

THE PALIVERSE PROJECT

Το σύμπαν της σοφίας του Βούδα

Ο Τριμερής Κανόνας (Tīrīṭṭaka)

Ο Κανόνας των Ομιλιών (Sutta Piṭaka)

2. Η συλλογή των μεσαίου μήκους ομιλιών (2. Majjhima Nikāya)

1. Οι πρώτες πενήντα ομιλίες (1. Mūlaparāyāsaṃyutta)

1. Το κεφάλαιο της ομιλίας για τη ρίζα όλων των φαινομένων
(1. Mūlapariyāyavaggo)

[MN 1, PTS 1.1-1.6]

PaliVerse

2. Η συλλογή των μεσαίου μήκους ομιλιών

1. Οι πρώτες πενήντα ομιλίες

Τιμή στον Ευλογημένο, τον Άξιο, τον Πλήρως Αυτοφωτισμένο

Η συλλογή των μεσαίου μήκους ομιλιών

Οι πρώτες πενήντα ομιλίες

1. Το κεφάλαιο της ομιλίας για τη ρίζα όλων των φαινομένων

1. Η ομιλία για τη ρίζα όλων των φαινομένων

1. Έτσι έχω ακούσει - Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στην Ουκκάτθα, στο δάσος Σουμπάγκα, στη ρίζα του βασιλιά των δέντρων σάλα. Εκεί ο Ευλογημένος απευθύνθηκε στους μοναχούς: «Μοναχοί». «Σεβάσμιε κύριε», απάντησαν εκείνοι οι μοναχοί στον Ευλογημένο. Ο Ευλογημένος είπε αυτό: «Θα σας διδάξω, μοναχοί, την επεξήγηση της ρίζας όλων των φαινομένων. Ακούστε το, προσέχετε καλά, θα μιλήσω». «Ναι, σεβάσμιε κύριε», απάντησαν εκείνοι οι μοναχοί στον Ευλογημένο. Ο Ευλογημένος είπε αυτό:

2. «Εδώ, μοναχοί, ο αδαής κοινός άνθρωπος που δεν βλέπει τους ευγενείς, που δεν είναι επιδέξιος στην ευγενή διδασκαλία, που δεν είναι πειθαρχημένος στην ευγενή διδασκαλία, που δεν βλέπει τα ενάρετα άτομα, που δεν είναι επιδέξιος στη διδασκαλία των ενάρετων ατόμων, που δεν είναι πειθαρχημένος στη διδασκαλία των ενάρετων ατόμων - αντιλαμβάνεται τη γη ως γη· έχοντας αντιληφθεί τη γη ως γη, φαντάζεται τη γη, φαντάζεται στη γη, φαντάζεται από τη γη, φαντάζεται ότι η γη είναι δική μου, απολαμβάνει τη γη. Για ποιο λόγο; Λέω ότι δεν την έχει κατανοήσει πλήρως.

«Αντιλαμβάνεται το νερό ως νερό· έχοντας αντιληφθεί το νερό ως νερό, φαντάζεται το νερό, φαντάζεται στο νερό, φαντάζεται από το νερό, φαντάζεται ότι το νερό είναι δικό μου, απολαμβάνει το νερό. Για ποιο λόγο; Λέω ότι δεν την έχει κατανοήσει πλήρως.

«Αντιλαμβάνεται τη φωτιά ως φωτιά· έχοντας αντιληφθεί τη φωτιά ως φωτιά, φαντάζεται τη φωτιά, φαντάζεται στη φωτιά, φαντάζεται από τη φωτιά, φαντάζεται ότι η φωτιά είναι δική μου, απολαμβάνει τη φωτιά. Για ποιο λόγο; Λέω ότι δεν την έχει κατανοήσει πλήρως.

«Αντιλαμβάνεται τον αέρα ως αέρα· έχοντας αντιληφθεί τον αέρα ως αέρα, φαντάζεται τον αέρα, φαντάζεται στον αέρα, φαντάζεται από τον αέρα, φαντάζεται ότι ο αέρας είναι δικός μου, απολαμβάνει τον αέρα. Για ποιο λόγο; Λέω ότι δεν την έχει κατανοήσει πλήρως.

3. «Αντιλαμβάνεται τα όντα ως όντα· έχοντας αντιληφθεί τα όντα ως όντα, φαντάζεται τα όντα, φαντάζεται στα όντα, φαντάζεται από τα όντα, φαντάζεται ότι τα όντα είναι δικά μου, απολαμβάνει τα όντα. Για ποιο λόγο; Λέω ότι δεν την έχει κατανοήσει πλήρως.

«Αντιλαμβάνεται τους θεούς ως θεούς· έχοντας αντιληφθεί τους θεούς ως θεούς, φαντάζεται τους θεούς, φαντάζεται στους θεούς, φαντάζεται από τους θεούς, φαντάζεται ότι οι θεοί είναι δικοί μου, απολαμβάνει τους θεούς. Για ποιο λόγο; Λέω ότι δεν την έχει κατανοήσει πλήρως.

«Αντιλαμβάνεται τον Παζάπατι ως Παζάπατι· έχοντας αντιληφθεί τον Παζάπατι ως Παζάπατι, φαντάζεται τον Παζάπατι, φαντάζεται στον Παζάπατι, φαντάζεται από τον Παζάπατι, φαντάζεται ότι ο Παζάπατι είναι δικός μου, απολαμβάνει τον Παζάπατι. Για ποιο λόγο; Λέω ότι δεν την έχει κατανοήσει πλήρως.

«Αντιλαμβάνεται τον Βράχμα ως Βράχμα· έχοντας αντιληφθεί τον Βράχμα ως Βράχμα, φαντάζεται τον Βράχμα, φαντάζεται στον Βράχμα, φαντάζεται από τον Βράχμα, φαντάζεται ότι ο Βράχμα είναι δικός μου, απολαμβάνει τον Βράχμα. Για ποιο λόγο; Λέω ότι δεν την έχει κατανοήσει πλήρως.

«Αντιλαμβάνεται τους ακτινοβόλους θεούς ως ακτινοβόλους θεούς· έχοντας αντιληφθεί τους ακτινοβόλους θεούς ως ακτινοβόλους θεούς, φαντάζεται τους ακτινοβόλους θεούς, φαντάζεται στους ακτινοβόλους θεούς, φαντάζεται από τους ακτινοβόλους θεούς, φαντάζεται ότι οι ακτινοβόλοι θεοί είναι δικοί μου, απολαμβάνει τους ακτινοβόλους θεούς. Για ποιο λόγο; Λέω ότι δεν την έχει κατανοήσει πλήρως.

«Αντιλαμβάνεται τους θεούς της απέραντης ομορφιάς ως θεούς της απέραντης ομορφιάς· έχοντας αντιληφθεί τους θεούς της απέραντης ομορφιάς ως θεούς της απέραντης ομορφιάς, φαντάζεται τους θεούς της απέραντης ομορφιάς, φαντάζεται στους θεούς της απέραντης ομορφιάς, φαντάζεται από τους θεούς της απέραντης ομορφιάς, φαντάζεται ότι οι θεοί της απέραντης ομορφιάς είναι δικοί μου, απολαμβάνει τους θεούς της απέραντης ομορφιάς. Για ποιο λόγο; Λέω ότι δεν την έχει κατανοήσει πλήρως.

«Αντιλαμβάνεται τους θεούς του μεγάλου καρπού ως θεούς του μεγάλου καρπού· έχοντας αντιληφθεί τους θεούς του μεγάλου καρπού ως θεούς του μεγάλου καρπού, φαντάζεται τους θεούς του μεγάλου καρπού, φαντάζεται στους θεούς του μεγάλου καρπού, φαντάζεται από τους θεούς του μεγάλου καρπού, φαντάζεται ότι οι θεοί του μεγάλου καρπού είναι δικοί μου, απολαμβάνει τους θεούς του μεγάλου καρπού. Για ποιο λόγο; Λέω ότι δεν την έχει κατανοήσει πλήρως.

«Αντιλαμβάνεται τον κυρίαρχο ως κυρίαρχο· έχοντας αντιληφθεί τον κυρίαρχο ως κυρίαρχο, φαντάζεται τον κυρίαρχο, φαντάζεται στον κυρίαρχο, φαντάζεται από τον κυρίαρχο, φαντάζεται ότι ο κυρίαρχος είναι δικός μου, απολαμβάνει τον κυρίαρχο. Για ποιο λόγο; Λέω ότι δεν την έχει κατανοήσει πλήρως.

4. «Αντιλαμβάνεται το επίπεδο του άπειρου χώρου ως επίπεδο του άπειρου χώρου· έχοντας αντιληφθεί το επίπεδο του άπειρου χώρου ως επίπεδο του άπειρου χώρου, φαντάζεται το επίπεδο του άπειρου χώρου, φαντάζεται στο επίπεδο του άπειρου

χώρου, φαντάζεται από το επίπεδο του άπειρου χώρου, φαντάζεται ότι το επίπεδο του άπειρου χώρου είναι δικό μου, απολαμβάνει το επίπεδο του άπειρου χώρου. Για ποιο λόγο; Λέω ότι δεν την έχει κατανοήσει πλήρως.

«Αντιλαμβάνεται το επίπεδο της άπειρης συνείδησης ως επίπεδο της άπειρης συνείδησης· έχοντας αντιληφθεί το επίπεδο της άπειρης συνείδησης ως επίπεδο της άπειρης συνείδησης, φαντάζεται το επίπεδο της άπειρης συνείδησης, φαντάζεται στο επίπεδο της άπειρης συνείδησης, φαντάζεται από το επίπεδο της άπειρης συνείδησης, φαντάζεται ότι το επίπεδο της άπειρης συνείδησης είναι δικό μου, απολαμβάνει το επίπεδο της άπειρης συνείδησης. Για ποιο λόγο; Λέω ότι δεν την έχει κατανοήσει πλήρως.

«Αντιλαμβάνεται το επίπεδο της μηδαμινότητας ως επίπεδο της μηδαμινότητας· έχοντας αντιληφθεί το επίπεδο της μηδαμινότητας ως επίπεδο της μηδαμινότητας, φαντάζεται το επίπεδο της μηδαμινότητας, φαντάζεται στο επίπεδο της μηδαμινότητας, φαντάζεται από το επίπεδο της μηδαμινότητας, φαντάζεται ότι το επίπεδο της μηδαμινότητας είναι δικό μου, απολαμβάνει το επίπεδο της μηδαμινότητας. Για ποιο λόγο; Λέω ότι δεν την έχει κατανοήσει πλήρως.

«Αντιλαμβάνεται το επίπεδο της μήτε-αντίληψης-μήτε-μη-αντίληψης ως επίπεδο της μήτε-αντίληψης-μήτε-μη-αντίληψης· έχοντας αντιληφθεί το επίπεδο της μήτε-αντίληψης-μήτε-μη-αντίληψης ως επίπεδο της μήτε-αντίληψης-μήτε-μη-αντίληψης, φαντάζεται το επίπεδο της μήτε-αντίληψης-μήτε-μη-αντίληψης, φαντάζεται στο επίπεδο της μήτε-αντίληψης-μήτε-μη-αντίληψης, φαντάζεται από το επίπεδο της μήτε-αντίληψης-μήτε-μη-αντίληψης, φαντάζεται ότι το επίπεδο της μήτε-αντίληψης-μήτε-μη-αντίληψης είναι δικό μου, απολαμβάνει το επίπεδο της μήτε-αντίληψης-μήτε-μη-αντίληψης. Για ποιο λόγο; Λέω ότι δεν την έχει κατανοήσει πλήρως.

5. «Αντιλαμβάνεται το ιδωμένο ως ιδωμένο· έχοντας αντιληφθεί το ιδωμένο ως ιδωμένο, φαντάζεται το ιδωμένο, φαντάζεται στο ιδωμένο, φαντάζεται από το ιδωμένο, φαντάζεται ότι το ιδωμένο είναι δικό μου, απολαμβάνει το ιδωμένο. Για ποιο λόγο; Λέω ότι δεν την έχει κατανοήσει πλήρως.

«Αντιλαμβάνεται το ακουσμένο ως ακουσμένο· έχοντας αντιληφθεί το ακουσμένο ως ακουσμένο, φαντάζεται το ακουσμένο, φαντάζεται στο ακουσμένο, φαντάζεται από το ακουσμένο, φαντάζεται ότι το ακουσμένο είναι δικό μου, απολαμβάνει το ακουσμένο. Για ποιο λόγο; Λέω ότι δεν την έχει κατανοήσει πλήρως.

«Αντιλαμβάνεται το αισθητό ως αισθητό· έχοντας αντιληφθεί το αισθητό ως αισθητό, φαντάζεται το αισθητό, φαντάζεται στο αισθητό, φαντάζεται από το αισθητό, φαντάζεται ότι το αισθητό είναι δικό μου, απολαμβάνει το αισθητό. Για ποιο λόγο; Λέω ότι δεν την έχει κατανοήσει πλήρως.

«Αντιλαμβάνεται το γνωστό ως γνωστό· έχοντας αντιληφθεί το γνωστό ως γνωστό, φαντάζεται το γνωστό, φαντάζεται στο γνωστό, φαντάζεται από το γνωστό, φαντάζεται ότι το γνωστό είναι δικό μου, απολαμβάνει το γνωστό. Για ποιο λόγο; Λέω ότι δεν την έχει κατανοήσει πλήρως.

6. «Αντιλαμβάνεται την ενότητα ως ενότητα· έχοντας αντιληφθεί την ενότητα ως ενότητα, φαντάζεται την ενότητα, φαντάζεται στην ενότητα, φαντάζεται από την ενότητα, φαντάζεται ότι η ενότητα είναι δική μου, απολαμβάνει την ενότητα. Για ποιο λόγο; Λέω ότι δεν την έχει κατανοήσει πλήρως.

«Αντιλαμβάνεται την ποικιλομορφία ως ποικιλομορφία· έχοντας αντιληφθεί την ποικιλομορφία ως ποικιλομορφία, φαντάζεται την ποικιλομορφία, φαντάζεται στην ποικιλομορφία, φαντάζεται από την ποικιλομορφία, φαντάζεται ότι η ποικιλομορφία είναι δική μου, απολαμβάνει την ποικιλομορφία. Για ποιο λόγο; Λέω ότι δεν την έχει κατανοήσει πλήρως.

«Αντιλαμβάνεται το όλον ως όλον· έχοντας αντιληφθεί το όλον ως όλον, φαντάζεται το όλον, φαντάζεται στο όλον, φαντάζεται από το όλον, φαντάζεται ότι το όλον είναι δικό μου, απολαμβάνει το όλον. Για ποιο λόγο; Λέω ότι δεν την έχει κατανοήσει πλήρως.

«Αντιλαμβάνεται το Νιμπάνα ως Νιμπάνα· έχοντας αντιληφθεί το Νιμπάνα ως Νιμπάνα, φαντάζεται το Νιμπάνα, φαντάζεται στο Νιμπάνα, φαντάζεται από το Νιμπάνα, φαντάζεται ότι το Νιμπάνα είναι δικό μου, απολαμβάνει το Νιμπάνα. Για ποιο λόγο; Λέω ότι δεν την έχει κατανοήσει πλήρως.

Τέλος του πρώτου κεφαλαίου περί επιπέδου μεθόδου από την οπτική του κοσμικού ανθρώπου.

7. «Και αυτός, μοναχοί, ο μοναχός που ασκείται, που δεν έχει φτάσει στον στόχο, που διαμένει επιθυμώντας την ανυπέρβλητη ελευθερία από τις δεσμεύσεις, αυτός επίσης γνωρίζει άμεσα τη γη ως γη· έχοντας γνωρίσει άμεσα τη γη ως γη, ας μη φαντάζεται τη γη, ας μη φαντάζεται στη γη, ας μη φαντάζεται από τη γη, ας μη φαντάζεται ότι η γη είναι δική μου, ας μην απολαμβάνει τη γη. Για ποιο λόγο; Λέω ότι πρέπει να την κατανοήσει πλήρως.

«Το νερό... κ.λπ... τη φωτιά... τον αέρα... τα όντα... τους θεούς... τον Παζάπατι... τον Βράχμα... τους ακτινοβόλους θεούς... τους θεούς της απέραντης ομορφιάς... τους θεούς του μεγάλου καρπού... τον κυρίαρχο... το επίπεδο του άπειρου χώρου... το επίπεδο της άπειρης συνείδησης... το επίπεδο της μηδαμινότητας... το επίπεδο της μήτε-αντίληψης-μήτε-μη-αντίληψης... το ιδωμένο... το ακουσμένο... το αισθητό... το γνωστό... την ενότητα... την ποικιλομορφία... το όλον... γνωρίζει άμεσα το Νιμπάνα ως Νιμπάνα· έχοντας γνωρίσει άμεσα το Νιμπάνα ως Νιμπάνα, ας μη φαντάζεται το Νιμπάνα, ας μη φαντάζεται στο Νιμπάνα, ας μη φαντάζεται από το Νιμπάνα, ας μη φαντάζεται ότι το Νιμπάνα είναι δικό μου, ας μην απολαμβάνει το Νιμπάνα. Για ποιο λόγο; Λέω ότι πρέπει να την κατανοήσει πλήρως.

Τέλος του δεύτερου κεφαλαίου περί επιπέδου μεθόδου από την οπτική του ασκούμενου.

8. «Και αυτός, μοναχοί, ο μοναχός που είναι Άγιος, που έχει εξαλείψει τις νοητικές διαφθορές, που έχει ολοκληρώσει την άγια ζωή, που έχει κάνει αυτό που έπρεπε να γίνει, που έχει αποθέσει το φορτίο, που έχει επιτύχει τον δικό του σκοπό, που έχει εξαλείψει πλήρως τους δεσμούς του γίνεσθαι, πλήρως απελευθερωμένος μέσω της τελικής γνώσης, αυτός επίσης γνωρίζει άμεσα τη γη ως γη· έχοντας γνωρίσει άμεσα τη γη ως γη, δεν φαντάζεται τη γη, δεν φαντάζεται στη γη, δεν φαντάζεται από τη γη, δεν φαντάζεται ότι η γη είναι δική μου, δεν απολαμβάνει τη γη. Για ποιο λόγο; Λέω ότι την έχει κατανοήσει πλήρως.

«Το νερό... κ.λπ... τη φωτιά... τον αέρα... τα όντα... τους θεούς... τον Παζάπατι... τον Βράχμα... τους ακτινοβόλους θεούς... τους θεούς της απέραντης ομορφιάς... τους θεούς του μεγάλου καρπού... τον κυρίαρχο... το επίπεδο του άπειρου χώρου... το επίπεδο της άπειρης συνείδησης... το επίπεδο της μηδαμινότητας... το επίπεδο της

μήτε-αντίληψης-μήτε-μη-αντίληψης... το ιδωμένο... το ακουσμένο... το αισθητό... το γνωστό... την ενότητα... την ποικιλομορφία... το όλον... γνωρίζει άμεσα το Νιμπάνα ως Νιμπάνα· έχοντας γνωρίσει άμεσα το Νιμπάνα ως Νιμπάνα, δεν φαντάζεται το Νιμπάνα, δεν φαντάζεται στο Νιμπάνα, δεν φαντάζεται από το Νιμπάνα, δεν φαντάζεται ότι το Νιμπάνα είναι δικό μου, δεν απολαμβάνει το Νιμπάνα. Για ποιο λόγο; Λέω ότι την έχει κατανοήσει πλήρως.

Τέλος του τρίτου κεφαλαίου περί επιπέδου μεθόδου από την οπτική αυτού που έχει εξαλείψει τις νοητικές διαφθορές.

9. «Και αυτός, μοναχοί, ο μοναχός που είναι Άξιος, που έχει εξαλείψει τις νοητικές διαφθορές, που έχει ολοκληρώσει την άγια ζωή, που έχει κάνει αυτό που έπρεπε να γίνει, που έχει αποθέσει το φορτίο, που έχει επιτύχει τον δικό του σκοπό, που έχει εξαλείψει πλήρως τους δεσμούς του γίνεσθαι, πλήρως απελευθερωμένος μέσω της τελικής γνώσης, αυτός επίσης γνωρίζει άμεσα τη γη ως γη· έχοντας γνωρίσει άμεσα τη γη ως γη, δεν φαντάζεται τη γη, δεν φαντάζεται στη γη, δεν φαντάζεται από τη γη, δεν φαντάζεται ότι η γη είναι δική μου, δεν απολαμβάνει τη γη. Για ποιο λόγο; Λόγω της εξάλειψης του πάθους, επειδή είναι χωρίς πάθος.

«Το νερό... κ.λπ... τη φωτιά... τον αέρα... τα όντα... τους θεούς... τον Παζάπατι... τον Βράχμα... τους ακτινοβόλους θεούς... τους θεούς της απέραντης ομορφιάς... τους θεούς του μεγάλου καρπού... τον κυρίαρχο... το επίπεδο του άπειρου χώρου... το επίπεδο της άπειρης συνείδησης... το επίπεδο της μηδαμινότητας... το επίπεδο της μήτε-αντίληψης-μήτε-μη-αντίληψης... το ιδωμένο... το ακουσμένο... το αισθητό... το γνωστό... την ενότητα... την ποικιλομορφία... το όλον... γνωρίζει άμεσα το Νιμπάνα ως Νιμπάνα· έχοντας γνωρίσει άμεσα το Νιμπάνα ως Νιμπάνα, δεν φαντάζεται το Νιμπάνα, δεν φαντάζεται στο Νιμπάνα, δεν φαντάζεται από το Νιμπάνα, δεν φαντάζεται ότι το Νιμπάνα είναι δικό μου, δεν απολαμβάνει το Νιμπάνα. Για ποιο λόγο; Λόγω της εξάλειψης του πάθους, επειδή είναι χωρίς πάθος.

Τέλος του τέταρτου κεφαλαίου περί επιπέδου μεθόδου από την οπτική αυτού που έχει εξαλείψει τις νοητικές διαφθορές.

10. «Και αυτός, μοναχοί, ο μοναχός που είναι Άξιος, που έχει εξαλείψει τις νοητικές διαφθορές, που έχει ολοκληρώσει την άγια ζωή, που έχει κάνει αυτό που έπρεπε να γίνει, που έχει αποθέσει το φορτίο, που έχει επιτύχει τον δικό του σκοπό, που έχει εξαλείψει πλήρως τους δεσμούς του γίνεσθαι, πλήρως απελευθερωμένος μέσω της τελικής γνώσης, αυτός επίσης γνωρίζει άμεσα τη γη ως γη· έχοντας γνωρίσει άμεσα τη γη ως γη, δεν φαντάζεται τη γη, δεν φαντάζεται στη γη, δεν φαντάζεται από τη γη, δεν φαντάζεται ότι η γη είναι δική μου, δεν απολαμβάνει τη γη. Για ποιο λόγο; Λόγω της εξάλειψης του μίσους, επειδή είναι χωρίς μίσος.

«Το νερό... κ.λπ... τη φωτιά... τον αέρα... τα όντα... τους θεούς... τον Παζάπατι... τον Βράχμα... τους ακτινοβόλους θεούς... τους θεούς της απέραντης ομορφιάς... τους θεούς του μεγάλου καρπού... τον κυρίαρχο... το επίπεδο του άπειρου χώρου... το επίπεδο της άπειρης συνείδησης... το επίπεδο της μηδαμινότητας... το επίπεδο της μήτε-αντίληψης-μήτε-μη-αντίληψης... το ιδωμένο... το ακουσμένο... το αισθητό... το γνωστό... την ενότητα... την ποικιλομορφία... το όλον... γνωρίζει άμεσα το Νιμπάνα ως Νιμπάνα· έχοντας γνωρίσει άμεσα το Νιμπάνα ως Νιμπάνα, δεν φαντάζεται το

Νιμπάνα, δεν φαντάζεται στο Νιμπάνα, δεν φαντάζεται από το Νιμπάνα, δεν φαντάζεται ότι το Νιμπάνα είναι δικό μου, δεν απολαμβάνει το Νιμπάνα. Για ποιο λόγο; Λόγω της εξάλειψης του μίσους, επειδή είναι χωρίς μίσος.

Τέλος του πέμπτου κεφαλαίου περί επιπέδου μεθόδου από την οπτική αυτού που έχει εξαλείψει τις νοητικές διαφθορές.

11. «Και αυτός, μοναχοί, ο μοναχός που είναι Άξιος, που έχει εξαλείψει τις νοητικές διαφθορές, που έχει ολοκληρώσει την άγια ζωή, που έχει κάνει αυτό που έπρεπε να γίνει, που έχει αποθέσει το φορτίο, που έχει επιτύχει τον δικό του σκοπό, που έχει εξαλείψει πλήρως τους δεσμούς του γίνεσθαι, πλήρως απελευθερωμένος μέσω της τελικής γνώσης, αυτός επίσης γνωρίζει άμεσα τη γη ως γη· έχοντας γνωρίσει άμεσα τη γη ως γη, δεν φαντάζεται τη γη, δεν φαντάζεται στη γη, δεν φαντάζεται από τη γη, δεν φαντάζεται ότι η γη είναι δική μου, δεν απολαμβάνει τη γη. Για ποιο λόγο; Λόγω της εξάλειψης της αυταπάτης, επειδή είναι χωρίς αυταπάτη.

«Το νερό... κ.λπ... τη φωτιά... τον αέρα... τα όντα... τους θεούς... τον Παζάπατι... τον Βράχμα... τους ακτινοβόλους θεούς... τους θεούς της απέραντης ομορφιάς... τους θεούς του μεγάλου καρπού... τον κυρίαρχο... το επίπεδο του άπειρου χώρου... το επίπεδο της άπειρης συνείδησης... το επίπεδο της μηδαμινότητας... το επίπεδο της μήτε-αντίληψης-μήτε-μη-αντίληψης... το ιδωμένο... το ακουσμένο... το αισθητό... το γνωστό... την ενότητα... την ποικιλομορφία... το όλον... γνωρίζει άμεσα το Νιμπάνα ως Νιμπάνα· έχοντας γνωρίσει άμεσα το Νιμπάνα ως Νιμπάνα, δεν φαντάζεται το Νιμπάνα, δεν φαντάζεται στο Νιμπάνα, δεν φαντάζεται από το Νιμπάνα, δεν φαντάζεται ότι το Νιμπάνα είναι δικό μου, δεν απολαμβάνει το Νιμπάνα. Για ποιο λόγο; Λόγω της εξάλειψης της αυταπάτης, επειδή είναι χωρίς αυταπάτη.

Τέλος του έκτου κεφαλαίου περί επιπέδου μεθόδου από την οπτική αυτού που έχει εξαλείψει τις νοητικές διαφθορές.

12. «Και ο Τατχάγκατα, μοναχοί, ο Άξιος, ο Πλήρως Αυτοφωτισμένος, γνωρίζει άμεσα τη γη ως γη· έχοντας γνωρίσει άμεσα τη γη ως γη, δεν φαντάζεται τη γη, δεν φαντάζεται στη γη, δεν φαντάζεται από τη γη, δεν φαντάζεται ότι η γη είναι δική μου, δεν απολαμβάνει τη γη. Για ποιο λόγο; Λέω ότι αυτό έχει κατανοηθεί πλήρως από τον Τατχάγκατα.

«Το νερό... κ.λπ... τη φωτιά... τον αέρα... τα όντα... τους θεούς... τον Παζάπατι... τον Βράχμα... τους ακτινοβόλους θεούς... τους θεούς της απέραντης ομορφιάς... τους θεούς του μεγάλου καρπού... τον κυρίαρχο... το επίπεδο του άπειρου χώρου... το επίπεδο της άπειρης συνείδησης... το επίπεδο της μηδαμινότητας... το επίπεδο της μήτε-αντίληψης-μήτε-μη-αντίληψης... το ιδωμένο... το ακουσμένο... το αισθητό... το γνωστό... την ενότητα... την ποικιλομορφία... το όλον... γνωρίζει άμεσα το Νιμπάνα ως Νιμπάνα· έχοντας γνωρίσει άμεσα το Νιμπάνα ως Νιμπάνα, δεν φαντάζεται το Νιμπάνα, δεν φαντάζεται στο Νιμπάνα, δεν φαντάζεται από το Νιμπάνα, δεν φαντάζεται ότι το Νιμπάνα είναι δικό μου, δεν απολαμβάνει το Νιμπάνα. Για ποιο λόγο; Λέω ότι αυτό έχει κατανοηθεί πλήρως από τον Τατχάγκατα.

Τέλος του έβδομου κεφαλαίου περί επιπέδου μεθόδου από την οπτική του Ταθάγκατα.

13. «Και ο Τατχάγκατα, μοναχοί, ο Άξιος, ο Πλήρως Αυτοφωτισμένος, γνωρίζει άμεσα τη γη ως γη· έχοντας γνωρίσει άμεσα τη γη ως γη, δεν φαντάζεται τη γη, δεν φαντάζεται στη γη, δεν φαντάζεται από τη γη, δεν φαντάζεται ότι η γη είναι δική μου, δεν απολαμβάνει τη γη. Για ποιο λόγο; 'Η απόλαυση είναι η ρίζα του πόνου' -έτσι γνωρίζοντας 'από την ύπαρξη η γέννηση, του όντος το γήρας και ο θάνατος'. Γι' αυτό, μοναχοί, λέω ότι 'ο Τατχάγκατα, με την πλήρη εξάλειψη των επιθυμιών, με το μη πάθος, με την παύση, με την εγκατάλειψη, με την παραίτηση, έχει αφυπνιστεί πλήρως στην ανυπέρβλητη πλήρη αυτοφώτιση'.

«Το νερό... κ.λπ... τη φωτιά... τον αέρα... τα όντα... τους θεούς... τον Παζάπατι... τον Βράχμα... τους ακτινοβόλους θεούς... τους θεούς της απέραντης ομορφιάς... τους θεούς του μεγάλου καρπού... τον κυρίαρχο... το επίπεδο του άπειρου χώρου... το επίπεδο της άπειρης συνείδησης... το επίπεδο της μηδαμινότητας... το επίπεδο της μήτε-αντίληψης-μήτε-μη-αντίληψης... το ιδωμένο... το ακουσμένο... το αισθητό... το γνωστό... την ενότητα... την ποικιλομορφία... το όλον... γνωρίζει άμεσα το Νιμπάνα ως Νιμπάνα· έχοντας γνωρίσει άμεσα το Νιμπάνα ως Νιμπάνα, δεν φαντάζεται το Νιμπάνα, δεν φαντάζεται στο Νιμπάνα, δεν φαντάζεται από το Νιμπάνα, δεν φαντάζεται ότι το Νιμπάνα είναι δικό μου, δεν απολαμβάνει το Νιμπάνα. Για ποιο λόγο; 'Η απόλαυση είναι η ρίζα του πόνου' -έτσι γνωρίζοντας 'από την ύπαρξη η γέννηση, του όντος το γήρας και ο θάνατος'. Γι' αυτό, μοναχοί, λέω ότι 'ο Τατχάγκατα, με την πλήρη εξάλειψη των επιθυμιών, με το μη πάθος, με την παύση, με την εγκατάλειψη, με την παραίτηση, έχει αφυπνιστεί πλήρως στην ανυπέρβλητη πλήρη αυτοφώτιση'».

Τέλος του όγδοου κεφαλαίου περί επιπέδου μεθόδου από την οπτική του Ταθάγκατα.

Αυτά είπε ο Ευλογημένος. Εκείνοι οι μοναχοί δεν αγαλλίασαν με τα λόγια του Ευλογημένου.

Τέλος της ομιλίας για τη ρίζα όλων των φαινομένων, πρώτη.

2. Η ομιλία για όλες τις νοητικές διαφθορές

14. Έτσι έχω ακούσει - Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στη Σαβάτθι, στο άλσος του Τζέτα, στο μοναστήρι του Ανάθαπίντικα. Εκεί ο Ευλογημένος απευθύνθηκε στους μοναχούς: «Μοναχοί». «Σεβάσμιε κύριε», απάντησαν εκείνοι οι μοναχοί στον Ευλογημένο. Ο Ευλογημένος είπε αυτό: «Θα σας διδάξω, μοναχοί, την επεξήγηση της αυτοσυγκράτησης από όλες τις νοητικές διαφθορές. Ακούστε το, προσέχετε καλά, θα μιλήσω». «Ναι, σεβάσμιε κύριε», απάντησαν εκείνοι οι μοναχοί στον Ευλογημένο. Ο Ευλογημένος είπε αυτό:

15. «Λέω, μοναχοί, ότι η εξάλειψη των νοητικών διαφθορών είναι για αυτόν που γνωρίζει, για αυτόν που βλέπει, όχι για αυτόν που δεν γνωρίζει, όχι για αυτόν που δεν βλέπει. Και τι, μοναχοί, γνωρίζοντας και τι βλέποντας λέω ότι υπάρχει εξάλειψη των νοητικών διαφθορών; Τη συνετή προσοχή και την ασύνετη προσοχή. Μοναχοί, σε αυτόν που στρέφει την προσοχή του ασύνετα, οι νοητικές διαφθορές που δεν έχουν εγερθεί εγείρονται, και οι νοητικές διαφθορές που έχουν εγερθεί αυξάνονται· ενώ, μοναχοί, σε αυτόν που στρέφει την προσοχή του συνετά, οι νοητικές διαφθορές που δεν έχουν εγερθεί δεν εγείρονται, και οι νοητικές διαφθορές που έχουν εγερθεί εγκαταλείπονται.

16. «Υπάρχουν, μοναχοί, νοητικές διαφθορές που πρέπει να εγκαταλειφθούν μέσω της ενόρασης, υπάρχουν νοητικές διαφθορές που πρέπει να εγκαταλειφθούν μέσω της αυτοσυγκράτησης, υπάρχουν νοητικές διαφθορές που πρέπει να εγκαταλειφθούν μέσω της χρήσης, υπάρχουν νοητικές διαφθορές που πρέπει να εγκαταλειφθούν μέσω της υπομονής, υπάρχουν νοητικές διαφθορές που πρέπει να εγκαταλειφθούν μέσω της αποφυγής, υπάρχουν νοητικές διαφθορές που πρέπει να εγκαταλειφθούν μέσω της απομάκρυνσης, υπάρχουν νοητικές διαφθορές που πρέπει να εγκαταλειφθούν μέσω της διαλογιστικής ανάπτυξης.

Νοητικές διαφθορές που πρέπει να εγκαταλειφθούν μέσω της ενόρασης

17. «Και ποιες, μοναχοί, είναι οι νοητικές διαφθορές που πρέπει να εγκαταλειφθούν μέσω της ενόρασης; Εδώ, μοναχοί, ο αδαής κοινός άνθρωπος - που δεν βλέπει τους ευγενείς, που δεν είναι επιδέξιος στην ευγενή διδασκαλία, που δεν είναι πειθαρχημένος στην ευγενή διδασκαλία, που δεν βλέπει τα ενάρετα άτομα, που δεν είναι επιδέξιος στη διδασκαλία των ενάρετων ατόμων, που δεν είναι πειθαρχημένος στη διδασκαλία των ενάρετων ατόμων - δεν κατανοεί τα φαινόμενα στα οποία πρέπει να στρέφει την προσοχή του, δεν κατανοεί τα φαινόμενα στα οποία δεν πρέπει να στρέφει την προσοχή του. Αυτός, μη κατανοώντας τα φαινόμενα στα οποία πρέπει να στρέφει την προσοχή του, μη κατανοώντας τα φαινόμενα στα οποία δεν πρέπει να στρέφει την προσοχή του, στρέφει την προσοχή του σε εκείνα τα φαινόμενα στα οποία δεν πρέπει να στρέφει την προσοχή του, και δεν στρέφει την προσοχή του σε εκείνα τα φαινόμενα στα οποία πρέπει να στρέφει την προσοχή του.

«Και ποια είναι, μοναχοί, τα φαινόμενα στα οποία δεν πρέπει να στρέφει την προσοχή του, στα οποία στρέφει την προσοχή του; Σε όποια φαινόμενα, μοναχοί, όταν στρέφει την προσοχή του, η μη εγερμένη νοητική διαφθορά της φιληδονίας εγείρεται και η εγερμένη νοητική διαφθορά της φιληδονίας αυξάνεται· η μη εγερμένη νοητική διαφθορά της προσκόλλησης στην ύπαρξη εγείρεται και η εγερμένη νοητική διαφθορά της προσκόλλησης στην ύπαρξη αυξάνεται· η μη εγερμένη νοητική διαφθορά της άγνοιας εγείρεται και η εγερμένη νοητική διαφθορά της άγνοιας αυξάνεται - αυτά είναι τα φαινόμενα στα οποία δεν πρέπει να στρέφει την προσοχή του, στα οποία στρέφει την προσοχή του.

«Και ποια είναι, μοναχοί, τα φαινόμενα στα οποία πρέπει να στρέφει την προσοχή του, στα οποία δεν στρέφει την προσοχή του; Σε όποια φαινόμενα, μοναχοί, όταν στρέφει την προσοχή του, η μη εγερμένη νοητική διαφθορά της φιληδονίας δεν εγείρεται και η εγερμένη νοητική διαφθορά της φιληδονίας εγκαταλείπεται· η μη εγερμένη νοητική διαφθορά της προσκόλλησης στην ύπαρξη δεν εγείρεται και η εγερμένη νοητική διαφθορά της προσκόλλησης στην ύπαρξη εγκαταλείπεται· η μη εγερμένη νοητική διαφθορά της άγνοιας δεν εγείρεται και η εγερμένη νοητική διαφθορά της άγνοιας εγκαταλείπεται - αυτά είναι τα φαινόμενα στα οποία πρέπει να στρέφει την προσοχή του, στα οποία δεν στρέφει την προσοχή του.

«Λόγω της προσοχής του σε φαινόμενα στα οποία δεν πρέπει να στρέφει την προσοχή του και λόγω της έλλειψης προσοχής του σε φαινόμενα στα οποία πρέπει να στρέφει την προσοχή του, οι μη εγερμένες νοητικές διαφθορές εγείρονται και οι εγερμένες νοητικές διαφθορές αυξάνονται.

18. Αυτός έτσι ασύνετα στρέφει την προσοχή του - «Υπήρχα άραγε εγώ στο παρελθόν; Ή μήπως δεν υπήρχα στο παρελθόν; Τι άραγε ήμουν στο παρελθόν; Πώς

άραγε ήμουν στο παρελθόν; Τι όντας τι έγινα άραγε εγώ στο παρελθόν; Θα υπάρχω άραγε εγώ στο μέλλον; Ή μήπως δεν θα υπάρχω στο μέλλον; Τι άραγε θα είμαι στο μέλλον; Πώς άραγε θα είμαι στο μέλλον; Τι όντας τι θα γίνω άραγε εγώ στο μέλλον;» Ή τώρα σχετικά με το παρόν είναι εσωτερικά διστακτικός -«Υπάρχω άραγε; Ή μήπως δεν υπάρχω; Τι άραγε είμαι; Πώς άραγε είμαι; Αυτό το ον από πού άραγε ήρθε; Αυτό πού θα πάει;»

19. Σε αυτόν που έτσι ασύνετα στρέφει την προσοχή του, κάποια από τις έξι απόψεις εγείρεται. Ή η άποψη «υπάρχει ο εαυτός μου» εγείρεται σε αυτόν ως αληθινή και σταθερή· ή η άποψη «δεν υπάρχει ο εαυτός μου» εγείρεται σε αυτόν ως αληθινή και σταθερή· ή η άποψη «με τον εαυτό αντιλαμβάνομαι τον εαυτό» εγείρεται σε αυτόν ως αληθινή και σταθερή· ή η άποψη «με τον εαυτό αντιλαμβάνομαι τον μη-εαυτό» εγείρεται σε αυτόν ως αληθινή και σταθερή· ή η άποψη «με τον μη-εαυτό αντιλαμβάνομαι τον εαυτό» εγείρεται σε αυτόν ως αληθινή και σταθερή· ή ακόμη έχει αυτή την άποψη: «Αυτός ο εαυτός μου που μιλάει και αισθάνεται, που βιώνει εδώ κι εκεί το επακόλουθο των καλών και κακών πράξεων, αυτός ο εαυτός μου είναι μόνιμος, σταθερός, αιώνιος, αναλλοίωτος και θα παραμείνει έτσι για πάντα». Αυτό ονομάζεται, μοναχοί, λανθασμένη άποψη, πυκνό δάσος απόψεων, αγριότοπος απόψεων, στρέβλωση απόψεων, ταλάντευση απόψεων, νοητικός δεσμός της λανθασμένης άποψης. Δεμένος με τον νοητικό δεσμό της λανθασμένης άποψης, μοναχοί, ο αδαής κοινός άνθρωπος δεν απελευθερώνεται από τη γέννηση, από το γήρας, από τον θάνατο, από τις λύπες, από τους θρήνους, από τον πόνο, από τη δυσαρέσκεια, από το άγχος· λέω ότι δεν απελευθερώνεται από τον πόνο.

20. «Ο μορφωμένος όμως, μοναχοί, ευγενής μαθητής -που βλέπει τους ευγενείς, που είναι επιδέξιος στην ευγενή διδασκαλία, που είναι καλά πειθαρχημένος στην ευγενή διδασκαλία, που βλέπει τα ενάρετα άτομα, που είναι επιδέξιος στη διδασκαλία των ενάρετων ατόμων, που είναι καλά πειθαρχημένος στη διδασκαλία των ενάρετων ατόμων - κατανοεί τα φαινόμενα στα οποία πρέπει να στρέφει την προσοχή του, κατανοεί τα φαινόμενα στα οποία δεν πρέπει να στρέφει την προσοχή του. Αυτός, κατανοώντας τα φαινόμενα στα οποία πρέπει να στρέφει την προσοχή του, κατανοώντας τα φαινόμενα στα οποία δεν πρέπει να στρέφει την προσοχή του, δεν στρέφει την προσοχή του σε εκείνα τα φαινόμενα στα οποία δεν πρέπει να στρέφει την προσοχή του, και στρέφει την προσοχή του σε εκείνα τα φαινόμενα στα οποία πρέπει να στρέφει την προσοχή του.

«Και ποια είναι, μοναχοί, τα φαινόμενα στα οποία δεν πρέπει να στρέφει την προσοχή του, στα οποία δεν στρέφει την προσοχή του; Σε όποια φαινόμενα, μοναχοί, όταν στρέφει την προσοχή του, η μη εγερμένη νοητική διαφθορά της φιληδονίας εγείρεται και η εγερμένη νοητική διαφθορά της φιληδονίας αυξάνεται· η μη εγερμένη νοητική διαφθορά της προσκόλλησης στην ύπαρξη εγείρεται και η εγερμένη νοητική διαφθορά της προσκόλλησης στην ύπαρξη αυξάνεται· η μη εγερμένη νοητική διαφθορά της άγνοιας εγείρεται και η εγερμένη νοητική διαφθορά της άγνοιας αυξάνεται - αυτά είναι τα φαινόμενα στα οποία δεν πρέπει να στρέφει την προσοχή του, στα οποία δεν στρέφει την προσοχή του.

«Και ποια είναι, μοναχοί, τα φαινόμενα στα οποία πρέπει να στρέφει την προσοχή του, στα οποία στρέφει την προσοχή του; Σε όποια φαινόμενα, μοναχοί, όταν στρέφει την προσοχή του, η μη εγερμένη νοητική διαφθορά της φιληδονίας δεν εγείρεται και

η εγερμένη νοητική διαφθορά της φιληδονίας εγκαταλείπεται· η μη εγερμένη νοητική διαφθορά της προσκόλλησης στην ύπαρξη δεν εγείρεται και η εγερμένη νοητική διαφθορά της προσκόλλησης στην ύπαρξη εγκαταλείπεται· η μη εγερμένη νοητική διαφθορά της άγνοιας δεν εγείρεται και η εγερμένη νοητική διαφθορά της άγνοιας εγκαταλείπεται - αυτά είναι τα φαινόμενα στα οποία πρέπει να στρέφει την προσοχή του, στα οποία στρέφει την προσοχή του.

«Λόγω της έλλειψης προσοχής του σε φαινόμενα στα οποία δεν πρέπει να στρέφει την προσοχή του και λόγω της προσοχής του σε φαινόμενα στα οποία πρέπει να στρέφει την προσοχή του, οι μη εγερμένες νοητικές διαφθορές δεν εγείρονται και οι εγερμένες νοητικές διαφθορές εγκαταλείπονται.

21. Αυτός στρέφει την προσοχή του συνετά: «αυτός είναι ο υπαρξιακός πόνος», στρέφει την προσοχή του συνετά: «αυτή είναι η προέλευση του υπαρξιακού πόνου», στρέφει την προσοχή του συνετά: «αυτή είναι η παύση του υπαρξιακού πόνου», στρέφει την προσοχή του συνετά: «αυτή είναι η πρακτική που οδηγεί στην παύση του υπαρξιακού πόνου». Σε αυτόν που έτσι στρέφει την προσοχή του συνετά, τρεις νοητικοί δεσμοί εγκαταλείπονται - άποψη περί ταυτότητας, σκεπτικιστική αμφιβολία, αγκίστρωση σε ηθικούς κανόνες και αυστηρότητες. Αυτές ονομάζονται, μοναχοί, νοητικές διαφθορές που πρέπει να εγκαταλειφθούν μέσω της ενόρασης.

Νοητικές διαφθορές που πρέπει να εγκαταλειφθούν μέσω της αυτοσυγκράτησης

22. «Και ποιες, μοναχοί, είναι οι νοητικές διαφθορές που πρέπει να εγκαταλειφθούν μέσω της αυτοσυγκράτησης; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός με συνετό αναστοχασμό διαμένει συγκρατημένος με την αυτοσυγκράτηση της οφθαλμικής ικανότητας. Επειδή, μοναχοί, αν παρέμενε χωρίς αυτοσυγκράτηση στην οφθαλμική ικανότητα, θα εγείρονταν νοητικές διαφθορές, δυσφορίες και πυρετοί· ενώ σε αυτόν που παραμένει συγκρατημένος στην αυτοσυγκράτηση της οφθαλμικής ικανότητας, έτσι εκείνες οι νοητικές διαφθορές, δυσφορίες και πυρετοί δεν υπάρχουν. Με συνετό αναστοχασμό διαμένει συγκρατημένος με την αυτοσυγκράτηση της ωτικής ικανότητας... κ.λπ... διαμένει συγκρατημένος με την αυτοσυγκράτηση της ρινικής ικανότητας... κ.λπ... διαμένει συγκρατημένος με την αυτοσυγκράτηση της γλωσσικής ικανότητας... κ.λπ... διαμένει συγκρατημένος με την αυτοσυγκράτηση της σωματικής ικανότητας... κ.λπ... διαμένει συγκρατημένος με την αυτοσυγκράτηση της νοητικής ικανότητας. Επειδή, μοναχοί, αν παρέμενε χωρίς αυτοσυγκράτηση στη νοητική ικανότητα, θα εγείρονταν νοητικές διαφθορές, δυσφορίες και πυρετοί· ενώ σε αυτόν που παραμένει συγκρατημένος στην αυτοσυγκράτηση της νοητικής ικανότητας, έτσι εκείνες οι νοητικές διαφθορές, δυσφορίες και πυρετοί δεν υπάρχουν.

«Επειδή, μοναχοί, αν παρέμενε χωρίς αυτοσυγκράτηση, θα εγείρονταν νοητικές διαφθορές, δυσφορίες και πυρετοί· ενώ σε αυτόν που παραμένει συγκρατημένος με αυτοσυγκράτηση, έτσι εκείνες οι νοητικές διαφθορές, δυσφορίες και πυρετοί δεν υπάρχουν. Αυτές ονομάζονται, μοναχοί, νοητικές διαφθορές που πρέπει να εγκαταλειφθούν μέσω της αυτοσυγκράτησης.

Νοητικές διαφθορές που πρέπει να εγκαταλειφθούν μέσω της χρήσης

23. «Και ποιες, μοναχοί, είναι οι νοητικές διαφθορές που πρέπει να εγκαταλειφθούν μέσω της χρήσης; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός με συνετό αναστοχασμό χρησιμοποιεί τον χιτώνα - 'μόνο για την προστασία από το κρύο, για την προστασία από τη ζέστη,

για την προστασία από την επαφή με αλογόμυγες, κουνούπια, άνεμο, ήλιο και ερπετά, μόνο για τον σκοπό της κάλυψης των μερών που προκαλούν ντροπή'.

«Με συνετό αναστοχασμό χρησιμοποιεί την προσφερόμενη τροφή -'ούτε για διασκέδαση, ούτε για ματαιότητα, ούτε για στολισμό, ούτε για ομορφιά, μόνο για τη διάρκεια και τη συντήρηση αυτού του σώματος, για την αποχή από τη βία, για την υποστήριξη της άγιας ζωής, με τη σκέψη: «Έτσι θα εξαλείψω το παλιό αίσθημα και δεν θα δημιουργήσω νέο αίσθημα, και θα υπάρχει συντήρηση για μένα και αναμαρτησία και άνετη διαμονή»'.

«Με συνετό αναστοχασμό χρησιμοποιεί το κατάλυμα -'μόνο για την προστασία από το κρύο, για την προστασία από τη ζέστη, για την προστασία από την επαφή με αλογόμυγες, κουνούπια, άνεμο, ήλιο και ερπετά, μόνο για τον σκοπό της απομάκρυνσης των κινδύνων του καιρού και της απόλαυσης της απομόνωσης'.

«Με συνετό αναστοχασμό χρησιμοποιεί τα αναγκαία φάρμακα για ασθενείς -'μόνο για την εξάλειψη των εγερμένων αισθημάτων που προκαλούνται από ασθένεια, με σκοπό την ύψιστη απουσία ταλαιπωρίας'.

«Επειδή, μοναχοί, αν δεν τα χρησιμοποιούσε έτσι, θα εγείρονταν νοητικές διαφθορές, δυσφορίες και πυρετοί· ενώ σε αυτόν που τα χρησιμοποιεί έτσι, εκείνες οι νοητικές διαφθορές, δυσφορίες και πυρετοί δεν υπάρχουν. Αυτές ονομάζονται, μοναχοί, νοητικές διαφθορές που πρέπει να εγκαταλειφθούν μέσω της χρήσης.

Νοητικές διαφθορές που πρέπει να εγκαταλειφθούν μέσω της υπομονής

24. «Και ποιες, μοναχοί, είναι οι νοητικές διαφθορές που πρέπει να εγκαταλειφθούν μέσω της υπομονής; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός με συνετό αναστοχασμό είναι υπομονετικός στο κρύο και τη ζέστη, στην πείνα και τη δίψα. Είναι από τη φύση του ανεκτικός στην επαφή με αλογόμυγες, κουνούπια, άνεμο, ήλιο και ερπετά, στους κακόβουλους και προσβλητικούς τρόπους ομιλίας, στα εγερμένα σωματικά αισθήματα που είναι οδυνηρά, έντονα, σκληρά, δριμέα, δυσάρεστα, αηδή και απειλητικά για τη ζωή.

Επειδή, μοναχοί, αν δεν υπέμενε, θα εγείρονταν νοητικές διαφθορές, δυσφορίες και πυρετοί· ενώ σε αυτόν που υπομένει, έτσι εκείνες οι νοητικές διαφθορές, δυσφορίες και πυρετοί δεν υπάρχουν. Αυτές ονομάζονται, μοναχοί, νοητικές διαφθορές που πρέπει να εγκαταλειφθούν μέσω της υπομονής.

Νοητικές διαφθορές που πρέπει να εγκαταλειφθούν μέσω της αποφυγής

25. «Και ποιες, μοναχοί, είναι οι νοητικές διαφθορές που πρέπει να εγκαταλειφθούν μέσω της αποφυγής; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός με συνετό αναστοχασμό αποφεύγει έναν άγριο ελέφαντα, αποφεύγει ένα άγριο άλογο, αποφεύγει ένα άγριο βόδι, αποφεύγει ένα άγριο σκυλί, φίδια, κούτσουρα, αγκαθότοπους, λάκκους, γκρεμούς, δεξαμενές λουτρού, βούρκους. Σε όποιο ακατάλληλο κάθισμα καθισμένον, σε όποιο ακατάλληλο τόπο περιφερόμενον, με όποιους κακούς φίλους συναναστρεφόμενον οι νοήμονες σύντροφοι στην άγια ζωή θα υπέθεταν ότι βρίσκεται σε κακές καταστάσεις, αυτός εκείνο το ακατάλληλο κάθισμα και εκείνον τον ακατάλληλο τόπο και εκείνους τους κακούς φίλους με συνετό αναστοχασμό αποφεύγει.

Επειδή, μοναχοί, αν δεν απέφυγε, θα εγείρονταν νοητικές διαφθορές, δυσφορίες και πυρετοί· ενώ σε αυτόν που αποφεύγει, έτσι εκείνες οι νοητικές διαφθορές, δυσφορίες

και πυρετοί δεν υπάρχουν. Αυτές ονομάζονται, μοναχοί, νοητικές διαφθορές που πρέπει να εγκαταλειφθούν μέσω της αποφυγής.

Νοητικές διαφθορές που πρέπει να εγκαταλειφθούν μέσω της απομάκρυνσης

26. «Και ποιες, μοναχοί, είναι οι νοητικές διαφθορές που πρέπει να εγκαταλειφθούν μέσω της απομάκρυνσης; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός με συνετό αναστοχασμό δεν αποδέχεται τον εγερθέντα ηδονικό λογισμό, τον εγκαταλείπει, τον απομακρύνει, τον τερματίζει, τον οδηγεί στην εξαφάνιση· τον εγερθέντα λογισμό του θυμού... κ.λπ... τον εγερθέντα λογισμό της βίας... κ.λπ... δεν αποδέχεται τις κάθε φορά εγειρόμενες κακές φαύλες νοητικές καταστάσεις, τις εγκαταλείπει, τις απομακρύνει, τις τερματίζει, τις οδηγεί στην εξαφάνιση.

Επειδή, μοναχοί, αν δεν τις απομάκρυνε, θα εγείρονταν νοητικές διαφθορές, δυσφορίες και πυρετοί· ενώ σε αυτόν που τις απομακρύνει, έτσι εκείνες οι νοητικές διαφθορές, δυσφορίες και πυρετοί δεν υπάρχουν. Αυτές ονομάζονται, μοναχοί, νοητικές διαφθορές που πρέπει να εγκαταλειφθούν μέσω της απομάκρυνσης.

Νοητικές διαφθορές που πρέπει να εγκαταλειφθούν μέσω της διαλογιστικής ανάπτυξης

27. «Και ποιες, μοναχοί, είναι οι νοητικές διαφθορές που πρέπει να εγκαταλειφθούν μέσω της διαλογιστικής ανάπτυξης; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός με συνετό αναστοχασμό αναπτύσσει τον παράγοντα φώτισης της μνήμης, βασισμένο στην αποστασιοποίηση, βασισμένο στο μη πάθος, βασισμένο στην παύση, ωριμάζοντας στην αποδέσμευση· με συνετό αναστοχασμό αναπτύσσει τον παράγοντα φώτισης της διερεύνησης των φαινομένων... κ.λπ... αναπτύσσει τον παράγοντα φώτισης της ενεργητικότητας... αναπτύσσει τον παράγοντα φώτισης της αγαλλίασης... αναπτύσσει τον παράγοντα φώτισης της γαλήνης... αναπτύσσει τον παράγοντα φώτισης της αυτοσυγκέντρωσης... αναπτύσσει τον παράγοντα φώτισης της αταραξίας, βασισμένο στην αποστασιοποίηση, βασισμένο στο μη πάθος, βασισμένο στην παύση, ωριμάζοντας στην αποδέσμευση.

Επειδή, μοναχοί, αν δεν ανέπτυξε, θα εγείρονταν νοητικές διαφθορές, δυσφορίες και πυρετοί· ενώ σε αυτόν που αναπτύσσει, έτσι εκείνες οι νοητικές διαφθορές, δυσφορίες και πυρετοί δεν υπάρχουν. Αυτές ονομάζονται, μοναχοί, νοητικές διαφθορές που πρέπει να εγκαταλειφθούν μέσω της διαλογιστικής ανάπτυξης.

28. «Όταν, μοναχοί, σε έναν μοναχό οι νοητικές διαφθορές που πρέπει να εγκαταλειφθούν μέσω της ενόρασης έχουν εγκαταλειφθεί μέσω της ενόρασης, οι νοητικές διαφθορές που πρέπει να εγκαταλειφθούν μέσω της αυτοσυγκράτησης έχουν εγκαταλειφθεί μέσω της αυτοσυγκράτησης, οι νοητικές διαφθορές που πρέπει να εγκαταλειφθούν μέσω της χρήσης έχουν εγκαταλειφθεί μέσω της χρήσης, οι νοητικές διαφθορές που πρέπει να εγκαταλειφθούν μέσω της υπομονής έχουν εγκαταλειφθεί μέσω της υπομονής, οι νοητικές διαφθορές που πρέπει να εγκαταλειφθούν μέσω της αποφυγής έχουν εγκαταλειφθεί μέσω της αποφυγής, οι νοητικές διαφθορές που πρέπει να εγκαταλειφθούν μέσω της απομάκρυνσης έχουν εγκαταλειφθεί μέσω της απομάκρυνσης, οι νοητικές διαφθορές που πρέπει να εγκαταλειφθούν μέσω της διαλογιστικής ανάπτυξης έχουν εγκαταλειφθεί μέσω της διαλογιστικής ανάπτυξης· αυτός ονομάζεται, μοναχοί - "μοναχός που διαμένει

συγκρατημένος με την αυτοσυγκράτηση όλων των νοητικών διαφθορών, έκοψε την επιθυμία, απέρριψε τους νοητικούς δεσμούς, μέσω της πλήρους συνειδητοποίησης της αλαζονείας έθεσε τέλος στον πόνο"».

Αυτά είπε ο Ευλογημένος. Οι μοναχοί, ευχαριστημένοι, αγαλλίασαν με τα λόγια του Ευλογημένου.

Τέλος της ομιλίας για όλες τις νοητικές διαφθορές, δεύτερη.

3. Η ομιλία για τους κληρονόμους της διδασκαλίας

29. Έτσι έχω ακούσει - Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στη Σαβάτθι, στο άλσος του Τζέτα, στο μοναστήρι του Ανάθαπίντικα. Εκεί ο Ευλογημένος απευθύνθηκε στους μοναχούς: «Μοναχοί». «Σεβάσμιε κύριε», απάντησαν εκείνοι οι μοναχοί στον Ευλογημένο. Ο Ευλογημένος είπε αυτό:

«Γίνετε κληρονόμοι της Διδασκαλίας μου, μοναχοί, όχι κληρονόμοι υλικών κερδών. Υπάρχει συμπόνια μου για εσάς - 'πώς οι μαθητές μου να γίνουν κληρονόμοι της Διδασκαλίας, όχι κληρονόμοι υλικών κερδών'. Αν εσείς, μοναχοί, γινόσασταν κληρονόμοι υλικών κερδών μου και όχι κληρονόμοι της Διδασκαλίας, εσείς επίσης εξαιτίας αυτού θα γινόσασταν αξιοκατάκριτοι - 'οι μαθητές του Διδασκάλου διαμένουν ως κληρονόμοι υλικών κερδών, όχι ως κληρονόμοι της Διδασκαλίας'· κι εγώ επίσης εξαιτίας αυτού θα γινόμουν αξιοκατάκριτος - 'οι μαθητές του Διδασκάλου διαμένουν ως κληρονόμοι υλικών κερδών, όχι ως κληρονόμοι της Διδασκαλίας'. Αν εσείς, μοναχοί, γινόσασταν κληρονόμοι της Διδασκαλίας μου και όχι κληρονόμοι υλικών κερδών, εσείς επίσης εξαιτίας αυτού δεν θα γινόσασταν αξιοκατάκριτοι - 'οι μαθητές του Διδασκάλου διαμένουν ως κληρονόμοι της Διδασκαλίας, όχι ως κληρονόμοι υλικών κερδών'· κι εγώ επίσης εξαιτίας αυτού δεν θα γινόμουν αξιοκατάκριτος - 'οι μαθητές του Διδασκάλου διαμένουν ως κληρονόμοι της Διδασκαλίας, όχι ως κληρονόμοι υλικών κερδών'. Γι' αυτό λοιπόν, μοναχοί, γίνετε κληρονόμοι της Διδασκαλίας μου, όχι κληρονόμοι υλικών κερδών. Υπάρχει συμπόνια μου για εσάς - 'πώς οι μαθητές μου να γίνουν κληρονόμοι της Διδασκαλίας, όχι κληρονόμοι υλικών κερδών'.

30. «Εδώ εγώ, μοναχοί, θα είχα τελειώσει να τρώω, θα είχα ικανοποιηθεί, θα είχα χορτάσει, θα είχα τελειώσει, θα ήμουν ευχαριστημένος, θα είχα όσο χρειάζομαι· και θα υπήρχε η προσφερόμενη τροφή μου που περισσεύει, που πρέπει να πεταχτεί. Τότε δύο μοναχοί θα έρχονταν καταβεβλημένοι από πείνα και αδυναμία. Τότε εγώ θα τους έλεγα έτσι - "Εγώ πράγματι, μοναχοί, έχω τελειώσει να τρώω, έχω ικανοποιηθεί, έχω χορτάσει, έχω τελειώσει, είμαι ευχαριστημένος, έχω όσο χρειάζομαι· και υπάρχει αυτή η προσφερόμενη τροφή μου που περισσεύει, που πρέπει να πεταχτεί. Αν θέλετε, φάτε· αν εσείς δεν φάτε, τώρα εγώ θα την πετάξω είτε σε μέρος χωρίς πράσινη βλάστηση, είτε θα τη βυθίσω σε νερό χωρίς έμβια όντα". Εκεί σε έναν μοναχό θα ερχόταν αυτή η σκέψη - "Ο Ευλογημένος πράγματι έχει τελειώσει να τρώει, έχει ικανοποιηθεί, έχει χορτάσει, έχει τελειώσει, είναι ευχαριστημένος, έχει όσο χρειάζεται· και υπάρχει αυτή η προσφερόμενη τροφή του Ευλογημένου που περισσεύει, που πρέπει να πεταχτεί. Αν εμείς δεν φάμε, τώρα ο Ευλογημένος θα την πετάξει είτε σε μέρος χωρίς πράσινη βλάστηση, είτε θα τη βυθίσει σε νερό χωρίς έμβια όντα". Αλλά αυτό ειπώθηκε από τον Ευλογημένο - "Γίνετε κληρονόμοι της Διδασκαλίας μου, μοναχοί, όχι κληρονόμοι υλικών κερδών". Αλλά αυτό είναι ένα από

τα υλικά κέρδη, δηλαδή η προσφερόμενη τροφή. Γιατί να μην περάσω αυτή τη νύχτα και μέρα έτσι, χωρίς να φάω αυτή την προσφερόμενη τροφή, με αυτή ακριβώς την πείνα και αδυναμία;» Αυτός, χωρίς να φάει εκείνη την προσφερόμενη τροφή, με εκείνη ακριβώς την πείνα και αδυναμία, έτσι θα περνούσε εκείνη τη νύχτα και μέρα. Τότε στον δεύτερο μοναχό θα ερχόταν αυτή η σκέψη - "Ο Ευλογημένος πράγματι έχει τελειώσει να τρώει, έχει ικανοποιηθεί, έχει χορτάσει, έχει τελειώσει, είναι ευχαριστημένος, έχει όσο χρειάζεται· και υπάρχει αυτή η προσφερόμενη τροφή του Ευλογημένου που περισσεύει, που πρέπει να πεταχτεί. Αν εμείς δεν φάμε, τώρα ο Ευλογημένος θα την πετάξει είτε σε μέρος χωρίς πράσινη βλάστηση, είτε θα τη βυθίσει σε νερό χωρίς έμβια όντα. Γιατί να μην φάω αυτή την προσφερόμενη τροφή, να απομακρύνω την πείνα και αδυναμία, και έτσι να περάσω αυτή τη νύχτα και μέρα;" Αυτός, αφού έφαγε εκείνη την προσφερόμενη τροφή και απομάκρυνε την πείνα και αδυναμία, έτσι θα περνούσε εκείνη τη νύχτα και μέρα. Αν και, μοναχοί, εκείνος ο μοναχός, αφού έφαγε εκείνη την προσφερόμενη τροφή και απομάκρυνε την πείνα και αδυναμία, έτσι θα περνούσε εκείνη τη νύχτα και μέρα, ωστόσο εκείνος ο πρώτος μοναχός είναι πιο αξιοσέβαστος και πιο αξιέπαινος για μένα. Για ποιο λόγο; Διότι αυτό, μοναχοί, θα συμβάλει για πολύ καιρό στην ολιγάρκεια, στην ικανοποίηση, στην αποσύνδεση, στο να είναι εύκολος στη συντήρηση και στη διέγερση της ενεργητικότητας εκείνου του μοναχού. Γι' αυτό λοιπόν, μοναχοί, γίνετε κληρονόμοι της Διδασκαλίας μου, όχι κληρονόμοι υλικών κερδών. Υπάρχει συμπόνια μου για εσάς - "πώς οι μαθητές μου να γίνουν κληρονόμοι της Διδασκαλίας, όχι κληρονόμοι υλικών κερδών"».

Αυτά είπε ο Ευλογημένος. Αφού είπε αυτά, ο Καλότυχος σηκώθηκε από τη θέση του και μπήκε στο μοναστήρι.

31. Εκεί ο σεβάσμιος Σαριπούττα, λίγο μετά την αναχώρηση του Ευλογημένου, απευθύνθηκε στους μοναχούς - «Φίλοι μοναχοί». «Φίλε», απάντησαν εκείνοι οι μοναχοί στον σεβάσμιο Σαριπούττα. Ο σεβάσμιος Σαριπούττα είπε αυτό -

«Με ποιον τρόπο, φίλοι, ενώ ο Διδάσκαλος διαμένει σε απομόνωση, οι μαθητές δεν εξασκούνται στην απομόνωση, και με ποιον τρόπο ενώ ο Διδάσκαλος διαμένει σε απομόνωση, οι μαθητές εξασκούνται στην απομόνωση;» «Εμείς, φίλε, ερχόμαστε ακόμη και από μακριά κοντά στον σεβάσμιο Σαριπούττα για να κατανοήσουμε το νόημα αυτών που ειπώθηκαν. Καλώς, ας ευδοκήσει ο ίδιος ο σεβάσμιος Σαριπούττα να εξηγήσει το νόημα αυτών που ειπώθηκαν· αφού ακούσουν από τον σεβάσμιο Σαριπούττα, οι μοναχοί θα το θυμούνται». «Τότε λοιπόν, φίλοι, ακούστε, προσέχετε καλά, θα μιλήσω». «Ναι, φίλε», απάντησαν εκείνοι οι μοναχοί στον σεβάσμιο Σαριπούττα. Ο σεβάσμιος Σαριπούττα είπε αυτό -

«Με ποιον τρόπο, φίλοι, ενώ ο Διδάσκαλος διαμένει σε απομόνωση, οι μαθητές δεν εξασκούνται στην απομόνωση; Εδώ, φίλοι, ενώ ο Διδάσκαλος διαμένει σε απομόνωση, οι μαθητές δεν εξασκούνται στην απομόνωση, και εκείνες τις νοητικές καταστάσεις για τις οποίες ο Διδάσκαλος δήλωσε την εγκατάλειψη, εκείνες τις νοητικές καταστάσεις δεν εγκαταλείπουν, και είναι πολυτελείς, αμελείς, προπορευόμενοι στην πτώση, έχοντας εγκαταλείψει το καθήκον της αποστασιοποίησης. Εκεί, φίλοι, οι πρεσβύτεροι μοναχοί γίνονται αξιόμεμπτοι για τρεις λόγους. 'Ενώ ο Διδάσκαλος διαμένει σε απομόνωση, οι μαθητές δεν εξασκούνται στην απομόνωση' - για αυτόν τον πρώτο λόγο οι πρεσβύτεροι μοναχοί γίνονται αξιόμεμπτοι. 'Και εκείνες τις νοητικές καταστάσεις για τις οποίες ο Διδάσκαλος δήλωσε την εγκατάλειψη, εκείνες

τις νοητικές καταστάσεις δεν εγκαταλείπουν' - για αυτόν τον δεύτερο λόγο οι πρεσβύτεροι μοναχοί γίνονται αξιόμεμπτοι. 'Είναι πολυτελείς, αμελείς, προπορευόμενοι στην πτώση, έχοντας εγκαταλείψει το καθήκον της αποστασιοποίησης' - για αυτόν τον τρίτο λόγο οι πρεσβύτεροι μοναχοί γίνονται αξιόμεμπτοι. Οι πρεσβύτεροι μοναχοί, φίλοι, γίνονται αξιόμεμπτοι για αυτούς τους τρεις λόγους. Εκεί, φίλοι, οι μεσαίοι μοναχοί... κ.λπ... οι νέοι μοναχοί γίνονται αξιόμεμπτοι για τρεις λόγους. 'Ενώ ο Διδάσκαλος διαμένει σε απομόνωση, οι μαθητές δεν εξασκούνται στην απομόνωση' - για αυτόν τον πρώτο λόγο οι νέοι μοναχοί γίνονται αξιόμεμπτοι. 'Και εκείνες τις νοητικές καταστάσεις για τις οποίες ο Διδάσκαλος δήλωσε την εγκατάλειψη, εκείνες τις νοητικές καταστάσεις δεν εγκαταλείπουν' - για αυτόν τον δεύτερο λόγο οι νέοι μοναχοί γίνονται αξιόμεμπτοι. 'Είναι πολυτελείς, αμελείς, προπορευόμενοι στην πτώση, έχοντας εγκαταλείψει το καθήκον της αποστασιοποίησης' - για αυτόν τον τρίτο λόγο οι νέοι μοναχοί γίνονται αξιόμεμπτοι. Οι νέοι μοναχοί, φίλοι, γίνονται αξιόμεμπτοι για αυτούς τους τρεις λόγους. Με αυτόν τον τρόπο, φίλοι, ενώ ο Διδάσκαλος διαμένει σε απομόνωση, οι μαθητές δεν εξασκούνται στην απομόνωση.

32. «Και με ποιον τρόπο, φίλοι, ενώ ο Διδάσκαλος διαμένει σε απομόνωση, οι μαθητές εξασκούνται στην απομόνωση; Εδώ, φίλοι, ενώ ο Διδάσκαλος διαμένει σε απομόνωση, οι μαθητές εξασκούνται στην απομόνωση - και εκείνες τις νοητικές καταστάσεις για τις οποίες ο Διδάσκαλος δήλωσε την εγκατάλειψη, εκείνες τις νοητικές καταστάσεις εγκαταλείπουν· και δεν είναι πολυτελείς, δεν είναι αμελείς, έχοντας εγκαταλείψει το καθήκον της πτώσης, προπορευόμενοι στην αποστασιοποίηση. Εκεί, φίλοι, οι πρεσβύτεροι μοναχοί γίνονται αξιέπαινοι για τρεις λόγους. 'Ενώ ο Διδάσκαλος διαμένει σε απομόνωση, οι μαθητές εξασκούνται στην απομόνωση' - για αυτόν τον πρώτο λόγο οι πρεσβύτεροι μοναχοί γίνονται αξιέπαινοι. 'Και εκείνες τις νοητικές καταστάσεις για τις οποίες ο Διδάσκαλος δήλωσε την εγκατάλειψη, εκείνες τις νοητικές καταστάσεις εγκαταλείπουν' - για αυτόν τον δεύτερο λόγο οι πρεσβύτεροι μοναχοί γίνονται αξιέπαινοι. 'Δεν είναι πολυτελείς, δεν είναι αμελείς, έχοντας εγκαταλείψει το καθήκον της πτώσης, προπορευόμενοι στην αποστασιοποίηση' - για αυτόν τον τρίτο λόγο οι πρεσβύτεροι μοναχοί γίνονται αξιέπαινοι. Οι πρεσβύτεροι μοναχοί, φίλοι, γίνονται αξιέπαινοι για αυτούς τους τρεις λόγους. Εκεί, φίλοι, οι μεσαίοι μοναχοί... κ.λπ... οι νέοι μοναχοί γίνονται αξιέπαινοι για τρεις λόγους. 'Ενώ ο Διδάσκαλος διαμένει σε απομόνωση, οι μαθητές εξασκούνται στην απομόνωση' - για αυτόν τον πρώτο λόγο οι νέοι μοναχοί γίνονται αξιέπαινοι. 'Και εκείνες τις νοητικές καταστάσεις για τις οποίες ο Διδάσκαλος δήλωσε την εγκατάλειψη, εκείνες τις νοητικές καταστάσεις εγκαταλείπουν' - για αυτόν τον δεύτερο λόγο οι νέοι μοναχοί γίνονται αξιέπαινοι. 'Δεν είναι πολυτελείς, δεν είναι αμελείς, έχοντας εγκαταλείψει το καθήκον της πτώσης, προπορευόμενοι στην αποστασιοποίηση' - για αυτόν τον τρίτο λόγο οι νέοι μοναχοί γίνονται αξιέπαινοι. Οι νέοι μοναχοί, φίλοι, γίνονται αξιέπαινοι για αυτούς τους τρεις λόγους. Με αυτόν τον τρόπο, φίλοι, ενώ ο Διδάσκαλος διαμένει σε απομόνωση, οι μαθητές εξασκούνται στην απομόνωση.

33. «Εκεί, φίλοι, η απληστία είναι κακόβουλη και το μίσος είναι κακόβουλο. Για την εγκατάλειψη της απληστίας και για την εγκατάλειψη του μίσους υπάρχει η μέση πρακτική που δημιουργεί όραση, που δημιουργεί γνώση, που οδηγεί στη γαλήνη, στην άμεση γνώση, στην ανώτατη φώτιση, στο Νιμπάνα. Και ποια είναι, φίλοι, αυτή η μέση πρακτική που δημιουργεί όραση, που δημιουργεί γνώση, που οδηγεί στη γαλήνη, στην

άμεση γνώση, στην ανώτατη φώτιση, στο Νιμπάνα; Αυτή ακριβώς η ευγενής οκταμελής οδός, δηλαδή - ορθή άποψη, ορθός λογισμός, ορθή ομιλία, ορθή πράξη, ορθός βιοπορισμός, ορθή προσπάθεια, ορθή μνήμη, ορθή αυτοσυγκέντρωση. Αυτή, φίλοι, είναι η μέση πρακτική που δημιουργεί όραση, που δημιουργεί γνώση, που οδηγεί στη γαλήνη, στην άμεση γνώση, στην ανώτατη φώτιση, στο Νιμπάνα.

«Εκεί, φίλοι, η οργή είναι κακόβουλη και η εχθρότητα είναι κακόβουλη... κ.λπ... η περιφρόνηση είναι κακόβουλη και η θρασύτητα είναι κακόβουλη, η ζήλια είναι κακόβουλη και η τσιγκουνιά είναι κακόβουλη, η απάτη είναι κακόβουλη και η δολιότητα είναι κακόβουλη, η ισχυρογνωμοσύνη είναι κακόβουλη και η αντιζηλία είναι κακόβουλη, η αλαζονεία είναι κακόβουλη και η υπεροψία είναι κακόβουλη, η ματαιότητα είναι κακόβουλη και η αμέλεια είναι κακόβουλη. Για την εγκατάλειψη της ματαιότητας και για την εγκατάλειψη της αμέλειας υπάρχει η μέση πρακτική που δημιουργεί όραση, που δημιουργεί γνώση, που οδηγεί στη γαλήνη, στην άμεση γνώση, στην ανώτατη φώτιση, στο Νιμπάνα. Και ποια είναι, φίλοι, αυτή η μέση πρακτική που δημιουργεί όραση, που δημιουργεί γνώση, που οδηγεί στη γαλήνη, στην άμεση γνώση, στην ανώτατη φώτιση, στο Νιμπάνα; Αυτή ακριβώς η ευγενής οκταμελής οδός, δηλαδή - ορθή άποψη, ορθός λογισμός, ορθή ομιλία, ορθή πράξη, ορθός βιοπορισμός, ορθή προσπάθεια, ορθή μνήμη, ορθή αυτοσυγκέντρωση. Αυτή, φίλοι, είναι η μέση πρακτική που δημιουργεί όραση, που δημιουργεί γνώση, που οδηγεί στη γαλήνη, στην άμεση γνώση, στην ανώτατη φώτιση, στο Νιμπάνα».

Αυτό είπε ο σεβάσμιος Σαριπούττα. Οι μοναχοί, ευχαριστημένοι, αγαλλίασαν με τα λόγια του σεβασμίου Σαριπούττα.

Τέλος της ομιλίας για τους κληρονόμους της Διδασκαλίας, τρίτη.

4. Η ομιλία για τον φόβο και τρόμο

34. Έτσι έχω ακούσει - Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στη Σαβάτθι, στο άλσος του Τζέτα, στο μοναστήρι του Ανάθαπίντικα. Τότε ο βραχμάνος Τζανουσσόνι πλησίασε τον Ευλογημένο· αφού πλησίασε, χαιρέτησε τον Ευλογημένο. Αφού ολοκλήρωσε την ευγενική και αξιομνημόνευτη συζήτηση, κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, ο βραχμάνος Τζανουσσόνι είπε στον Ευλογημένο: «Αυτοί, αγαπητέ Γκόταμα, οι γιοι καλών οικογενειών που αφιερωμένοι στον αξιότιμο Γκόταμα με πίστη εγκατέλειψαν την οικογενειακή ζωή για την άστεγη ζωή, ο αξιότιμος Γκόταμα είναι ο προπορευόμενός τους, ο αξιότιμος Γκόταμα είναι πολύ ωφέλιμος για αυτούς, ο αξιότιμος Γκόταμα είναι αυτός που τους ενθαρρύνει· και αυτό το πλήθος ακολουθεί το παράδειγμα του αξιότιμου Γκόταμα». «Έτσι είναι, βραχμάνε, έτσι είναι, βραχμάνε! Αυτοί, βραχμάνε, οι γιοι καλών οικογενειών που αφιερωμένοι σε μένα με πίστη εγκατέλειψαν την οικογενειακή ζωή για την άστεγη ζωή, εγώ είμαι ο προπορευόμενός τους, εγώ είμαι πολύ ωφέλιμος για αυτούς, εγώ είμαι αυτός που τους ενθαρρύνει· και αυτό το πλήθος ακολουθεί το δικό μου παράδειγμα». «Δύσκολο πράγματι, αγαπητέ Γκόταμα, να αντέξει κανείς τα απομακρυσμένα καταλύματα σε δάση και βαθιά δάση, δύσκολη η μοναξιά, δύσκολο να ευχαριστηθεί κανείς τη μοναχικότητα· θα έλεγα ότι τα δάση αρπάζουν τον νου ενός μοναχού που δεν επιτυγχάνει αυτοσυγκέντρωση». «Έτσι είναι, βραχμάνε, έτσι είναι, βραχμάνε! Δύσκολο πράγματι, βραχμάνε, να αντέξει κανείς τα απομακρυσμένα καταλύματα σε

δάση και βαθιά δάση, δύσκολη η μοναξιά, δύσκολο να ευχαριστηθεί κανείς τη μοναχικότητα· θα έλεγα ότι τα δάση αρπάζουν τον νου ενός μοναχού που δεν επιτυγχάνει αυτοσυγκέντρωση».

35. «Και σε μένα, βραχμάνε, πριν ακόμα από την ανώτατη φώτιση, όταν δεν είχα ακόμα αφυπνιστεί πλήρως, όντας ακόμα Μπόντχισαττα, ήρθε αυτή η σκέψη - "Δύσκολο πράγματι να αντέξει κανείς τα απομακρυσμένα καταλύματα σε δάση και βαθιά δάση, δύσκολη η μοναξιά, δύσκολο να ευχαριστηθεί κανείς τη μοναχικότητα· θα έλεγα ότι τα δάση αρπάζουν τον νου ενός μοναχού που δεν επιτυγχάνει αυτοσυγκέντρωση". Σε μένα, βραχμάνε, ήρθε αυτή η σκέψη: "Όποιοι ασκητές ή βραχμάνοι με μη αγνή σωματική δραστηριότητα συχνάζουν σε απομακρυσμένα καταλύματα σε δάση και βαθιά δάση, εξαιτίας του ελαττώματος της μη αγνής σωματικής δραστηριότητάς τους, πράγματι εκείνοι οι σεβάσμιοι ασκητές και βραχμάνοι προσκαλούν φαύλο φόβο και τρόμο. Εγώ όμως δεν συχνάζω σε απομακρυσμένα καταλύματα σε δάση και βαθιά δάση έχοντας μη αγνή σωματική δραστηριότητα· έχω αγνή σωματική δραστηριότητα. Είμαι ένας από εκείνους τους ευγενείς που έχουν αγνή σωματική δραστηριότητα και συχνάζουν σε απομακρυσμένα καταλύματα σε δάση και βαθιά δάση". Βλέποντας αυτή την αγνότητα της σωματικής δραστηριότητας στον εαυτό μου, βραχμάνε, απέκτησα ακόμα μεγαλύτερη εμπιστοσύνη για τη διαμονή στο δάσος.

36. Σε μένα, βραχμάνε, ήρθε αυτή η σκέψη: "Όποιοι ασκητές ή βραχμάνοι με μη αγνή λεκτική δραστηριότητα... κ.λπ... «Το νερό... κ.λπ... με μη αγνό βιοπορισμό συχνάζουν σε απομακρυσμένα καταλύματα σε δάση και βαθιά δάση, εξαιτίας του ελαττώματος του μη αγνού βιοπορισμού τους, πράγματι εκείνοι οι σεβάσμιοι ασκητές και βραχμάνοι προσκαλούν φαύλο φόβο και τρόμο. Εγώ όμως δεν συχνάζω σε απομακρυσμένα καταλύματα σε δάση και βαθιά δάση έχοντας μη αγνό βιοπορισμό· έχω αγνό βιοπορισμό. Είμαι ένας από εκείνους τους ευγενείς που έχουν αγνό βιοπορισμό και συχνάζουν σε απομακρυσμένα καταλύματα σε δάση και βαθιά δάση". Βλέποντας αυτή την αγνότητα του βιοπορισμού στον εαυτό μου, βραχμάνε, απέκτησα ακόμα μεγαλύτερη εμπιστοσύνη για τη διαμονή στο δάσος.

37. Σε μένα, βραχμάνε, ήρθε αυτή η σκέψη: "Όποιοι ασκητές ή βραχμάνοι είναι πλεονέκτες με έντονο πάθος για τις αισθησιακές ηδονές και συχνάζουν σε απομακρυσμένα καταλύματα σε δάση και βαθιά δάση, εξαιτίας του ελαττώματος της πλεονεξίας και του έντονου πάθους για τις αισθησιακές ηδονές, πράγματι εκείνοι οι σεβάσμιοι ασκητές και βραχμάνοι προσκαλούν φαύλο φόβο και τρόμο. Εγώ όμως δεν συχνάζω σε απομακρυσμένα καταλύματα σε δάση και βαθιά δάση όντας πλεονέκτης με έντονο πάθος για τις αισθησιακές ηδονές· είμαι χωρίς πλεονεξία. Είμαι ένας από εκείνους τους ευγενείς που είναι χωρίς πλεονεξία και συχνάζουν σε απομακρυσμένα καταλύματα σε δάση και βαθιά δάση". Βλέποντας αυτή την απουσία πλεονεξίας στον εαυτό μου, βραχμάνε, απέκτησα ακόμα μεγαλύτερη εμπιστοσύνη για τη διαμονή στο δάσος.

38. Σε μένα, βραχμάνε, ήρθε αυτή η σκέψη: "Όποιοι ασκητές ή βραχμάνοι με κακόβουλο νου και διεφθαρμένους λογισμούς συχνάζουν σε απομακρυσμένα καταλύματα σε δάση και βαθιά δάση, εξαιτίας του ελαττώματος του κακόβουλου νου και των διεφθαρμένων λογισμών τους, πράγματι εκείνοι οι σεβάσμιοι ασκητές και βραχμάνοι προσκαλούν φαύλο φόβο και τρόμο. Εγώ όμως δεν συχνάζω σε απομακρυσμένα καταλύματα σε δάση και βαθιά δάση έχοντας κακόβουλο νου και

διεφθαρμένους λογισμούς· έχω νου γεμάτο φιλικότητα. Είμαι ένας από εκείνους τους ευγενείς που έχουν νου γεμάτο φιλικότητα και συχνάζουν σε απομακρυσμένα καταλύματα σε δάση και βαθιά δάση". Βλέποντας αυτή τη φιλικότητα του νου στον εαυτό μου, βραχμάνε, απέκτησα ακόμα μεγαλύτερη εμπιστοσύνη για τη διαμονή στο δάσος.

39. Σε μένα, βραχμάνε, ήρθε αυτή η σκέψη: "Όποιοι ασκητές ή βραχμάνοι κυριευμένοι από νωθρότητα και υπνηλία συχνάζουν σε απομακρυσμένα καταλύματα σε δάση και βαθιά δάση, εξαιτίας του ελαττώματος της προδιάθεσης για νωθρότητα και υπνηλία, πράγματι εκείνοι οι σεβάσμιοι ασκητές και βραχμάνοι προσκαλούν φαύλο φόβο και τρόμο. Εγώ όμως δεν συχνάζω σε απομακρυσμένα καταλύματα σε δάση και βαθιά δάση κυριευμένος από νωθρότητα και υπνηλία· έχω απαλλαγεί από τη νωθρότητα και την υπνηλία. Είμαι ένας από εκείνους τους ευγενείς που έχουν απαλλαγεί από τη νωθρότητα και την υπνηλία και συχνάζουν σε απομακρυσμένα καταλύματα σε δάση και βαθιά δάση". Βλέποντας αυτή την απαλλαγή από τη νωθρότητα και την υπνηλία στον εαυτό μου, βραχμάνε, απέκτησα ακόμα μεγαλύτερη εμπιστοσύνη για τη διαμονή στο δάσος.

40. Σε μένα, βραχμάνε, ήρθε αυτή η σκέψη: "Όποιοι ασκητές ή βραχμάνοι με ανήσυχο και μη γαλήνιο νου συχνάζουν σε απομακρυσμένα καταλύματα σε δάση και βαθιά δάση, εξαιτίας του ελαττώματος του ανήσυχου και μη γαλήνιου νου τους, πράγματι εκείνοι οι σεβάσμιοι ασκητές και βραχμάνοι προσκαλούν φαύλο φόβο και τρόμο. Εγώ όμως δεν συχνάζω σε απομακρυσμένα καταλύματα σε δάση και βαθιά δάση έχοντας ανήσυχο και μη γαλήνιο νου· έχω γαλήνιο νου. Είμαι ένας από εκείνους τους ευγενείς που έχουν γαλήνιο νου και συχνάζουν σε απομακρυσμένα καταλύματα σε δάση και βαθιά δάση". Βλέποντας αυτή τη γαλήνη του νου στον εαυτό μου, βραχμάνε, απέκτησα ακόμα μεγαλύτερη εμπιστοσύνη για τη διαμονή στο δάσος.

41. Σε μένα, βραχμάνε, ήρθε αυτή η σκέψη: "Όποιοι ασκητές ή βραχμάνοι με αβεβαιότητα και σκεπτικιστική αμφιβολία συχνάζουν σε απομακρυσμένα καταλύματα σε δάση και βαθιά δάση, εξαιτίας του ελαττώματος της αβεβαιότητας και της σκεπτικιστικής αμφιβολίας τους, πράγματι εκείνοι οι σεβάσμιοι ασκητές και βραχμάνοι προσκαλούν φαύλο φόβο και τρόμο. Εγώ όμως δεν συχνάζω σε απομακρυσμένα καταλύματα σε δάση και βαθιά δάση έχοντας αβεβαιότητα και σκεπτικιστική αμφιβολία· έχω διαβεί τη σκεπτικιστική αμφιβολία. Είμαι ένας από εκείνους τους ευγενείς που έχουν διαβεί τη σκεπτικιστική αμφιβολία και συχνάζουν σε απομακρυσμένα καταλύματα σε δάση και βαθιά δάση". Βλέποντας αυτή τη διάβαση της σκεπτικιστικής αμφιβολίας στον εαυτό μου, βραχμάνε, απέκτησα ακόμα μεγαλύτερη εμπιστοσύνη για τη διαμονή στο δάσος.

42. Σε μένα, βραχμάνε, ήρθε αυτή η σκέψη: "Όποιοι ασκητές ή βραχμάνοι που εξυψώνουν τον εαυτό τους και υποτιμούν τους άλλους συχνάζουν σε απομακρυσμένα καταλύματα σε δάση και βαθιά δάση, εξαιτίας του ελαττώματος της αυτοεξύψωσης και της υποτίμησης των άλλων, πράγματι εκείνοι οι σεβάσμιοι ασκητές και βραχμάνοι προσκαλούν φαύλο φόβο και τρόμο. Εγώ όμως δεν συχνάζω σε απομακρυσμένα καταλύματα σε δάση και βαθιά δάση εξυψώνοντας τον εαυτό μου και υποτιμώντας τους άλλους· δεν εξυψώνω τον εαυτό μου και δεν υποτιμώ τους άλλους. Είμαι ένας από εκείνους τους ευγενείς που δεν εξυψώνουν τον εαυτό τους και δεν υποτιμούν τους άλλους και συχνάζουν σε απομακρυσμένα καταλύματα σε δάση και βαθιά δάση". Βλέποντας αυτή τη μη αυτοεξύψωση και τη μη υποτίμηση των

άλλων στον εαυτό μου, βραχμάνε, απέκτησα ακόμα μεγαλύτερη εμπιστοσύνη για τη διαμονή στο δάσος.

43. Σε μένα, βραχμάνε, ήρθε αυτή η σκέψη: "Όποιοι ασκητές ή βραχμάνοι με δειλή και φοβισμένη φύση συχνάζουν σε απομακρυσμένα καταλύματα σε δάση και βαθιά δάση, εξαιτίας του ελαττώματος της δειλής και φοβισμένης φύσης τους, πράγματι εκείνοι οι σεβάσμιοι ασκητές και βραχμάνοι προσκαλούν φαύλο φόβο και τρόμο. Εγώ όμως δεν συχνάζω σε απομακρυσμένα καταλύματα σε δάση και βαθιά δάση έχοντας δειλή και φοβισμένη φύση· είμαι απαλλαγμένος από τρόμο. Είμαι ένας από εκείνους τους ευγενείς που είναι απαλλαγμένοι από τρόμο και συχνάζουν σε απομακρυσμένα καταλύματα σε δάση και βαθιά δάση". Βλέποντας αυτή την απαλλαγή από τρόμο στον εαυτό μου, βραχμάνε, απέκτησα ακόμα μεγαλύτερη εμπιστοσύνη για τη διαμονή στο δάσος.

44. Σε μένα, βραχμάνε, ήρθε αυτή η σκέψη: "Όποιοι ασκητές ή βραχμάνοι επιθυμώντας υλικό κέρδος, τιμή και φήμη συχνάζουν σε απομακρυσμένα καταλύματα σε δάση και βαθιά δάση, εξαιτίας του ελαττώματος της επιθυμίας για υλικό κέρδος, τιμή και φήμη, πράγματι εκείνοι οι σεβάσμιοι ασκητές και βραχμάνοι προσκαλούν φαύλο φόβο και τρόμο. Εγώ όμως δεν συχνάζω σε απομακρυσμένα καταλύματα σε δάση και βαθιά δάση επιθυμώντας υλικό κέρδος, τιμή και φήμη· είμαι ολιγαρκής. Είμαι ένας από εκείνους τους ευγενείς που είναι ολιγαρκείς και συχνάζουν σε απομακρυσμένα καταλύματα σε δάση και βαθιά δάση". Βλέποντας αυτή την ολιγαρκεία στον εαυτό μου, βραχμάνε, απέκτησα ακόμα μεγαλύτερη εμπιστοσύνη για τη διαμονή στο δάσος.

45. Σε μένα, βραχμάνε, ήρθε αυτή η σκέψη: "Όποιοι ασκητές ή βραχμάνοι οκνηροί και με μικρή ενεργητικότητα συχνάζουν σε απομακρυσμένα καταλύματα σε δάση και βαθιά δάση, εξαιτίας του ελαττώματος της οκνηρίας και της μικρής ενεργητικότητάς τους, πράγματι εκείνοι οι σεβάσμιοι ασκητές και βραχμάνοι προσκαλούν φαύλο φόβο και τρόμο. Εγώ όμως δεν συχνάζω σε απομακρυσμένα καταλύματα σε δάση και βαθιά δάση όντας οκνηρός και με μικρή ενεργητικότητα· εγώ καταβάλλω έντονη ενεργητικότητα. Είμαι ένας από εκείνους τους ευγενείς που καταβάλλουν έντονη ενεργητικότητα και συχνάζουν σε απομακρυσμένα καταλύματα σε δάση και βαθιά δάση". Βλέποντας αυτή την έντονη ενεργητικότητα στον εαυτό μου, βραχμάνε, απέκτησα ακόμα μεγαλύτερη εμπιστοσύνη για τη διαμονή στο δάσος.

46. Σε μένα, βραχμάνε, ήρθε αυτή η σκέψη: "Όποιοι ασκητές ή βραχμάνοι επιλήσμονες και χωρίς πλήρη επίγνωση συχνάζουν σε απομακρυσμένα καταλύματα σε δάση και βαθιά δάση, εξαιτίας του ελαττώματος της λησμοσύνης και της έλλειψης πλήρους επίγνωσής τους, πράγματι εκείνοι οι σεβάσμιοι ασκητές και βραχμάνοι προσκαλούν φαύλο φόβο και τρόμο. Εγώ όμως δεν συχνάζω σε απομακρυσμένα καταλύματα σε δάση και βαθιά δάση επιλήσμων και χωρίς πλήρη επίγνωση· είμαι μνήμων. Είμαι ένας από εκείνους τους ευγενείς που είναι μνήμονες και συχνάζουν σε απομακρυσμένα καταλύματα σε δάση και βαθιά δάση". Βλέποντας αυτή την εφαρμογή της μνήμης στον εαυτό μου, βραχμάνε, απέκτησα ακόμα μεγαλύτερη εμπιστοσύνη για τη διαμονή στο δάσος.

47. Σε μένα, βραχμάνε, ήρθε αυτή η σκέψη: "Όποιοι ασκητές ή βραχμάνοι μη αυτοσυγκεντρωμένοι με περιπλανώμενο νου συχνάζουν σε απομακρυσμένα καταλύματα σε δάση και βαθιά δάση, εξαιτίας του ελαττώματος της μη

αυτοσυγκέντρωσης και του περιπλανώμενου νου τους, πράγματι εκείνοι οι σεβάσμιοι ασκητές και βραχμάνοι προσκαλούν φαύλο φόβο και τρόμο. Εγώ όμως δεν συχνάζω σε απομακρυσμένα καταλύματα σε δάση και βαθιά δάση μη αυτοσυγκεντρωμένος με περιπλανώμενο νου· είμαι τέλειος στην αυτοσυγκέντρωση. Είμαι ένας από εκείνους τους ευγενείς που είναι τέλειοι στην αυτοσυγκέντρωση και συχνάζουν σε απομακρυσμένα καταλύματα σε δάση και βαθιά δάση". Βλέποντας αυτή την τελειότητα της αυτοσυγκέντρωσης στον εαυτό μου, βραχμάνε, απέκτησα ακόμα μεγαλύτερη εμπιστοσύνη για τη διαμονή στο δάσος.

48. Σε μένα, βραχμάνε, ήρθε αυτή η σκέψη: "Όποιοι ασκητές ή βραχμάνοι που στερούνται σοφίας και είναι βουβοί συχνάζουν σε απομακρυσμένα καταλύματα σε δάση και βαθιά δάση, εξαιτίας του ελαττώματος της έλλειψης σοφίας και της βουβαμάρας τους, πράγματι εκείνοι οι σεβάσμιοι ασκητές και βραχμάνοι προσκαλούν φαύλο φόβο και τρόμο. Εγώ όμως δεν συχνάζω σε απομακρυσμένα καταλύματα σε δάση και βαθιά δάση στερούμενος σοφίας και βουβός· είμαι τέλειος στη σοφία. Είμαι ένας από εκείνους τους ευγενείς που είναι τέλειοι στη σοφία και συχνάζουν σε απομακρυσμένα καταλύματα σε δάση και βαθιά δάση". Βλέποντας αυτή την τελειότητα στη σοφία στον εαυτό μου, βραχμάνε, απέκτησα ακόμα μεγαλύτερη εμπιστοσύνη για τη διαμονή στο δάσος.

Τέλος των δεκαέξι επεξηγήσεων.

49. Σε μένα, βραχμάνε, ήρθε αυτή η σκέψη: "Γιατί να μη διαμείνω εγώ, σε εκείνες τις νύχτες που είναι γνωστές και σημειωμένες - τη δέκατη τέταρτη, τη δέκατη πέμπτη και την όγδοη της δεκαπενθήμερης περιόδου - σε τέτοιες νύχτες, σε εκείνα τα ιερά μνημεία σε πάρκα, τα ιερά μνημεία σε δάση, τα ιερά μνημεία σε δέντρα, που είναι τρομακτικά και προκαλούν ανατριχίλα, σε τέτοια καταλύματα, ώστε ίσως να δω τον φόβο και τον τρόμο;" Έτσι εγώ, βραχμάνε, αργότερα, σε εκείνες τις νύχτες που είναι γνωστές και σημειωμένες - τη δέκατη τέταρτη, τη δέκατη πέμπτη και την όγδοη της δεκαπενθήμερης περιόδου - σε τέτοιες νύχτες, σε εκείνα τα ιερά μνημεία σε πάρκα, τα ιερά μνημεία σε δάση, τα ιερά μνημεία σε δέντρα, που είναι τρομακτικά και προκαλούν ανατριχίλα, σε τέτοια καταλύματα διέμενα. Και εκεί, βραχμάνε, ενώ διέμενα, ή ένα ζώο ερχόταν, ή ένα παγώνι έριχνε ένα ξύλο, ή ο άνεμος κουνούσε ένα σωρό φύλλα· σε μένα, βραχμάνε, ήρθε αυτή η σκέψη: "Αυτό σίγουρα είναι εκείνος ο φόβος και ο τρόμος που έρχεται". Σε μένα, βραχμάνε, ήρθε αυτή η σκέψη: "Γιατί άραγε εγώ παραμένω απλώς περιμένοντας τον φόβο; Γιατί να μην αντιμετωπίσω εκείνον τον φόβο και τον τρόμο, σε όποια στάση κι αν βρίσκομαι όταν έρχεται, παραμένοντας σε εκείνη ακριβώς τη στάση;" Σε μένα, βραχμάνε, ενώ περπατούσα, ερχόταν εκείνος ο φόβος και ο τρόμος. Έτσι εγώ, βραχμάνε, ούτε στεκόμουν ούτε καθόμουν ούτε ξάπλωνα, μέχρι που περπατώντας αντιμετώπιζα εκείνον τον φόβο και τον τρόμο. Σε μένα, βραχμάνε, ενώ στεκόμουν, ερχόταν εκείνος ο φόβος και ο τρόμος. Έτσι εγώ, βραχμάνε, ούτε περπατούσα ούτε καθόμουν ούτε ξάπλωνα. Μέχρι που στεκόμενος αντιμετώπιζα εκείνον τον φόβο και τον τρόμο. Σε μένα, βραχμάνε, ενώ ήμουν ξαπλωμένος, ερχόταν εκείνος ο φόβος και ο τρόμος. Έτσι εγώ, βραχμάνε, ούτε καθόμουν ούτε στεκόμουν ούτε περπατούσα, μέχρι που ξαπλωμένος αντιμετώπιζα εκείνον τον φόβο και τον τρόμο.

50. «Υπάρχουν όμως, βραχμάνε, κάποιοι ασκητές και βραχμάνοι που ενώ είναι νύχτα αντιλαμβάνονται ότι είναι μέρα, και ενώ είναι μέρα αντιλαμβάνονται ότι είναι νύχτα. Αυτό το λέω ότι είναι διαμονή σε σύγχυση εκείνων των ασκητών και βραχμάνων. Εγώ όμως, βραχμάνε, ενώ είναι νύχτα αντιλαμβάνομαι ότι είναι νύχτα, και ενώ είναι μέρα αντιλαμβάνομαι ότι είναι μέρα. Αυτό λοιπόν, βραχμάνε, κάποιος μιλώντας σωστά θα έλεγε - 'ένα ον χωρίς τη φύση της σύγχυσης έχει εγερθεί στον κόσμο για την ευημερία του πλήθους, για την ευτυχία του πλήθους, από συμπόνια για τον κόσμο, για το όφελος, την ευημερία και την ευτυχία θεών και ανθρώπων', αυτό ακριβώς για εμένα κάποιος μιλώντας σωστά θα έλεγε - 'ένα ον χωρίς τη φύση της σύγχυσης έχει εγερθεί στον κόσμο για την ευημερία του πλήθους, για την ευτυχία του πλήθους, από συμπόνια για τον κόσμο, για το όφελος, την ευημερία και την ευτυχία θεών και ανθρώπων'».

51. «Η ενεργητικότητά μου, βραχμάνε, ήταν ξεκινήμενη χωρίς νωθρότητα, η μνήμη μου ήταν εφαρμοσμένη χωρίς λήθη, το σώμα μου ήταν γαλήνιο χωρίς ταραχή, η συνείδησή μου ήταν αυτοσυγκεντρωμένη και πλήρως εστιασμένη. Έτσι εγώ, βραχμάνε, αποστασιοποιημένος από τις ηδονές, αποστασιοποιημένος από τις φαύλες νοητικές καταστάσεις, έχοντας επιτύχει την πρώτη διαλογιστική έκσταση, που συνοδεύεται από λογισμό και συλλογισμό, με αγαλλίαση και ευτυχία που γεννιούνται από την αποστασιοποίηση, διέμενα. Με τον κατευνασμό του λογισμού και του συλλογισμού, έχοντας επιτύχει τη δεύτερη διαλογιστική έκσταση, που χαρακτηρίζεται από εσωτερική ηρεμία και ενότητα του νου, χωρίς λογισμό και συλλογισμό, με αγαλλίαση και ευτυχία που γεννιούνται από την αυτοσυγκέντρωση, διέμενα. Με την απαλλαγή από την αγαλλίαση, διέμενα με αταραξία, μνήμων και με πλήρη επίγνωση, και βίωσα σωματική ευτυχία· αυτό που οι ευγενείς περιγράφουν ως - 'αυτός που έχει αταραξία και μνήμη, που διαμένει στην ευτυχία', έχοντας επιτύχει την τρίτη διαλογιστική έκσταση, διέμενα. Με την εγκατάλειψη της ευχαρίστησης και με την εγκατάλειψη του πόνου, και με την προηγούμενη πάροδο της ευαρέσκειας και της δυσαρέσκειας, έχοντας επιτύχει την τέταρτη διαλογιστική έκσταση, που χαρακτηρίζεται από ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο και την εξάγνιση της μνήμης λόγω της αταραξίας, διέμενα.

52. Αυτός, με τον νου έτσι αυτοσυγκεντρωμένο, αγνό, λαμπερό, χωρίς νοητική κηλίδα, απαλλαγμένο από ακαθαρσίες, εύπλαστο, εργάσιμο, σταθερό, που έχει φτάσει στην αδιαταραξία, κατεύθυνε τον νου προς τη γνώση της ανάμνησης προηγούμενων ζώων. Θυμάμαι πολλές προηγούμενες υπάρξεις, δηλαδή - μία γέννηση, δύο γεννήσεις, τρεις γεννήσεις, τέσσερις γεννήσεις, πέντε γεννήσεις, δέκα γεννήσεις, είκοσι γεννήσεις, τριάντα γεννήσεις, σαράντα γεννήσεις, πενήντα γεννήσεις, εκατό γεννήσεις, χίλιες γεννήσεις, εκατό χιλιάδες γεννήσεις, πολλούς κοσμικούς κύκλους συστολής του σύμπαντος, πολλούς κοσμικούς κύκλους διαστολής του σύμπαντος, πολλούς κοσμικούς κύκλους συστολής και διαστολής του σύμπαντος - 'εκεί ήμουν, με τέτοιο όνομα, με τέτοια οικογένεια, με τέτοια εμφάνιση, με τέτοια τροφή, βιώνοντας τέτοιες χαρές και λύπες, με τέτοια διάρκεια ζωής, και πεθαίνοντας από εκεί, γεννήθηκα εκεί· εκεί επίσης ήμουν, με τέτοιο όνομα, με τέτοια οικογένεια, με τέτοια εμφάνιση, με τέτοια τροφή, βιώνοντας τέτοιες χαρές και λύπες, με τέτοια διάρκεια ζωής, και πεθαίνοντας από εκεί, γεννήθηκα εδώ'. Έτσι θυμάμαι πολλές προηγούμενες υπάρξεις με τις λεπτομέρειες και τα χαρακτηριστικά τους. Αυτή, βραχμάνε, ήταν η πρώτη αληθινή γνώση που επέτυχα την πρώτη περίοδο της νύχτας· η άγνοια καταστράφηκε, η αληθινή γνώση εγέρθηκε· το σκοτάδι

καταστράφηκε, το φως εγέρθηκε, όπως συμβαίνει σε αυτόν που διαμένει επιμελής, ενεργητικός και αποφασισμένος.

53. Αυτός, με τον νου έτσι αυτοσυγκεντρωμένο, αγνό, λαμπερό, χωρίς νοητική κηλίδα, απαλλαγμένο από ακαθαρσίες, εύπλαστο, εργάσιμο, σταθερό, που έχει φτάσει στην αδιαταραξία, κατεύθυνα τον νου προς τη γνώση του θανάτου και της επαναγέννησης των όντων. Με τον θείο οφθαλμό, καθαρό, που υπερβαίνει τον ανθρώπινο, βλέπω τα όντα να πεθαίνουν και να ξαναγεννιούνται, κατώτερα και ανώτερα, όμορφα και άσχημα, σε καλούς και κακούς προορισμούς· κατανοώ τα όντα που επαναγεννιούνται σύμφωνα με τις πράξεις τους - «Αυτά τα αξιοσέβαστα όντα, βεβαίως, διακατέχονται από κακή σωματική συμπεριφορά, διακατέχονται από κακή λεκτική συμπεριφορά, διακατέχονται από κακή νοητική συμπεριφορά, συκοφαντούν τους ευγενείς, έχουν λανθασμένες απόψεις, αναλαμβάνουν πράξεις βασισμένες σε λανθασμένες απόψεις· αυτοί, με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο, έχουν γεννηθεί στον κόσμο της αθλιότητας, στον κακότυχο κόσμο, στον κόσμο του ξεπεσμού, στην κόλαση. Ενώ αυτά τα αξιοσέβαστα όντα διακατέχονται από καλή σωματική συμπεριφορά, διακατέχονται από καλή λεκτική συμπεριφορά, διακατέχονται από καλή νοητική συμπεριφορά, δεν συκοφαντούν τους ευγενείς, έχουν ορθές απόψεις, αναλαμβάνουν πράξεις βασισμένες σε ορθές απόψεις· αυτοί, με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο, έχουν γεννηθεί στον καλότυχο κόσμο, στον ευδαιμονικό κόσμο». Έτσι με τον θείο οφθαλμό, καθαρό, που υπερβαίνει τον ανθρώπινο, βλέπω τα όντα να πεθαίνουν και να ξαναγεννιούνται, κατώτερα και ανώτερα, όμορφα και άσχημα, σε καλούς και κακούς προορισμούς· κατανοώ τα όντα που επαναγεννιούνται σύμφωνα με τις πράξεις τους. Αυτή, βραχμάνε, ήταν η δεύτερη αληθινή γνώση που επέτυχα τη μεσαία περίοδο της νύχτας· η άγνοια καταστράφηκε, η αληθινή γνώση εγέρθηκε· το σκοτάδι καταστράφηκε, το φως εγέρθηκε, όπως συμβαίνει σε αυτόν που διαμένει επιμελής, ενεργητικός και αποφασισμένος.

54. Αυτός, με τον νου έτσι αυτοσυγκεντρωμένο, αγνό, λαμπερό, χωρίς νοητική κηλίδα, απαλλαγμένο από ακαθαρσίες, εύπλαστο, εργάσιμο, σταθερό, που έχει φτάσει στην αδιαταραξία, κατεύθυνα τον νου προς τη γνώση της εξάλειψης των νοητικών διαφθορών. Γνώρισα άμεσα όπως πραγματικά είναι: «αυτός είναι ο υπαρξιακός πόνος», γνώρισα άμεσα όπως πραγματικά είναι: «αυτή είναι η προέλευση του υπαρξιακού πόνου», γνώρισα άμεσα όπως πραγματικά είναι: «αυτή είναι η παύση του υπαρξιακού πόνου», γνώρισα άμεσα όπως πραγματικά είναι: «αυτή είναι η πρακτική που οδηγεί στην παύση του υπαρξιακού πόνου». Γνώρισα άμεσα όπως πραγματικά είναι: «αυτές είναι οι νοητικές διαφθορές», γνώρισα άμεσα όπως πραγματικά είναι: «αυτή είναι η προέλευση των νοητικών διαφθορών», γνώρισα άμεσα όπως πραγματικά είναι: «αυτή είναι η παύση των νοητικών διαφθορών», γνώρισα άμεσα όπως πραγματικά είναι: «αυτή είναι η πρακτική που οδηγεί στην παύση των νοητικών διαφθορών». Καθώς εγώ γνώριζα έτσι και έβλεπα έτσι, ο νους απελευθερώθηκε από τη νοητική διαφθορά της φιληδονίας, ο νους απελευθερώθηκε από τη νοητική διαφθορά της προσκόλλησης στην ύπαρξη, ο νους απελευθερώθηκε από τη νοητική διαφθορά της άγνοιας. Υπήρξε η γνώση: «στον απελευθερωμένο, υπάρχει απελευθέρωση». Γνώρισα άμεσα: «η γέννηση έχει εξαλειφθεί, η άγια ζωή έχει βιωθεί, αυτό που έπρεπε να γίνει έχει γίνει, δεν υπάρχει τίποτα περισσότερο για αυτή την κατάσταση ύπαρξης». Αυτή, βραχμάνε, ήταν η τρίτη αληθινή γνώση που επέτυχα την τελευταία περίοδο της νύχτας· η άγνοια καταστράφηκε, η αληθινή γνώση εγέρθηκε· το σκοτάδι καταστράφηκε, το φως εγέρθηκε, όπως συμβαίνει σε

αυτόν που διαμένει επιμελής, ενεργητικός και αποφασισμένος.

55. «Μπορεί, βραχμάνε, να σκεφτείς έτσι: "Ακόμα και σήμερα σίγουρα ο ασκητής Γκόταμα δεν είναι χωρίς πάθος, δεν είναι χωρίς μίσος, δεν είναι χωρίς αυταπάτη· γι' αυτό συχνάζει σε απομακρυσμένα καταλύματα σε δάση και βαθιά δάση". Όμως αυτό, βραχμάνε, δεν πρέπει να θεωρείται έτσι. Βλέποντας δύο λόγους, βραχμάνε, συχνάζω σε απομακρυσμένα καταλύματα σε δάση και βαθιά δάση - βλέποντας την ευχάριστη διαμονή του εαυτού μου στην παρούσα ζωή, και νιώθοντας συμπόνια για τις μελλοντικές γενιές».

56. «Πράγματι αυτό το πλήθος έχει ευσπλαχνιστεί από τον αξιότιμο Γκόταμα, όπως θα έκανε ένας Άξιος, Πλήρως Αυτοφωτισμένος. Θαυμάσιο, αγαπητέ Γκόταμα! Θαυμάσιο, αγαπητέ Γκόταμα! Όπως, αγαπητέ Γκόταμα, κάποιος θα έστηνε όρθιο κάτι που είχε αναποδογυριστεί, ή θα αποκάλυπτε κάτι που ήταν κρυμμένο, ή θα έδειχνε τον δρόμο σε κάποιον που είχε χαθεί, ή θα κρατούσε μια λάμπα λαδιού στο σκοτάδι - 'αυτοί που έχουν μάτια να δουν τα αντικείμενα'· έτσι ακριβώς η Διδασκαλία έχει φανερωθεί από τον αξιότιμο Γκόταμα με πολλούς τρόπους. Εγώ καταφεύγω στον αξιότιμο Γκόταμα ως καταφύγιο, και στη Διδασκαλία και στην Κοινότητα των μοναχών. Ας με θεωρεί ο αξιότιμος Γκόταμα λαϊκό ακόλουθο που έχει καταφύγει στο καταφύγιο εφ' όρου ζωής από σήμερα και στο εξής».

Τέλος της ομιλίας για τον φόβο και τον τρόμο, τέταρτη.

5. Η ομιλία για εκείνον που δεν έχει νοητικές κηλίδες

57. Έτσι έχω ακούσει - Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στη Σαβάτθι, στο άλσος του Τζέτα, στο μοναστήρι του Ανάθαπίντικα. Εκεί ο σεβάσμιος Σαριπούττα απευθύνθηκε στους μοναχούς - «Φίλοι μοναχοί». «Φίλε», απάντησαν εκείνοι οι μοναχοί στον σεβάσμιο Σαριπούττα. Ο σεβάσμιος Σαριπούττα είπε αυτό -

«Υπάρχουν, φίλοι, αυτά τα τέσσερα άτομα στον κόσμο. Ποιοι τέσσερις; Εδώ, φίλοι, κάποιο άτομο όντας με νοητική κηλίδα δεν κατανοεί όπως πραγματικά είναι 'υπάρχει σε μένα εσωτερικά νοητική κηλίδα'. Εδώ όμως, φίλοι, κάποιο άτομο όντας με νοητική κηλίδα κατανοεί όπως πραγματικά είναι 'υπάρχει σε μένα εσωτερικά νοητική κηλίδα'. Εδώ, φίλοι, κάποιο άτομο όντας χωρίς νοητική κηλίδα δεν κατανοεί όπως πραγματικά είναι 'δεν υπάρχει σε μένα εσωτερικά νοητική κηλίδα'. Εκεί, φίλοι, αυτό το άτομο που όντας με νοητική κηλίδα δεν κατανοεί όπως πραγματικά είναι 'υπάρχει σε μένα εσωτερικά νοητική κηλίδα', αυτό από αυτά τα δύο άτομα που είναι με νοητική κηλίδα είναι σαφές ότι είναι ο κατώτερος άνθρωπος. Εκεί, φίλοι, αυτό το άτομο που όντας με νοητική κηλίδα κατανοεί όπως πραγματικά είναι 'υπάρχει σε μένα εσωτερικά νοητική κηλίδα', αυτό από αυτά τα δύο άτομα που είναι με νοητική κηλίδα είναι σαφές ότι είναι ο ανώτερος άνθρωπος. Εκεί, φίλοι, αυτό το άτομο που όντας χωρίς νοητική κηλίδα δεν κατανοεί όπως πραγματικά είναι 'δεν υπάρχει σε μένα εσωτερικά νοητική κηλίδα', αυτό από αυτά τα δύο άτομα που είναι χωρίς νοητική κηλίδα είναι σαφές ότι είναι ο κατώτερος άνθρωπος. Εκεί, φίλοι, αυτό το άτομο που όντας χωρίς νοητική κηλίδα κατανοεί όπως πραγματικά είναι 'δεν υπάρχει σε μένα εσωτερικά νοητική κηλίδα', αυτό από αυτά τα δύο άτομα που είναι χωρίς νοητική κηλίδα είναι σαφές ότι είναι ο ανώτερος άνθρωπος».

58. Όταν αυτό ειπώθηκε, ο σεβάσμιος Μαχαμογκαλλάνα είπε στον σεβάσμιο Σαριπούττα:

«Ποια άραγε, φίλε Σαριπούττα, είναι η αιτία, ποια η συνθήκη για την οποία από αυτά τα δύο άτομα που είναι με νοητική κηλίδα ο ένας είναι σαφές ότι είναι ο κατώτερος άνθρωπος, ο ένας είναι σαφές ότι είναι ο ανώτερος άνθρωπος; Και ποια, φίλε Σαριπούττα, είναι η αιτία, ποια η συνθήκη για την οποία από αυτά τα δύο άτομα που είναι χωρίς νοητική κηλίδα ο ένας είναι σαφές ότι είναι ο κατώτερος άνθρωπος, ο ένας είναι σαφές ότι είναι ο ανώτερος άνθρωπος;»

59. «Εκεί, φίλοι, αυτό το άτομο που όντας με νοητική κηλίδα δεν κατανοεί όπως πραγματικά είναι 'υπάρχει σε μένα εσωτερικά νοητική κηλίδα', αυτό αναμένεται γι' αυτόν - δεν θα γεννήσει θέληση, δεν θα προσπαθήσει, δεν θα ξεκινήσει ενεργητικότητα για την εγκατάλειψη αυτής της νοητικής κηλίδας· αυτός με πάθος, με μίσος, με αυταπάτη, με νοητική κηλίδα, με μολυσμένο νου θα πεθάνει. Όπως, φίλοι, ένα μπρούτζινο πιάτο φερμένο από την αγορά ή από το σπίτι του χαλκουργού, καλυμμένο με σκόνη και ακαθαρσία. Αυτό οι ιδιοκτήτες ούτε θα το χρησιμοποιούσαν ούτε θα το καθάριζαν, και θα το άφηναν σε σκονισμένο μέρος. Έτσι, φίλοι, αυτό το μπρούτζινο πιάτο αργότερα θα γινόταν πιο μολυσμένο και γεμάτο ακαθαρσία;» «Ναι, φίλε». «Ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, φίλοι, αυτό το άτομο που όντας με νοητική κηλίδα δεν κατανοεί όπως πραγματικά είναι 'υπάρχει σε μένα εσωτερικά νοητική κηλίδα', αυτό αναμένεται γι' αυτόν - δεν θα γεννήσει θέληση, δεν θα προσπαθήσει, δεν θα ξεκινήσει ενεργητικότητα για την εγκατάλειψη αυτής της νοητικής κηλίδας· αυτός με πάθος, με μίσος, με αυταπάτη, με νοητική κηλίδα, με μολυσμένο νου θα πεθάνει.

«Εκεί, φίλοι, αυτό το άτομο που όντας με νοητική κηλίδα κατανοεί όπως πραγματικά είναι 'υπάρχει σε μένα εσωτερικά νοητική κηλίδα', αυτό αναμένεται γι' αυτόν - θα γεννήσει θέληση, θα προσπαθήσει, θα ξεκινήσει ενεργητικότητα για την εγκατάλειψη αυτής της νοητικής κηλίδας· αυτός χωρίς πάθος, χωρίς μίσος, χωρίς αυταπάτη, χωρίς νοητική κηλίδα, με αμόλυντο νου θα πεθάνει. Όπως, φίλοι, ένα μπρούτζινο πιάτο φερμένο από την αγορά ή από το σπίτι του χαλκουργού, καλυμμένο με σκόνη και ακαθαρσία. Αυτό οι ιδιοκτήτες θα το χρησιμοποιούσαν και θα το καθάριζαν, και δεν θα το άφηναν σε σκονισμένο μέρος. Έτσι, φίλοι, αυτό το μπρούτζινο πιάτο αργότερα θα γινόταν πιο αγνό και λαμπερό;» «Ναι, φίλε». «Ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, φίλοι, αυτό το άτομο που όντας με νοητική κηλίδα κατανοεί όπως πραγματικά είναι 'υπάρχει σε μένα εσωτερικά νοητική κηλίδα', αυτό αναμένεται γι' αυτόν - θα γεννήσει θέληση, θα προσπαθήσει, θα ξεκινήσει ενεργητικότητα για την εγκατάλειψη αυτής της νοητικής κηλίδας· αυτός χωρίς πάθος, χωρίς μίσος, χωρίς αυταπάτη, χωρίς νοητική κηλίδα, με αμόλυντο νου θα πεθάνει.

«Εκεί, φίλοι, αυτό το άτομο που όντας χωρίς νοητική κηλίδα δεν κατανοεί όπως πραγματικά είναι 'δεν υπάρχει σε μένα εσωτερικά νοητική κηλίδα', αυτό αναμένεται γι' αυτόν - θα στρέψει τον νου στο σημάδι της ομορφιάς, και λόγω της προσοχής του στο σημάδι της ομορφιάς, το πάθος θα κατακυριεύσει τη συνείδησή του· αυτός με πάθος, με μίσος, με αυταπάτη, με νοητική κηλίδα, με μολυσμένο νου θα πεθάνει. Όπως, φίλοι, ένα μπρούτζινο πιάτο φερμένο από την αγορά ή από το σπίτι του χαλκουργού, αγνό και λαμπερό. Αυτό οι ιδιοκτήτες ούτε θα το χρησιμοποιούσαν ούτε θα το καθάριζαν, και θα το άφηναν σε σκονισμένο μέρος. Έτσι, φίλοι, αυτό το μπρούτζινο πιάτο αργότερα θα γινόταν πιο μολυσμένο και γεμάτο ακαθαρσία;» «Ναι,

φίλε». «Ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, φίλοι, αυτό το άτομο που όντας χωρίς νοητική κηλίδα δεν κατανοεί όπως πραγματικά είναι 'δεν υπάρχει σε μένα εσωτερικά νοητική κηλίδα', αυτό αναμένεται γι' αυτόν - θα στρέψει τον νου στο σημάδι της ομορφιάς, και λόγω της προσοχής του στο σημάδι της ομορφιάς, το πάθος θα κατακυριεύσει τη συνείδησή του· αυτός με πάθος, με μίσος, με αυταπάτη, με νοητική κηλίδα, με μολυσμένο νου θα πεθάνει.

«Εκεί, φίλε, αυτό το άτομο που όντας χωρίς νοητική κηλίδα κατανοεί όπως πραγματικά είναι 'δεν υπάρχει σε μένα εσωτερικά νοητική κηλίδα', αυτό αναμένεται γι' αυτόν - δεν θα στρέψει την προσοχή του στο σημάδι της ομορφιάς, λόγω της έλλειψης προσοχής του σε αυτό το σημάδι της ομορφιάς το πάθος δεν θα κατακυριεύσει τη συνείδησή του· αυτός χωρίς πάθος, χωρίς μίσος, χωρίς αυταπάτη, χωρίς νοητική κηλίδα, με αμόλυντο νου θα πεθάνει. Όπως, φίλοι, ένα μπρούτζινο πιάτο φερμένο από την αγορά ή από το σπίτι του χαλκουργού, αγνό και λαμπερό. Αυτό οι ιδιοκτήτες θα το χρησιμοποιούσαν και θα το καθάριζαν, και δεν θα το άφηναν σε σκονισμένο μέρος. Έτσι, φίλοι, αυτό το μπρούτζινο πιάτο αργότερα θα γινόταν πιο αγνό και λαμπερό;» «Ναι, φίλε». «Ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, φίλε, αυτό το άτομο που όντας χωρίς νοητική κηλίδα κατανοεί όπως πραγματικά είναι 'δεν υπάρχει σε μένα εσωτερικά νοητική κηλίδα', αυτό αναμένεται γι' αυτόν - δεν θα στρέψει την προσοχή του στο σημάδι της ομορφιάς, λόγω της έλλειψης προσοχής του σε αυτό το σημάδι της ομορφιάς το πάθος δεν θα κατακυριεύσει τη συνείδησή του· αυτός χωρίς πάθος, χωρίς μίσος, χωρίς αυταπάτη, χωρίς νοητική κηλίδα, με αμόλυντο νου θα πεθάνει.

«Αυτή, φίλε Μογκαλλάνα, είναι η αιτία, αυτή η συνθήκη για την οποία από αυτά τα δύο άτομα που είναι με νοητική κηλίδα ο ένας είναι σαφές ότι είναι ο κατώτερος άνθρωπος, ο ένας είναι σαφές ότι είναι ο ανώτερος άνθρωπος. Και αυτή, φίλε Μογκαλλάνα, είναι η αιτία, αυτή η συνθήκη για την οποία από αυτά τα δύο άτομα που είναι χωρίς νοητική κηλίδα ο ένας είναι σαφές ότι είναι ο κατώτερος άνθρωπος, ο ένας είναι σαφές ότι είναι ο ανώτερος άνθρωπος».

60. «Νοητική κηλίδα, νοητική κηλίδα», φίλε, λέγεται. Τίνος άραγε είναι αυτή η ονομασία, φίλε, δηλαδή νοητική κηλίδα;» «Αυτή είναι η ονομασία, φίλε, των κακών παύλων επιθυμιών που κυκλοφορούν, δηλαδή νοητική κηλίδα».

«Είναι δυνατόν, φίλε, εδώ σε κάποιον μοναχό να εγερθεί έτσι επιθυμία - 'Μακάρι να είχα διαπράξει παράπτωμα, και οι μοναχοί να μη γνώριζαν ότι έχω διαπράξει παράπτωμα'. Είναι δυνατόν, φίλε, οι μοναχοί να γνωρίζουν εκείνον τον μοναχό - 'έχει διαπράξει παράπτωμα'. 'Οι μοναχοί με γνωρίζουν ότι έχω διαπράξει παράπτωμα' - έτσι αυτός είναι θυμωμένος και δυσареστημένος. Και ο θυμός, φίλε, και η δυσареσκεία - και τα δύο αυτά είναι νοητική κηλίδα.

«Είναι δυνατόν, φίλε, εδώ σε κάποιον μοναχό να εγερθεί έτσι επιθυμία - 'Μακάρι να είχα διαπράξει παράπτωμα, και οι μοναχοί να με κατηγορούσαν ιδιωτικά, όχι εν μέσω της Κοινότητας'. Είναι δυνατόν, φίλε, οι μοναχοί να κατηγορούν εκείνον τον μοναχό εν μέσω της Κοινότητας, όχι ιδιωτικά. 'Οι μοναχοί με κατηγορούν εν μέσω της Κοινότητας, όχι ιδιωτικά' - έτσι αυτός είναι θυμωμένος και δυσареστημένος. Και ο θυμός, φίλε, και η δυσареσκεία - και τα δύο αυτά είναι νοητική κηλίδα.

«Είναι δυνατόν, φίλε, εδώ σε κάποιον μοναχό να εγερθεί έτσι επιθυμία -'Μακάρι να είχα διαπράξει παράπτωμα, και να με κατηγορούσε κάποιος όμοιός μου, όχι κάποιος ανόμοιος'. Είναι δυνατόν, φίλε, εκείνον τον μοναχό να τον κατηγορεί κάποιος ανόμοιος, όχι κάποιος όμοιος. 'Κάποιος ανόμοιος με κατηγορεί, όχι κάποιος όμοιος' - έτσι αυτός είναι θυμωμένος και δυσανεστημένος. Και ο θυμός, φίλε, και η δυσανεσκεια - και τα δύο αυτά είναι νοητική κηλίδα.

«Είναι δυνατόν, φίλε, εδώ σε κάποιον μοναχό να εγερθεί έτσι επιθυμία -'Αχ, μακάρι ο Διδάσκαλος να δίδασκε τη Διδασκαλία στους μοναχούς ρωτώντας επανελημμένα εμένα τον ίδιο, και να μη δίδασκε ο Διδάσκαλος τη Διδασκαλία στους μοναχούς ρωτώντας επανελημμένα άλλον μοναχό'. Είναι δυνατόν, φίλε, ο Διδάσκαλος να διδάσκει τη Διδασκαλία στους μοναχούς ρωτώντας επανελημμένα άλλον μοναχό, και να μη διδάσκει ο Διδάσκαλος τη Διδασκαλία στους μοναχούς ρωτώντας επανελημμένα εκείνον τον μοναχό. 'Ο Διδάσκαλος διδάσκει τη Διδασκαλία στους μοναχούς ρωτώντας επανελημμένα άλλον μοναχό, δεν διδάσκει ο Διδάσκαλος τη Διδασκαλία στους μοναχούς ρωτώντας επανελημμένα εμένα' - έτσι αυτός είναι θυμωμένος και δυσανεστημένος. Και ο θυμός, φίλε, και η δυσανεσκεια - και τα δύο αυτά είναι νοητική κηλίδα.

«Είναι δυνατόν, φίλε, εδώ σε κάποιον μοναχό να εγερθεί έτσι επιθυμία -'Αχ, μακάρι οι μοναχοί να έμπαιναν στο χωριό για τροφή έχοντας εμένα τον ίδιο μπροστά τους, και να μην έμπαιναν οι μοναχοί στο χωριό για τροφή έχοντας άλλον μοναχό μπροστά τους". Είναι δυνατόν, φίλε, οι μοναχοί να μπαίνουν στο χωριό για τροφή έχοντας άλλον μοναχό μπροστά τους, και να μην μπαίνουν οι μοναχοί στο χωριό για τροφή έχοντας εκείνον τον μοναχό μπροστά τους. "Οι μοναχοί μπαίνουν στο χωριό για τροφή έχοντας άλλον μοναχό μπροστά τους, οι μοναχοί δεν μπαίνουν στο χωριό για τροφή έχοντας εμένα μπροστά τους" - έτσι αυτός είναι θυμωμένος και δυσανεστημένος. Και ο θυμός, φίλε, και η δυσανεσκεια - και τα δύο αυτά είναι νοητική κηλίδα.

«Είναι δυνατόν, φίλε, εδώ σε κάποιον μοναχό να εγερθεί έτσι επιθυμία -'Αχ, μακάρι εγώ ο ίδιος να λάμβανα στην τραπεζαρία την καλύτερη θέση, το καλύτερο νερό, την καλύτερη προσφερόμενη τροφή, και να μη λαμβάνει άλλος μοναχός στην τραπεζαρία την καλύτερη θέση, το καλύτερο νερό, την καλύτερη προσφερόμενη τροφή". Είναι δυνατόν, φίλε, άλλος μοναχός να λαμβάνει στην τραπεζαρία την καλύτερη θέση, το καλύτερο νερό, την καλύτερη προσφερόμενη τροφή, και εκείνος ο μοναχός να μη λαμβάνει στην τραπεζαρία την καλύτερη θέση, το καλύτερο νερό, την καλύτερη προσφερόμενη τροφή. "Άλλος μοναχός λαμβάνει στην τραπεζαρία την καλύτερη θέση, το καλύτερο νερό, την καλύτερη προσφερόμενη τροφή, εγώ δεν λαμβάνω στην τραπεζαρία την καλύτερη θέση, το καλύτερο νερό, την καλύτερη προσφερόμενη τροφή" - έτσι αυτός είναι θυμωμένος και δυσανεστημένος. Και ο θυμός, φίλε, και η δυσανεσκεια - και τα δύο αυτά είναι νοητική κηλίδα.

«Είναι δυνατόν, φίλε, εδώ σε κάποιον μοναχό να εγερθεί έτσι επιθυμία -'Αχ, μακάρι εγώ ο ίδιος αφού τελειώσω να τρώω στην τραπεζαρία να δίνω ευχαριστίες, και να μη δίνει ευχαριστίες άλλος μοναχός αφού τελειώσει να τρώει στην τραπεζαρία". Είναι δυνατόν, φίλε, άλλος μοναχός αφού τελειώσει να τρώει στην τραπεζαρία να δίνει ευχαριστίες, και εκείνος ο μοναχός αφού τελειώσει να τρώει στην τραπεζαρία να μη δίνει ευχαριστίες. "Άλλος μοναχός αφού τελειώσει να τρώει στην τραπεζαρία δίνει ευχαριστίες, εγώ αφού τελειώσω να τρώω στην τραπεζαρία δεν δίνω ευχαριστίες" -

έτσι αυτός είναι θυμωμένος και δυσαρεστημένος. Και ο θυμός, φίλε, και η δυσαρέσκεια - και τα δύο αυτά είναι νοητική κηλίδα.

«Είναι δυνατόν, φίλε, εδώ σε κάποιον μοναχό να εγερθεί έτσι επιθυμία - "Αχ, μακάρι εγώ ο ίδιος να διδάσκω τη Διδασκαλία στους μοναχούς που έρχονται στο μοναστήρι, και να μη διδάσκει άλλος μοναχός τη Διδασκαλία στους μοναχούς που έρχονται στο μοναστήρι". Είναι δυνατόν, φίλε, άλλος μοναχός να διδάσκει τη Διδασκαλία στους μοναχούς που έρχονται στο μοναστήρι, και εκείνος ο μοναχός να μη διδάσκει τη Διδασκαλία στους μοναχούς που έρχονται στο μοναστήρι. "Άλλος μοναχός διδάσκει τη Διδασκαλία στους μοναχούς που έρχονται στο μοναστήρι, εγώ δεν διδάσκω τη Διδασκαλία στους μοναχούς που έρχονται στο μοναστήρι" - έτσι αυτός είναι θυμωμένος και δυσαρεστημένος. Και ο θυμός, φίλε, και η δυσαρέσκεια - και τα δύο αυτά είναι νοητική κηλίδα.

«Είναι δυνατόν, φίλε, εδώ σε κάποιον μοναχό να εγερθεί έτσι επιθυμία - "Αχ, μακάρι εγώ ο ίδιος να διδάσκω τη Διδασκαλία στις μοναχές που έρχονται στο μοναστήρι... κ.λπ... να διδάσκω τη Διδασκαλία στους λαϊκούς ακολούθους... κ.λπ... να διδάσκω τη Διδασκαλία στις λαϊκές ακολούθους, και να μη διδάσκει άλλος μοναχός τη Διδασκαλία στις λαϊκές ακολούθους που έρχονται στο μοναστήρι". Είναι δυνατόν, φίλε, άλλος μοναχός να διδάσκει τη Διδασκαλία στις λαϊκές ακολούθους που έρχονται στο μοναστήρι, και εκείνος ο μοναχός να μη διδάσκει τη Διδασκαλία στις λαϊκές ακολούθους που έρχονται στο μοναστήρι. "Άλλος μοναχός διδάσκει τη Διδασκαλία στις λαϊκές ακολούθους που έρχονται στο μοναστήρι, εγώ δεν διδάσκω τη Διδασκαλία στις λαϊκές ακολούθους που έρχονται στο μοναστήρι" - έτσι αυτός είναι θυμωμένος και δυσαρεστημένος. Και ο θυμός, φίλε, και η δυσαρέσκεια - και τα δύο αυτά είναι νοητική κηλίδα.

«Είναι δυνατόν, φίλε, εδώ σε κάποιον μοναχό να εγερθεί έτσι επιθυμία - "Αχ, μακάρι οι μοναχοί να τιμούσαν εμένα μόνο, να με σέβονταν, να μου απέδιδαν ευλάβεια και να μου έδειχναν ευσέβεια, και να μην τιμούσαν άλλον μοναχό, να μην τον σέβονταν, να μην του απέδιδαν ευλάβεια και να μην του έδειχναν ευσέβεια". Είναι δυνατόν, φίλε, οι μοναχοί να τιμούν άλλον μοναχό, να τον σέβονται, να του αποδίδουν ευλάβεια και να του δείχνουν ευσέβεια, και να μην τιμούν εκείνον τον μοναχό, να μην τον σέβονται, να μην του αποδίδουν ευλάβεια και να μην του δείχνουν ευσέβεια. "Οι μοναχοί τιμούν άλλον μοναχό, τον σέβονται, του αποδίδουν ευλάβεια και του δείχνουν ευσέβεια, ενώ εμένα οι μοναχοί δεν με τιμούν, δεν με σέβονται, δεν μου αποδίδουν ευλάβεια και δεν μου δείχνουν ευσέβεια" - έτσι αυτός είναι θυμωμένος και δυσαρεστημένος. Και ο θυμός, φίλε, και η δυσαρέσκεια - και τα δύο αυτά είναι νοητική κηλίδα.

«Είναι δυνατόν, φίλε, εδώ σε κάποιον μοναχό να εγερθεί έτσι επιθυμία - "Αχ, μακάρι οι μοναχές να τιμούσαν εμένα μόνο... κ.λπ... οι λαϊκοί ακόλουθοι... κ.λπ... οι λαϊκές ακόλουθοι να με τιμούσαν, να με σέβονταν, να μου απέδιδαν ευλάβεια και να μου έδειχναν ευσέβεια, και να μην τιμούσαν άλλον μοναχό οι λαϊκές ακόλουθοι, να μην τον σέβονταν, να μην του απέδιδαν ευλάβεια και να μην του έδειχναν ευσέβεια". Είναι δυνατόν, φίλε, οι λαϊκές ακόλουθοι να τιμούν άλλον μοναχό, να τον σέβονται, να του αποδίδουν ευλάβεια και να του δείχνουν ευσέβεια, και να μην τιμούν εκείνον τον μοναχό οι λαϊκές ακόλουθοι, να μην τον σέβονται, να μην του αποδίδουν ευλάβεια και να μην του δείχνουν ευσέβεια. "Οι λαϊκές ακόλουθοι τιμούν άλλον μοναχό, τον σέβονται, του αποδίδουν ευλάβεια και του δείχνουν ευσέβεια, ενώ εμένα

οι λαϊκές ακόλουθοι δεν με τιμούν, δεν με σέβονται, δεν μου αποδίδουν ευλάβεια και δεν μου δείχνουν ευσέβεια" - έτσι αυτός είναι θυμωμένος και δυσανεσκημένος. Και ο θυμός, φίλε, και η δυσανεσκησία - και τα δύο αυτά είναι νοσητική κηλίδα.

«Είναι δυνατόν, φίλε, εδώ σε κάποιον μοναχό να εγερθεί έτσι επιθυμία - "Αχ, μακάρι εγώ μόνο να ήμουν αποδέκτης εξαίσιων χιτώνων, και να μην ήταν άλλος μοναχός αποδέκτης εξαίσιων χιτώνων". Είναι δυνατόν, φίλε, άλλος μοναχός να είναι αποδέκτης εξαίσιων χιτώνων, και εκείνος ο μοναχός να μην είναι αποδέκτης εξαίσιων χιτώνων. "Άλλος μοναχός είναι αποδέκτης εξαίσιων χιτώνων, ενώ εγώ δεν είμαι αποδέκτης εξαίσιων χιτώνων" - έτσι αυτός είναι θυμωμένος και δυσανεσκημένος. Και ο θυμός, φίλε, και η δυσανεσκησία - και τα δύο αυτά είναι νοσητική κηλίδα.

«Είναι δυνατόν, φίλε, εδώ σε κάποιον μοναχό να εγερθεί έτσι επιθυμία - "Αχ, μακάρι εγώ μόνο να ήμουν αποδέκτης εξαίσιων προσφερόμενης τροφής... κ.λπ... εξαίσιων καταλυμάτων... κ.λπ... εξαίσιων αναγκαίων φαρμάκων για ασθενείς, και να μην ήταν άλλος μοναχός αποδέκτης εξαίσιων αναγκαίων φαρμάκων για ασθενείς". Είναι δυνατόν, φίλε, άλλος μοναχός να είναι αποδέκτης εξαίσιων αναγκαίων φαρμάκων για ασθενείς, και εκείνος ο μοναχός να μην είναι αποδέκτης εξαίσιων αναγκαίων φαρμάκων για ασθενείς. "Άλλος μοναχός είναι αποδέκτης εξαίσιων αναγκαίων φαρμάκων για ασθενείς, ενώ εγώ δεν είμαι αποδέκτης εξαίσιων αναγκαίων φαρμάκων για ασθενείς" - έτσι αυτός είναι θυμωμένος και δυσανεσκημένος. Και ο θυμός, φίλε, και η δυσανεσκησία - και τα δύο αυτά είναι νοσητική κηλίδα.

«Αυτή, φίλε, είναι η ονομασία αυτών των κακών φαύλων πεδίων επιθυμίας, δηλαδή νοσητική κηλίδα».

61. «Οποιοδήποτε, φίλοι, μοναχού αυτές οι κακές φαύλες σφαίρες επιθυμίας που δεν έχουν εγκαταλειφθεί φαίνονται και ακούγονται, αν και αυτός είναι δασόβιος, διαμένων σε απομακρυσμένο κατάλυμα, καταναλωτής προσφερόμενης τροφής, περιφερόμενος διαδοχικά, φορών χιτώνες από κουρέλια, με τραχύ χιτώνα, ωστόσο οι σύντροφοι στην άγια ζωή δεν τον τιμούν, δεν τον σέβονται, δεν του αποδίδουν ευλάβεια και δεν του δείχνουν ευσέβεια. Για ποιο λόγο; Διότι αυτές οι κακές φαύλες σφαίρες επιθυμίας εκείνου του σεβασμίου που δεν έχουν εγκαταλειφθεί φαίνονται και ακούγονται. Όπως, φίλοι, ένα μπρούτζινο πιάτο φερμένο από την αγορά ή από το σπίτι του χαλκουργού, αγνό και λαμπερό. Αυτό οι ιδιοκτήτες, αφού το γεμίσουν με πτώμα φιδιού ή πτώμα σκύλου ή πτώμα ανθρώπου και το σκεπάσουν με άλλο μπρούτζινο πιάτο, θα πηγαιναν στο κέντρο της αγοράς. Αυτό ο κόσμος βλέποντάς το θα έλεγε έτσι - «Ε, τι άραγε είναι αυτό που μεταφέρεται σαν κάτι πολύ εκλεκτό;» Αυτό, αφού σηκωνόταν και το άνοιγε, θα κοίταζε μέσα. Με την ίδια τη θέα του θα εγκαθιδρυόταν δυσανεσκησία, θα εγκαθιδρυόταν αποστροφή, θα εγκαθιδρυόταν αηδία· ακόμη και στους πεινασμένους δεν θα υπήρχε επιθυμία να φάνε, πόσο μάλλον στους χορτασμένους. Ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, φίλοι, οποιοδήποτε μοναχού αυτές οι κακές φαύλες σφαίρες επιθυμίας που δεν έχουν εγκαταλειφθεί φαίνονται και ακούγονται, αν και αυτός είναι δασόβιος, διαμένων σε απομακρυσμένο κατάλυμα, καταναλωτής προσφερόμενης τροφής, περιφερόμενος διαδοχικά, φορών χιτώνες από κουρέλια, με τραχύ χιτώνα, ωστόσο οι σύντροφοι στην άγια ζωή δεν τον τιμούν, δεν

τον σέβονται, δεν του αποδίδουν ευλάβεια και δεν του δείχνουν ευσέβεια. Για ποιο λόγο; Διότι αυτές οι κακές φαύλες σφαίρες επιθυμίας εκείνου του σεβασμίου που δεν έχουν εγκαταλειφθεί φαίνονται και ακούγονται.

62. «Οποιοδήποτε, φίλοι, μοναχού αυτές οι κακές φαύλες σφαίρες επιθυμίας που έχουν εγκαταλειφθεί φαίνονται και ακούγονται, αν και αυτός διαμένει κοντά σε χωριό, δέχεται προσκλήσεις, φορεί χιτώνα δοσμένο από οικοδεσπότη, ωστόσο οι σύντροφοι στην άγια ζωή τον τιμούν, τον σέβονται, του αποδίδουν ευλάβεια και του δείχνουν ευσέβεια. Για ποιο λόγο; Διότι αυτές οι κακές φαύλες σφαίρες επιθυμίας εκείνου του σεβασμίου που έχουν εγκαταλειφθεί φαίνονται και ακούγονται. Όπως, φίλοι, ένα μπρούτζινο πιάτο φερμένο από την αγορά ή από το σπίτι του χαλκουργού, αγνό και λαμπερό. Αυτό οι ιδιοκτήτες, αφού το γεμίσουν με μαγειρεμένο ρύζι από καλό ρύζι, καθαρισμένο από τα μαύρα σπυριά, με πολλά καρυκεύματα και πολλά λαχανικά, και το σκεπάσουν με άλλο μπρούτζινο πιάτο, θα πήγαιναν στο κέντρο της αγοράς. Αυτό ο κόσμος βλέποντάς το θα έλεγε έτσι - «Ε, τι άραγε είναι αυτό που μεταφέρεται σαν κάτι πολύ εκλεκτό;» Αυτό, αφού σηκωνόταν και το άνοιγε, θα κοίταζε μέσα. Με την ίδια τη θέα του θα εγκαθιδρυόταν ευχαρίστηση, θα εγκαθιδρυόταν έλλειψη αποστροφής, θα εγκαθιδρυόταν έλλειψη αηδίας· ακόμη και στους χορτασμένους θα υπήρχε επιθυμία να φάνε, πόσο μάλλον στους πεινασμένους. Ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, φίλοι, οποιουδήποτε μοναχού αυτές οι κακές φαύλες σφαίρες επιθυμίας που έχουν εγκαταλειφθεί φαίνονται και ακούγονται, αν και αυτός διαμένει κοντά σε χωριό, δέχεται προσκλήσεις, φορεί χιτώνα δοσμένο από οικοδεσπότη, ωστόσο οι σύντροφοι στην άγια ζωή τον τιμούν, τον σέβονται, του αποδίδουν ευλάβεια και του δείχνουν ευσέβεια. Για ποιο λόγο; Διότι αυτές οι κακές φαύλες σφαίρες επιθυμίας εκείνου του σεβασμίου που έχουν εγκαταλειφθεί φαίνονται και ακούγονται».

63. Όταν αυτό ειπώθηκε, ο σεβάσμιος Μαχαμογκαλλάνα είπε στον σεβάσμιο Σαριπούττα: «Μου έρχεται μια παρομοίωση, φίλε Σαριπούττα». «Ας σου έρθει, φίλε Μογκαλλάνα». «Κάποτε, φίλε, διέμενα στο Ρατζάγκαχα, στο Γκιριμπάτζα. Τότε εγώ, φίλε, αφού ντύθηκα το πρωί και πήρα το κύπελλο και τους χιτώνες μου, μπήκα στη Ρατζάγκαχα για προσφερόμενη τροφή. Εκείνη την περίοδο ο Σαμίτι, γιος αμαξοποιού, πλάνιζε τη στεφάνη ενός τροχού άρματος. Ο Πάντουπουττα, ένας γυμνός ασκητής, γιος παλαιού αμαξοποιού, στεκόταν κοντά του. Τότε, φίλε, στον Πάντουπουττα, τον γυμνό ασκητή, γιο παλαιού αμαξοποιού, εγέρθηκε αυτός ο αναλογισμός στο νου: "Αχ, μακάρι αυτός ο Σαμίτι, ο γιος αμαξοποιού, να πλάνιζε από αυτή τη στεφάνη αυτή τη στρέβλωση και αυτή την καμπυλότητα και αυτό το ελάττωμα, έτσι αυτή η στεφάνη θα ήταν χωρίς στρέβλωση, χωρίς καμπυλότητα, χωρίς ελάττωμα, αγνή, εδραιωμένη στην ουσία". Με όποιον τρόπο, φίλε, ο αναλογισμός εγειρόταν στο νου του Πάντουπουττα, του γυμνού ασκητή, γιου παλαιού αμαξοποιού, με τον ίδιο τρόπο ο Σαμίτι, ο γιος αμαξοποιού, πλάνιζε από εκείνη τη στεφάνη εκείνη τη στρέβλωση και εκείνη την καμπυλότητα και εκείνο το ελάττωμα. Τότε, φίλε, ο Πάντουπουττα, ο γυμνός ασκητής, γιος παλαιού αμαξοποιού, ευχαριστημένος, εξέφρασε λόγια ικανοποίησης: "Θα έλεγα ότι πλάνιζει γνωρίζοντας καρδιά με καρδιά".

«Ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, φίλε, εκείνα τα άτομα που είναι άπιστα, που αναχώρησαν από την οικογενειακή ζωή στην άστεγη ζωή για βιοπορισμό και όχι με πίστη, δόλια, απατηλά, πανούργα, ανήσυχα, αλαζονικά, επιπόλεια, με σκληρά λόγια, με ασυγκράτητη ομιλία, χωρίς να φρουρούν τις θύρες των ικανοτήτων, χωρίς

μετριοπάθεια στην τροφή, μη αφοσιωμένα στην εγρήγορση, αδιάφορα για την ασκητική ζωή, χωρίς έντονο σεβασμό για την εξάσκηση, πολυτελή, αμελή, προπορευόμενα στην πτώση, έχοντας εγκαταλείψει το καθήκον της αποστασιοποίησης, σκληρά, με μικρή ενεργητικότητα, επιλήσμονα, χωρίς πλήρη επίγνωση, μη αυτοσυγκεντρωμένα, με περιπλανώμενο νου, που στερούνται σοφίας και είναι βουβά, σε αυτά ο σεβάσμιος Σαριπούττα με αυτή την επεξήγηση της Διδασκαλίας θα έλεγα ότι πλανίζει γνωρίζοντας καρδιά με καρδιά.

«Εκείνοι όμως οι γιοι καλών οικογενειών που με πίστη αναχώρησαν από την οικογενειακή ζωή στην άστεγη ζωή, μη δόλιοι, μη απατηλοί, μη πανούργοι, μη ανήσυχοι, μη αλαζονικοί, μη επιπόλαιοι, χωρίς σκληρά λόγια, χωρίς ασυγκράτητη ομιλία, φρουρώντας τις θύρες των ικανοτήτων, με μετριοπάθεια στην τροφή, αφοσιωμένοι στην εγρήγορση, με ενδιαφέρον για την ασκητική ζωή, με έντονο σεβασμό για την εξάσκηση, μη πολυτελείς, μη αμελείς, έχοντας εγκαταλείψει το καθήκον της πτώσης, προπορευόμενοι στην αποστασιοποίηση, καταβάλλοντας έντονη ενεργητικότητα, αποφασισμένοι, μνήμονες, με πλήρη επίγνωση, αυτοσυγκεντρωμένοι, με πλήρως εστιασμένο νου, σοφοί και μη βουβοί, αυτοί αφού ακούσουν αυτή την επεξήγηση της Διδασκαλίας του σεβασμίου Σαριπούττα, θα έλεγα ότι την πίνουν, θα έλεγα ότι την τρώνε με τα λόγια και με τον νου - "Καλώς, πράγματι, αγαπητέ, ο σύντροφος στην άγια ζωή, αφού μας εκδιώκει από το φαύλο, μας εδραιώνει στο καλό". Όπως, φίλε, μια γυναίκα ή ένας άνδρας, νέος, νεαρός, που του αρέσει να στολίζεται, με λουσμένο κεφάλι, αφού πάρει ένα στεφάνι από μπλε λωτούς ή ένα στεφάνι από γιασεμιά ή ένα στεφάνι από ατιμουττάκα, αφού το δεχτεί και με τα δύο χέρια, θα το τοποθετούσε στο ύψιστο μέλος, στο κεφάλι, ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, φίλε, εκείνοι οι γιοι καλών οικογενειών που με πίστη αναχώρησαν από την οικογενειακή ζωή στην άστεγη ζωή, μη δόλιοι, μη απατηλοί, μη πανούργοι, μη ανήσυχοι, μη αλαζονικοί, μη επιπόλαιοι, χωρίς σκληρά λόγια, χωρίς ασυγκράτητη ομιλία, φρουρώντας τις θύρες των ικανοτήτων, με μετριοπάθεια στην τροφή, αφοσιωμένοι στην εγρήγορση, με ενδιαφέρον για την ασκητική ζωή, με έντονο σεβασμό για την εξάσκηση, μη πολυτελείς, μη αμελείς, έχοντας εγκαταλείψει το καθήκον της πτώσης, προπορευόμενοι στην αποστασιοποίηση, καταβάλλοντας έντονη ενεργητικότητα, αποφασισμένοι, μνήμονες, με πλήρη επίγνωση, αυτοσυγκεντρωμένοι, με πλήρως εστιασμένο νου, σοφοί και μη βουβοί, αυτοί αφού ακούσουν αυτή την επεξήγηση της Διδασκαλίας του σεβασμίου Σαριπούττα, θα έλεγα ότι την πίνουν, θα έλεγα ότι την τρώνε με τα λόγια και με τον νου - "Καλώς, πράγματι, αγαπητέ, ο σύντροφος στην άγια ζωή, αφού μας εκδιώκει από το φαύλο, μας εδραιώνει στο καλό". Έτσι αυτοί οι δύο μεγάλοι ελέφαντες εξέφρασαν αμοιβαίες ευχαριστίες για τα καλά ειπωμένα λόγια του ενός προς τον άλλον».

Τέλος της ομιλίας για την απουσία νοητικής κηλίδας, πέμπτη.

6. Η ομιλία για το τι μπορεί να ευχηθεί κανείς

64. Έτσι έχω ακούσει - Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στη Σαβάτθι, στο άλσος του Τζέτα, στο μοναστήρι του Ανάθαπίντικα. Εκεί ο Ευλογημένος απευθύνθηκε στους μοναχούς: «Μοναχοί». «Σεβάσμιε κύριε», απάντησαν εκείνοι οι μοναχοί στον Ευλογημένο. Ο Ευλογημένος είπε αυτό:

«Διαμένετε, μοναχοί, τέλειοι στην ηθική, τέλειοι στο Πάττιμοκχα· διαμένετε συγκρατημένοι με την αυτοσυγκράτηση του Πάττιμοκχα, τέλειοι στην καλή συμπεριφορά και στον νόμιμο τρόπο που συχνάζετε, βλέποντας κίνδυνο στα ελάχιστα σφάλματα· αφού αναλάβετε τους κανόνες εξάσκησης, εξασκείστε σε αυτούς.

65. «Αν επιθυμούσε, μοναχοί, ένας μοναχός - "να ήμουν αγαπητός στους συντρόφους στην άγια ζωή και ευχάριστος και σεβαστός και αξιοσέβαστος", ας είναι αυτός που εκπληρώνει την ηθική, αφοσιωμένος εσωτερικά στην ηρεμία του νου, χωρίς να έχει εγκαταλείψει τη διαλογιστική έκσταση, προικισμένος με διόραση, αυτός που αναπτύσσει τις άδειες οικίες.

«Αν επιθυμούσε, μοναχοί, ένας μοναχός - "να ήμουν αποδέκτης των αναγκαίων ειδών χιτώνων, προσφερόμενης τροφής, καταλύματος και φαρμάκων για ασθενείς", ας είναι αυτός που εκπληρώνει την ηθική, αφοσιωμένος εσωτερικά στην ηρεμία του νου, χωρίς να έχει εγκαταλείψει τη διαλογιστική έκσταση, προικισμένος με διόραση, αυτός που αναπτύσσει τις άδειες οικίες.

«Αν επιθυμούσε, μοναχοί, ένας μοναχός - "αυτών από τους οποίους χρησιμοποίησα αναγκαία είδη χιτώνων, προσφερόμενης τροφής, καταλύματος και φαρμάκων για ασθενείς, οι πράξεις τους προς εμένα να έχουν μεγάλο καρπό, να έχουν μεγάλο όφελος", ας είναι αυτός που εκπληρώνει την ηθική, αφοσιωμένος εσωτερικά στην ηρεμία του νου, χωρίς να έχει εγκαταλείψει τη διαλογιστική έκσταση, προικισμένος με διόραση, αυτός που αναπτύσσει τις άδειες οικίες.

«Αν επιθυμούσε, μοναχοί, ένας μοναχός - "οι συγγενείς και οι ομόιοι που έχουν πεθάνει, που έχουν αποβιώσει, που με θυμούνται με γαλήνιο νου, αυτό να έχει μεγάλο καρπό για αυτούς, να έχει μεγάλο όφελος", ας είναι αυτός που εκπληρώνει την ηθική, αφοσιωμένος εσωτερικά στην ηρεμία του νου, χωρίς να έχει εγκαταλείψει τη διαλογιστική έκσταση, προικισμένος με διόραση, αυτός που αναπτύσσει τις άδειες οικίες.

66. «Αν επιθυμούσε, μοναχοί, ένας μοναχός - "να ήμουν νικητής της δυσαρέσκειας και της τέρψης, και η δυσαρέσκεια να μη με νικούσε, να διέμενα υπερβαίνοντας ξανά και ξανά την εγερθείσα δυσαρέσκεια", ας είναι αυτός που εκπληρώνει την ηθική... κ.λπ... αυτός που αναπτύσσει τις άδειες οικίες.

«Αν επιθυμούσε, μοναχοί, ένας μοναχός - "να ήμουν νικητής του φόβου και του τρόμου, και ο φόβος και ο τρόμος να μη με νικούσαν, να διέμενα υπερβαίνοντας ξανά και ξανά τον εγερθέντα φόβο και τρόπο", ας είναι αυτός που εκπληρώνει την ηθική... κ.λπ... αυτός που αναπτύσσει τις άδειες οικίες.

«Αν επιθυμούσε, μοναχοί, ένας μοναχός - "να ήμουν αυτός που αποκτά κατά βούληση, αποκτά χωρίς δυσκολία, αποκτά χωρίς κόπο τις τέσσερις διαλογιστικές εκστάσεις σχετικές με τον ανώτερο νου, που αποτελούν ευχάριστη διαμονή στην παρούσα ζωή", ας είναι αυτός που εκπληρώνει την ηθική... κ.λπ... αυτός που αναπτύσσει τις άδειες οικίες.

«Αν επιθυμούσε, μοναχοί, ένας μοναχός - "εκείνες οι ήρεμες απολυτρώσεις που υπερβαίνουν την ύλη, οι άυλες, να τις βίωνα με το σώμα και να διέμενα", ας είναι αυτός που εκπληρώνει την ηθική... κ.λπ... αυτός που αναπτύσσει τις άδειες οικίες.

67. «Αν επιθυμούσε, μοναχοί, ένας μοναχός - "με την πλήρη εξάλειψη των τριών νοητικών δεσμών να ήμουν εισερχόμενος στο ρεύμα, μη υποκείμενος πλέον σε ξεπεσμό σε κατώτερους κόσμους, βέβαιος, κατευθυνόμενος στην ανώτατη φώτιση", ας είναι αυτός που εκπληρώνει την ηθική... κ.λπ... αυτός που αναπτύσσει τις άδειες οικίες.

«Αν επιθυμούσε, μοναχοί, ένας μοναχός - "με την πλήρη εξάλειψη των τριών νοητικών δεσμών και με την εξασθένηση της λαγνείας, του μίσους και της αυταπάτης να ήμουν άπαξ επιστρέφων· επιστρέφοντας μόνο μία φορά σε αυτόν τον κόσμο να έθετα τέρμα στον πόνο", ας είναι αυτός που εκπληρώνει την ηθική... κ.λπ... αυτός που αναπτύσσει τις άδειες οικίες.

«Αν επιθυμούσε, μοναχοί, ένας μοναχός - "με την πλήρη εξάλειψη των πέντε κατώτερων νοητικών δεσμών να ήμουν αυθόρμητα γεννημένος, εκεί να επιτύχω το τελικό Νιμπάνα, μη υποκείμενος σε επιστροφή από εκείνον τον κόσμο", ας είναι αυτός που εκπληρώνει την ηθική... κ.λπ... αυτός που αναπτύσσει τις άδειες οικίες.

68. «Αν επιθυμούσε, μοναχοί, ένας μοναχός - "να βιώσω πολλά είδη υπερφυσικής δύναμης - ενώ είμαι ένας να γίνω πολλοί, ενώ είμαι πολλοί να γίνω ένας· να εμφανίζεται και να εξαφανίζεται· να περνά χωρίς εμπόδιο μέσα από τοίχους, μέσα από περιφράξεις, μέσα από βουνά, όπως μέσα από τον αέρα· να βυθίζομαι και να αναδύομαι μέσα στη γη όπως στο νερό· να περπατώ πάνω στο νερό χωρίς να βυθίζομαι όπως στη γη· να ταξιδεύω στον αέρα με διασταυρωμένα πόδια όπως ένα φτερωτό πουλί· ακόμη και τη σελήνη και τον ήλιο, τόσο ισχυρούς και τόσο δυνατούς, να τους αγγίζω και να τους χαϊδεύω με το χέρι μου· να ασκώ κυριαρχία με το σώμα μου μέχρι και τον κόσμο του Βράχμα", ας είναι αυτός που εκπληρώνει την ηθική... κ.λπ... αυτός που αναπτύσσει τις άδειες οικίες.

«Αν επιθυμούσε, μοναχοί, ένας μοναχός - "με το στοιχείο της θείας ακοής, εξαγνισμένο, που υπερβαίνει το ανθρώπινο, να ακούω και τα δύο είδη ήχων - θείους και ανθρώπινους, είτε είναι μακριά είτε κοντά", ας είναι αυτός που εκπληρώνει την ηθική... κ.λπ... αυτός που αναπτύσσει τις άδειες οικίες.

«Αν επιθυμούσε, μοναχοί, ένας μοναχός - "να κατανοώ τον νου άλλων όντων, άλλων ατόμων, περιλαμβάνοντας τον νου τους με τον δικό μου νου - να κατανοώ τον νου με πάθος ως «νους με πάθος», ή να κατανοώ τον νου χωρίς πάθος ως «νους χωρίς πάθος»· να κατανοώ τον νου με μίσος ως «νους με μίσος», ή να κατανοώ τον νου χωρίς μίσος ως «νους χωρίς μίσος»· να κατανοώ τον νου με αυταπάτη ως «νους με αυταπάτη», ή να κατανοώ τον νου χωρίς αυταπάτη ως «νους χωρίς αυταπάτη»· να κατανοώ τον συσταλμένο νου ως «συσταλμένος νους», ή να κατανοώ τον διασπασμένο νου ως «διασπασμένος νους»· να κατανοώ τον εξυψωμένο νου ως «εξυψωμένος νους», ή να κατανοώ τον μη εξυψωμένο νου ως «μη εξυψωμένος νους»· να κατανοώ τον υπερβατικό νου ως «υπερβατικός νους», ή να κατανοώ τον μη υπερβατικό νου ως «μη υπερβατικός νους»· να κατανοώ τον αυτοσυγκεντρωμένο νου ως «αυτοσυγκεντρωμένος νους», ή να κατανοώ τον μη αυτοσυγκεντρωμένο νου ως «μη αυτοσυγκεντρωμένος νους»· να κατανοώ τον απελευθερωμένο νου ως «απελευθερωμένος νους», ή να κατανοώ τον μη απελευθερωμένο νου ως «μη απελευθερωμένος νους»", ας είναι αυτός που εκπληρώνει την ηθική... κ.λπ... αυτός που αναπτύσσει τις άδειες οικίες.

«Αν επιθυμούσε, μοναχοί, ένας μοναχός - "να θυμάμαι πολλές προηγούμενες

υπάρξεις, δηλαδή - μία γέννηση, δύο γεννήσεις, τρεις γεννήσεις, τέσσερις γεννήσεις, πέντε γεννήσεις, δέκα γεννήσεις, είκοσι γεννήσεις, τριάντα γεννήσεις, σαράντα γεννήσεις, πενήντα γεννήσεις, εκατό γεννήσεις, χίλιες γεννήσεις, εκατό χιλιάδες γεννήσεις, πολλούς κοσμικούς κύκλους συστολής του σύμπαντος, πολλούς κοσμικούς κύκλους διαστολής του σύμπαντος, πολλούς κοσμικούς κύκλους συστολής και διαστολής του σύμπαντος - εκεί ήμουν, με τέτοιο όνομα, με τέτοια οικογένεια, με τέτοια εμφάνιση, με τέτοια τροφή, βιώνοντας τέτοιες χαρές και λύπες, με τέτοια διάρκεια ζωής, και πεθαίνοντας από εκεί, γεννήθηκα εκεί· εκεί επίσης ήμουν, με τέτοιο όνομα, με τέτοια οικογένεια, με τέτοια εμφάνιση, με τέτοια τροφή, βιώνοντας τέτοιες χαρές και λύπες, με τέτοια διάρκεια ζωής, και πεθαίνοντας από εκεί, γεννήθηκα εδώ. Έτσι να θυμάμαι πολλές προηγούμενες υπάρξεις με τις λεπτομέρειες και τα χαρακτηριστικά τους", ας είναι αυτός που εκπληρώνει την ηθική... κ.λπ... αυτός που αναπτύσσει τις άδειες οικίες.

«Αν επιθυμούσε, μοναχοί, ένας μοναχός - "με τον θείο οφθαλμό, καθαρό, που υπερβαίνει τον ανθρώπινο, να έβλεπα τα όντα να πεθαίνουν και να ξαναγεννιούνται, κατώτερα και ανώτερα, όμορφα και άσχημα, σε καλούς και κακούς προορισμούς· να κατανοούσα τα όντα που επαναγεννιούνται σύμφωνα με τις πράξεις τους - Αυτά τα αξιοσέβαστα όντα, βεβαίως, διακατέχονται από κακή σωματική συμπεριφορά, διακατέχονται από κακή λεκτική συμπεριφορά, διακατέχονται από κακή νοητική συμπεριφορά, συκοφαντούν τους ευγενείς, έχουν λανθασμένες απόψεις, αναλαμβάνουν πράξεις βασισμένες σε λανθασμένες απόψεις· αυτοί, με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο, έχουν γεννηθεί στον κόσμο της αθλιότητας, στον κακότυχο κόσμο, στον κόσμο του ξεπεσμού, στην κόλαση· ενώ αυτά τα αξιοσέβαστα όντα διακατέχονται από καλή σωματική συμπεριφορά, διακατέχονται από καλή λεκτική συμπεριφορά, διακατέχονται από καλή νοητική συμπεριφορά, δεν συκοφαντούν τους ευγενείς, έχουν ορθές απόψεις, αναλαμβάνουν πράξεις βασισμένες σε ορθές απόψεις· αυτοί, με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο, έχουν γεννηθεί στον καλότυχο κόσμο, στον ευδαιμονικό κόσμο", έτσι με τον θείο οφθαλμό, καθαρό, που υπερβαίνει τον ανθρώπινο, να έβλεπα τα όντα να πεθαίνουν και να ξαναγεννιούνται, κατώτερα και ανώτερα, όμορφα και άσχημα, σε καλούς και κακούς προορισμούς· να κατανοούσα τα όντα που επαναγεννιούνται σύμφωνα με τις πράξεις τους», ας είναι αυτός που εκπληρώνει την ηθική, αφοσιωμένος εσωτερικά στην ηρεμία του νου, χωρίς να έχει εγκαταλείψει τη διαλογιστική έκσταση, προικισμένος με διόραση, αυτός που αναπτύσσει τις άδειες οικίες.

69. «Αν επιθυμούσε, μοναχοί, ένας μοναχός - "με την εξάλειψη των νοητικών διαφθορών, να διέμενα έχοντας ο ίδιος κατανοήσει πλήρως με άμεση γνώση την απελευθέρωση του νου και την απελευθέρωση μέσω σοφίας χωρίς νοητικές διαφθορές στην παρούσα ζωή, έχοντας επιτύχει", ας είναι αυτός που εκπληρώνει την ηθική, αφοσιωμένος εσωτερικά στην ηρεμία του νου, χωρίς να έχει εγκαταλείψει τη διαλογιστική έκσταση, προικισμένος με διόραση, αυτός που αναπτύσσει τις άδειες οικίες.

«Διαμένετε, μοναχοί, τέλειοι στην ηθική, τέλειοι στο Πάττιμοκχα· διαμένετε συγκρατημένοι με την αυτοσυγκράτηση του Πάττιμοκχα, τέλειοι στην καλή συμπεριφορά και στον νόμιμο τόπο που συχνάζετε, βλέποντας κίνδυνο στα ελάχιστα

σφάλματα· αφού αναλάβετε τους κανόνες εξάσκησης, εξασκείστε σε αυτούς» - έτσι αυτό που ειπώθηκε, εξαρτώμενο από αυτό ειπώθηκε».

Αυτά είπε ο Ευλογημένος. Οι μοναχοί, ευχαριστημένοι, αγαλλίασαν με τα λόγια του Ευλογημένου.

Τέλος της ομιλίας για τις επιθυμίες, έκτη.

7. Η ομιλία για το ύφασμα

70. Έτσι έχω ακούσει - Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στη Σαβάτθι, στο άλσος του Τζέτα, στο μοναστήρι του Ανάθαπίντικα. Εκεί ο Ευλογημένος απευθύνθηκε στους μοναχούς: «Μοναχοί». «Σεβάσμιε κύριε», απάντησαν εκείνοι οι μοναχοί στον Ευλογημένο. Ο Ευλογημένος είπε αυτό:

«Όπως, μοναχοί, ένα ύφασμα μολυσμένο, πιασμένο από ρύπο· αυτό ένας πλύντης σε οποιαδήποτε βαφή και αν το βύθιζε - είτε σε μπλε είτε σε κίτρινη είτε σε κόκκινη είτε σε ροζ - θα είχε κακοβαμμένο χρώμα, θα είχε μη αγνό χρώμα. Για ποιο λόγο; Λόγω της μη αγνότητας, μοναχοί, του υφάσματος. Ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, μοναχοί, όταν ο νους είναι μολυσμένος, αναμένεται κακός προορισμός. Όπως, μοναχοί, ένα ύφασμα αγνό, λαμπερό· αυτό ένας πλύντης σε οποιαδήποτε βαφή και αν το βύθιζε - είτε σε μπλε είτε σε κίτρινη είτε σε κόκκινη είτε σε ροζ - θα είχε καλοβαμμένο χρώμα, θα είχε αγνό χρώμα. Για ποιο λόγο; Λόγω της αγνότητας, μοναχοί, του υφάσματος. Ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, μοναχοί, όταν ο νους είναι αμόλυντος, αναμένεται καλός προορισμός.

71. «Και ποιες είναι, μοναχοί, οι ακαθαρσίες του νου; Η πλεονεξία και η άδικη απληστία είναι ακαθαρσία του νου, ο θυμός είναι ακαθαρσία του νου, η οργή είναι ακαθαρσία του νου, η εχθρότητα είναι ακαθαρσία του νου, η περιφρόνηση είναι ακαθαρσία του νου, η θρασύτητα είναι ακαθαρσία του νου, η ζήλια είναι ακαθαρσία του νου, η τσιγκουνιά είναι ακαθαρσία του νου, η απάτη είναι ακαθαρσία του νου, η δολιότητα είναι ακαθαρσία του νου, η ισχυρογνωμοσύνη είναι ακαθαρσία του νου, η αντιζηλία είναι ακαθαρσία του νου, η αλαζονεία είναι ακαθαρσία του νου, η υπεροψία είναι ακαθαρσία του νου, η ματαιότητα είναι ακαθαρσία του νου, η αμέλεια είναι ακαθαρσία του νου.

72. «Αυτός ο μοναχός, μοναχοί, γνωρίζοντας ότι 'η πλεονεξία και η άδικη απληστία είναι ακαθαρσία του νου' - έτσι γνωρίζοντας, εγκαταλείπει την πλεονεξία και την άδικη απληστία, την ακαθαρσία του νου· γνωρίζοντας ότι 'ο θυμός είναι ακαθαρσία του νου' - έτσι γνωρίζοντας, εγκαταλείπει τον θυμό, την ακαθαρσία του νου· γνωρίζοντας ότι 'η οργή είναι ακαθαρσία του νου' - έτσι γνωρίζοντας, εγκαταλείπει την οργή, την ακαθαρσία του νου· γνωρίζοντας ότι 'η εχθρότητα είναι ακαθαρσία του νου' - έτσι γνωρίζοντας, εγκαταλείπει την εχθρότητα, την ακαθαρσία του νου· γνωρίζοντας ότι 'η περιφρόνηση είναι ακαθαρσία του νου' - έτσι γνωρίζοντας, εγκαταλείπει την περιφρόνηση, την ακαθαρσία του νου· γνωρίζοντας ότι 'η θρασύτητα είναι ακαθαρσία του νου' - έτσι γνωρίζοντας, εγκαταλείπει τη θρασύτητα, την ακαθαρσία του νου· γνωρίζοντας ότι 'η ζήλια είναι ακαθαρσία του νου' - έτσι γνωρίζοντας, εγκαταλείπει τη ζήλια, την ακαθαρσία του νου· γνωρίζοντας ότι 'η τσιγκουνιά είναι ακαθαρσία του νου' - έτσι γνωρίζοντας, εγκαταλείπει την τσιγκουνιά, την ακαθαρσία του νου· γνωρίζοντας ότι 'η απάτη είναι ακαθαρσία του νου' - έτσι γνωρίζοντας, εγκαταλείπει την απάτη, την ακαθαρσία του νου·

γνωρίζοντας ότι 'η δολιότητα είναι ακαθαρσία του νου' -έτσι γνωρίζοντας, εγκαταλείπει τη δολιότητα, την ακαθαρσία του νου· γνωρίζοντας ότι 'η ισχυρογνωμοσύνη είναι ακαθαρσία του νου' - έτσι γνωρίζοντας, εγκαταλείπει την ισχυρογνωμοσύνη, την ακαθαρσία του νου· γνωρίζοντας ότι 'η αντιζηλία είναι ακαθαρσία του νου' - έτσι γνωρίζοντας, εγκαταλείπει την αντιζηλία, την ακαθαρσία του νου· γνωρίζοντας ότι 'η αλαζονεία είναι ακαθαρσία του νου' -έτσι γνωρίζοντας, εγκαταλείπει την αλαζονεία, την ακαθαρσία του νου· γνωρίζοντας ότι 'η υπεροψία είναι ακαθαρσία του νου' - έτσι γνωρίζοντας, εγκαταλείπει την υπεροψία, την ακαθαρσία του νου· γνωρίζοντας ότι 'η ματαιότητα είναι ακαθαρσία του νου' -έτσι γνωρίζοντας, εγκαταλείπει τη ματαιότητα, την ακαθαρσία του νου· γνωρίζοντας ότι 'η αμέλεια είναι ακαθαρσία του νου' - έτσι γνωρίζοντας, εγκαταλείπει την αμέλεια, την ακαθαρσία του νου.

73. «Όταν, μοναχοί, σε έναν μοναχό γνωρίζοντας ότι 'η πλεονεξία και η άδικη απληστία είναι ακαθαρσία του νου' - έτσι γνωρίζοντας, η πλεονεξία και η άδικη απληστία, η ακαθαρσία του νου, έχει εγκαταλειφθεί· γνωρίζοντας ότι 'ο θυμός είναι ακαθαρσία του νου' - έτσι γνωρίζοντας, ο θυμός, η ακαθαρσία του νου, έχει εγκαταλειφθεί· γνωρίζοντας ότι 'η οργή είναι ακαθαρσία του νου' -έτσι γνωρίζοντας, η οργή, η ακαθαρσία του νου, έχει εγκαταλειφθεί· γνωρίζοντας ότι 'η εχθρότητα είναι ακαθαρσία του νου' - έτσι γνωρίζοντας, η εχθρότητα, η ακαθαρσία του νου, έχει εγκαταλειφθεί· γνωρίζοντας ότι 'η περιφρόνηση είναι ακαθαρσία του νου' - έτσι γνωρίζοντας, η περιφρόνηση, η ακαθαρσία του νου, έχει εγκαταλειφθεί· γνωρίζοντας ότι 'η θρασύτητα είναι ακαθαρσία του νου' -έτσι γνωρίζοντας, η θρασύτητα, η ακαθαρσία του νου, έχει εγκαταλειφθεί· γνωρίζοντας ότι 'η ζήλια είναι ακαθαρσία του νου' - έτσι γνωρίζοντας, η ζήλια, η ακαθαρσία του νου, έχει εγκαταλειφθεί· γνωρίζοντας ότι 'η τσιγκουνιά είναι ακαθαρσία του νου' -έτσι γνωρίζοντας, η τσιγκουνιά, η ακαθαρσία του νου, έχει εγκαταλειφθεί· γνωρίζοντας ότι 'η απάτη είναι ακαθαρσία του νου' - έτσι γνωρίζοντας, η απάτη, η ακαθαρσία του νου, έχει εγκαταλειφθεί· γνωρίζοντας ότι 'η δολιότητα είναι ακαθαρσία του νου' - έτσι γνωρίζοντας, η δολιότητα, η ακαθαρσία του νου, έχει εγκαταλειφθεί· γνωρίζοντας ότι 'η ισχυρογνωμοσύνη είναι ακαθαρσία του νου' -έτσι γνωρίζοντας, η ισχυρογνωμοσύνη, η ακαθαρσία του νου, έχει εγκαταλειφθεί· γνωρίζοντας ότι 'η αντιζηλία είναι ακαθαρσία του νου' - έτσι γνωρίζοντας, η αντιζηλία, η ακαθαρσία του νου, έχει εγκαταλειφθεί· γνωρίζοντας ότι 'η αλαζονεία είναι ακαθαρσία του νου' - έτσι γνωρίζοντας, η αλαζονεία, η ακαθαρσία του νου, έχει εγκαταλειφθεί· γνωρίζοντας ότι 'η υπεροψία είναι ακαθαρσία του νου' -έτσι γνωρίζοντας, η υπεροψία, η ακαθαρσία του νου, έχει εγκαταλειφθεί· γνωρίζοντας ότι 'η ματαιότητα είναι ακαθαρσία του νου' - έτσι γνωρίζοντας, η ματαιότητα, η ακαθαρσία του νου, έχει εγκαταλειφθεί· γνωρίζοντας ότι 'η αμέλεια είναι ακαθαρσία του νου' -έτσι γνωρίζοντας, η αμέλεια, η ακαθαρσία του νου, έχει εγκαταλειφθεί.

74. «Αυτός είναι προικισμένος με ακλόνητη πεποίθηση στον Βούδα -'Πράγματι αυτός ο Ευλογημένος είναι ο Άξιος, ο Πλήρως Αυτοφωτισμένος, ο τέλειος στην αληθινή γνώση και στην καλή συμπεριφορά, ο Καλότυχος, ο γνώστης του κόσμου, ο ανυπέρβλητος οδηγός των ανθρώπων που πρέπει να εκπαιδευτούν, ο Διδάσκαλος θεών και ανθρώπων, ο Φωτισμένος, ο Ευλογημένος'· είναι προικισμένος με ακλόνητη πεποίθηση στη Διδασκαλία - 'Η Διδασκαλία είναι καλά διδαγμένη από τον Ευλογημένο, ορατή εδώ και τώρα, άμεσα αποτελεσματική, προσκαλώντας κάποιον να έλθει και να δει, οδηγώντας εμπρός, κατανοητή ατομικά από τους νοήμονες'·

είναι προικισμένος με ακλόνητη πεποίθηση στην Κοινότητα - 'Η Κοινότητα των μαθητών του Ευλογημένου ασκεί καλά, η Κοινότητα των μαθητών του Ευλογημένου ασκεί ευθέως, η Κοινότητα των μαθητών του Ευλογημένου ασκεί με την πραγματική μέθοδο, η Κοινότητα των μαθητών του Ευλογημένου ασκεί σωστά, δηλαδή τα τέσσερα ζεύγη ατόμων, τα οκτώ αρσενικά άτομα. Αυτή η Κοινότητα των μαθητών του Ευλογημένου είναι άξια προσφορών, άξια φιλοξενίας, άξια δώρων, άξια χαιρετισμού με ενωμένες παλάμες, το ανυπέρβλητο πεδίο αξιέπαινων πράξεων για τον κόσμο'.

75. «Επειδή λοιπόν αυτό έχει παρατηθεί από αυτόν, εμεσθεί, απελευθερωθεί, εγκαταλειφθεί, αποκηρυχθεί, αυτός σκεπτόμενος "είμαι προικισμένος με ακλόνητη πεποίθηση στον Βούδα" αποκτά έμπνευση για το νόημα, αποκτά έμπνευση για τη Διδασκαλία, αποκτά χαρά συνδεδεμένη με τη Διδασκαλία. Σε αυτόν που χαίρεται, γεννιέται αγαλλίαση· σε αυτόν που έχει αγαλλίαση στον νου, το σώμα γαληνεύει· αυτός που έχει γαλήνιο σώμα βιώνει ευτυχία· σε αυτόν που είναι ευτυχισμένος, η συνείδηση αυτοσυγκεντρώνεται· στη Διδασκαλία... κ.λπ... είμαι προικισμένος με ακλόνητη πεποίθηση στην Κοινότητα" αποκτά έμπνευση για το νόημα, αποκτά έμπνευση για τη Διδασκαλία, αποκτά χαρά συνδεδεμένη με τη Διδασκαλία· σε αυτόν που χαίρεται, γεννιέται αγαλλίαση· σε αυτόν που έχει αγαλλίαση στον νου, το σώμα γαληνεύει· αυτός που έχει γαλήνιο σώμα βιώνει ευτυχία· σε αυτόν που είναι ευτυχισμένος, η συνείδηση αυτοσυγκεντρώνεται. "Επειδή λοιπόν αυτό έχει παρατηθεί από μένα, εμεσθεί, απελευθερωθεί, εγκαταλειφθεί, αποκηρυχθεί" αποκτά έμπνευση για το νόημα, αποκτά έμπνευση για τη Διδασκαλία, αποκτά χαρά συνδεδεμένη με τη Διδασκαλία· σε αυτόν που χαίρεται, γεννιέται αγαλλίαση· σε αυτόν που έχει αγαλλίαση στον νου, το σώμα γαληνεύει· αυτός που έχει γαλήνιο σώμα βιώνει ευτυχία· σε αυτόν που είναι ευτυχισμένος, η συνείδηση αυτοσυγκεντρώνεται.

76. «Αυτός ο μοναχός, μοναχοί, με τέτοια ηθική, με τέτοια διδασκαλία, με τέτοια σοφία, ακόμη κι αν τρώει προσφερόμενη τροφή από καλό ρύζι, καθαρισμένη από τα μαύρα σπυριά, με πολλά καρυκεύματα και πολλά λαχανικά, αυτό δεν γίνεται εμπόδιο για αυτόν. Όπως, μοναχοί, ένα ύφασμα μολυσμένο, πιασμένο από ρύπο, ερχόμενο σε επαφή με διαυγές νερό γίνεται αγνό και λαμπερό, ή ερχόμενο σε επαφή με το στόμιο του χωνευτηρίου ο χρυσός γίνεται αγνός και λαμπερός, ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, μοναχοί, ένας μοναχός με τέτοια ηθική, με τέτοια διδασκαλία, με τέτοια σοφία, ακόμη κι αν τρώει προσφερόμενη τροφή από καλό ρύζι, καθαρισμένη από τα μαύρα σπυριά, με πολλά καρυκεύματα και πολλά λαχανικά, αυτό δεν γίνεται εμπόδιο για αυτόν.

77. «Αυτός, με νου συνοδευόμενο από φιλικότητα, έχοντας διαπεράσει μια κατεύθυνση, διαμένει· ομοίως τη δεύτερη, ομοίως την τρίτη, ομοίως την τέταρτη. Έτσι προς τα πάνω, προς τα κάτω, οριζοντίως, παντού, σε όλους τους εαυτούς, ολόκληρο τον κόσμο, με νου συνοδευόμενο από φιλικότητα, ευρύ, εξυψωμένο, απεριόριστο, χωρίς έχθρα, χωρίς κακία, έχοντας διαπεράσει, διαμένει· με νου συνοδευόμενο από συμπόνια... κ.λπ... με νου συνοδευόμενο από αλτρουιστική χαρά... κ.λπ... με νου συνοδευόμενο από αταραξία, έχοντας διαπεράσει μια κατεύθυνση, διαμένει· ομοίως τη δεύτερη, ομοίως την τρίτη, ομοίως την τέταρτη. Έτσι προς τα πάνω, προς τα κάτω, οριζοντίως, παντού, σε όλους τους εαυτούς, ολόκληρο τον κόσμο, με νου συνοδευόμενο από αταραξία, ευρύ, εξυψωμένο, απεριόριστο, χωρίς έχθρα, χωρίς κακία, έχοντας διαπεράσει, διαμένει.

78. Αυτός κατανοεί: «υπάρχει αυτό, υπάρχει το κατώτερο, υπάρχει το ανώτερο, υπάρχει περαιτέρω διαφυγή από αυτό που έχει φτάσει στην αντίληψη». Καθώς αυτός γνωρίζει έτσι και βλέπει έτσι, ο νους απελευθερώνεται από τη νοητική διαφθορά της φιληδονίας, ο νους απελευθερώνεται από τη νοητική διαφθορά της προσκόλλησης στην ύπαρξη, ο νους απελευθερώνεται από τη νοητική διαφθορά της άγνοιας. Υπάρχει η γνώση: «στον απελευθερωμένο, υπάρχει απελευθέρωση». Κατανοεί: «η γέννηση έχει εξαλειφθεί, η άγια ζωή έχει βιωθεί, αυτό που έπρεπε να γίνει έχει γίνει, δεν υπάρχει τίποτα περισσότερο για αυτή την κατάσταση ύπαρξης». Αυτός ονομάζεται, μοναχοί - «μοναχός λουσμένος με το εσωτερικό λούσιμο»».

79. Εκείνη την περίοδο ο βραχμάνος Σουνταρिकाπαράντβατζα καθόταν όχι μακριά από τον Ευλογημένο. Τότε ο βραχμάνος Σουνταρिकाπαράντβατζα είπε στον Ευλογημένο: «Πηγαίνει ο αξιότιμος Γκόταμα στον ποταμό Μπαχούκα για να λουστεί;» «Τι, βραχμάνε, με τον ποταμό Μπαχούκα; Τι θα κάνει ο ποταμός Μπαχούκα;» «Διότι, αγαπητέ Γκόταμα, ο ποταμός Μπαχούκα θεωρείται από το πλήθος ότι δίνει αγνότητα, διότι, αγαπητέ Γκόταμα, ο ποταμός Μπαχούκα θεωρείται από το πλήθος ότι δίνει αξιέπαινη πράξη, και στον ποταμό Μπαχούκα το πλήθος ξεπλένει την κακόβουλη πράξη που έχει κάνει». Τότε ο Ευλογημένος απευθύνθηκε στον βραχμάνο Σουνταρिकाπαράντβατζα με στίχους:

«Τον Μπαχούκα και τον Αντικάκκα, τη Γκαγιά και τη Σουνταρικά επίσης·
τη Σαρασσατί και την Παγιάγκα, και επίσης τον ποταμό Μπαχουματί·
ακόμα κι αν ο ανόητος βυθίζεται συνεχώς, αυτός που κάνει σκοτεινές πράξεις
δεν καθαρίζεται.

«Τι θα κάνει η Σουνταρικά, τι η Παγιάγκα, τι ο ποταμός Μπαχούκα;
Τον εχθρικό άνθρωπο που έχει διαπράξει αδίκημα, δεν μπορούν να καθαρίσουν
αυτόν που κάνει κακόβουλες πράξεις.

«Για τον αγνό πράγματι πάντα είναι η γιορτή Φάγκγου, για τον αγνό πάντα
είναι η τήρηση των κανόνων·
για τον αγνό με καθαρές πράξεις, πάντα επιτυγχάνεται η θρησκευτική τελετή·
εδώ ακριβώς λούσου, βραχμάνε, δώσε ασφάλεια σε όλα τα όντα.

«Αν δεν λες ψέματα, αν δεν βλάπτεις έμβιο ον·
αν δεν παίρνεις το μη δοσμένο, έχοντας πίστη και χωρίς τσιγκουνιά·
τι θα κάνεις πηγαίνοντας στη Γκαγιά; Ακόμα και ένα πηγάδι είναι για σένα η
Γκαγιά».

80. Όταν αυτό ειπώθηκε, ο βραχμάνος Σουνταρिकाπαράντβατζα είπε στον Ευλογημένο: «Θαυμάσιο, αγαπητέ Γκόταμα, θαυμάσιο, αγαπητέ Γκόταμα! Όπως, αγαπητέ Γκόταμα, κάποιος θα έστηνε όρθιο κάτι που είχε αναποδογυριστεί, ή θα αποκάλυπτε κάτι που ήταν κρυμμένο, ή θα έδειχνε τον δρόμο σε κάποιον που είχε χαθεί, ή θα κρατούσε μια λάμπα λαδιού στο σκοτάδι - 'αυτοί που έχουν μάτια να δουν τα αντικείμενα'· έτσι ακριβώς η Διδασκαλία έχει φανερωθεί από τον αξιότιμο Γκόταμα με πολλούς τρόπους. Εγώ καταφεύγω στον αξιότιμο Γκόταμα ως καταφύγιο, και στη Διδασκαλία και στην Κοινότητα των μοναχών. Είθε να λάβω την αναχώρηση κοντά στον αξιότιμο Γκόταμα, είθε να λάβω την πλήρη χειροτονία». Ο βραχμάνος Σουνταρिकाπαράντβατζα έλαβε την αναχώρηση κοντά στον Ευλογημένο, έλαβε την

πλήρη χειροτονία. Λίγο μετά την πλήρη χειροτονία του, ο σεβάσμιος Μπαράντβατζα, μένοντας μόνος, αποτραβηγμένος, επιμελής, ενεργητικός, αποφασισμένος, σε σύντομο χρονικό διάστημα - για τον σκοπό που οι γιοι καλών οικογενειών σωστά αναχωρούν από την οικογενειακή ζωή στην άστεγη ζωή, αυτό το ανυπέρβλητο - τον τελικό στόχο της άγιας ζωής, έχοντας ο ίδιος κατανοήσει πλήρως με άμεση γνώση στην παρούσα ζωή, έχοντας επιτύχει, παρέμεινε. Γνώρισε άμεσα: «η γέννηση έχει εξαλειφθεί, η άγια ζωή έχει βιωθεί, αυτό που έπρεπε να γίνει έχει γίνει, δεν υπάρχει τίποτα περισσότερο για αυτή την κατάσταση ύπαρξης». Και ο σεβάσμιος Μπαράντβατζα έγινε ένας από τους Άξιους.

Τέλος της ομιλίας για το ύφασμα, έβδομη.

8. Η ομιλία για την αποστασιοποίηση

81. Έτσι έχω ακούσει - Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στη Σαβάτθι, στο άλσος του Τζέτα, στο μοναστήρι του Ανάθαπίντικα. Τότε ο σεβάσμιος Μαχάτσουντα, την απογευματινή περίοδο της ημέρας, αφού βγήκε από την απομόνωση, πλησίασε τον Ευλογημένο· αφού πλησίασε, απέδωσε σεβασμό στον Ευλογημένο και κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, ο σεβάσμιος Μαχάτσουντα είπε στον Ευλογημένο: «Αυτές οι ποικίλες απόψεις που εγείρονται στον κόσμο, σεβάσμιε κύριε - είτε συνδεδεμένες με τη διδαχή για εαυτό είτε συνδεδεμένες με τη διδαχή για τον κόσμο - άραγε, σεβάσμιε κύριε, όταν ένας μοναχός στρέφει την προσοχή του από την αρχή, έτσι υπάρχει η εγκατάλειψη αυτών των απόψεων, έτσι υπάρχει η παραίτηση από αυτές τις απόψεις;»

82. «Αυτές οι ποικίλες απόψεις, Τσουνδα, που εγείρονται στον κόσμο -είτε συνδεδεμένες με τη διδαχή για εαυτό είτε συνδεδεμένες με τη διδαχή για τον κόσμο - εκεί όπου αυτές οι απόψεις εγείρονται και εκεί όπου υπολανθάνουν και εκεί όπου συχνάζουν, εκείνο 'αυτό δεν είναι δικό μου, αυτό δεν είμαι εγώ, αυτό δεν είναι ο εαυτός μου' - έτσι βλέποντας αυτό όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία, έτσι υπάρχει η εγκατάλειψη αυτών των απόψεων, έτσι υπάρχει η παραίτηση από αυτές τις απόψεις.

«Είναι δυνατόν, Τσουνδα, εδώ κάποιος μοναχός, αποστασιοποιημένος από τις ηδονές, αποστασιοποιημένος από τις φαύλες νοητικές καταστάσεις, έχοντας επιτύχει την πρώτη διαλογιστική έκσταση, που συνοδεύεται από λογισμό και συλλογισμό, με αγαλλίαση και ευτυχία που γεννιούνται από την αποστασιοποίηση, να διαμένει. Θα σκεφτόταν - 'διαμένω με αποσύνδεση'. Αυτά όμως, Τσουνδα, δεν ονομάζονται αποσύνδεση στη διαγωγή των ευγενών. Αυτά ονομάζονται ευχάριστες διαμονές στην παρούσα ζωή στη διαγωγή των ευγενών.

«Είναι δυνατόν, Τσουνδα, εδώ κάποιος μοναχός, με τον κατευνασμό του λογισμού και του συλλογισμού, έχοντας επιτύχει τη δεύτερη διαλογιστική έκσταση, που χαρακτηρίζεται από εσωτερική ηρεμία και ενότητα του νου, χωρίς λογισμό και συλλογισμό, με αγαλλίαση και ευτυχία που γεννιούνται από την αυτοσυγκέντρωση, να διαμένει. Θα σκεφτόταν - 'διαμένω με αποσύνδεση'. Αυτά όμως, Τσουνδα, δεν ονομάζονται αποσύνδεση στη διαγωγή των ευγενών. Αυτά ονομάζονται ευχάριστες διαμονές στην παρούσα ζωή στη διαγωγή των ευγενών.

«Είναι δυνατόν, Τσουνδα, εδώ κάποιος μοναχός, με την απαλλαγή από την αγαλλίαση, να διαμένει με αταραξία, μνήμων και με πλήρη επίγνωση, και να βιώνει σωματική ευτυχία, αυτό που οι ευγενείς περιγράφουν ως - 'αυτός που έχει αταραξία και μνήμη, που διαμένει στην ευτυχία', έχοντας επιτύχει την τρίτη διαλογιστική έκσταση, να διαμένει. Θα σκεφτόταν - 'διαμένω με αποσύνδεση'. Αυτά όμως, Τσουνδα, δεν ονομάζονται αποσύνδεση στη διαγωγή των ευγενών. Αυτά ονομάζονται ευχάριστες διαμονές στην παρούσα ζωή στη διαγωγή των ευγενών.

«Είναι δυνατόν, Τσουνδα, εδώ κάποιος μοναχός, με την εγκατάλειψη της ευχαρίστησης και με την εγκατάλειψη του πόνου, και με την προηγούμενη πάροδο της ευαρέσκειας και της δυσαρέσκειας, έχοντας επιτύχει την τέταρτη διαλογιστική έκσταση, που χαρακτηρίζεται από ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο και την εξάγνιση της μνήμης λόγω της αταραξίας, να διαμένει. Θα σκεφτόταν - 'διαμένω με αποσύνδεση'. Αυτά όμως, Τσουνδα, δεν ονομάζονται αποσύνδεση στη διαγωγή των ευγενών. Αυτά ονομάζονται ευχάριστες διαμονές στην παρούσα ζωή στη διαγωγή των ευγενών.

«Είναι δυνατόν, Τσουνδα, εδώ κάποιος μοναχός, με την πλήρη υπέρβαση των αντιλήψεων της υλικής μορφής, με την πάροδο των αντιλήψεων της αποστροφής, με τη μη προσοχή στις αντιλήψεις της ποικιλομορφίας, σκεπτόμενος 'άπειρος είναι ο χώρος', έχοντας επιτύχει το επίπεδο του άπειρου χώρου, να διαμένει. Θα σκεφτόταν - 'διαμένω με αποσύνδεση'. Αυτά όμως, Τσουνδα, δεν ονομάζονται αποσύνδεση στη διαγωγή των ευγενών. Αυτά ονομάζονται ήρεμες διαμονές στη διαγωγή των ευγενών.

«Είναι δυνατόν, Τσουνδα, εδώ κάποιος μοναχός, έχοντας υπερβεί πλήρως το επίπεδο του άπειρου χώρου, σκεπτόμενος 'άπειρη είναι η συνείδηση', να εισέλθει και να παραμείνει στο επίπεδο της άπειρης συνείδησης. Θα σκεφτόταν - 'διαμένω με αποσύνδεση'. Αυτά όμως, Τσουνδα, δεν ονομάζονται αποσύνδεση στη διαγωγή των ευγενών. Αυτά ονομάζονται ήρεμες διαμονές στη διαγωγή των ευγενών.

«Είναι δυνατόν, Τσουνδα, εδώ κάποιος μοναχός, έχοντας υπερβεί πλήρως το επίπεδο της άπειρης συνείδησης, σκεπτόμενος 'δεν υπάρχει τίποτε', να εισέλθει και να παραμείνει στο επίπεδο της μηδαμινότητας. Θα σκεφτόταν - 'διαμένω με αποσύνδεση'. Αυτά όμως, Τσουνδα, δεν ονομάζονται αποσύνδεση στη διαγωγή των ευγενών. Αυτά ονομάζονται ήρεμες διαμονές στη διαγωγή των ευγενών.

«Είναι δυνατόν, Τσουνδα, εδώ κάποιος μοναχός, έχοντας υπερβεί πλήρως το επίπεδο της μηδαμινότητας, να εισέλθει και να παραμείνει στο επίπεδο της μήτε-αντίληψης-μήτε-μη-αντίληψης. Θα σκεφτόταν - 'διαμένω με αποσύνδεση'. Αυτά όμως, Τσουνδα, δεν ονομάζονται αποσύνδεση στη διαγωγή των ευγενών. Αυτά ονομάζονται ήρεμες διαμονές στη διαγωγή των ευγενών.

83. «Εδώ όμως, Τσουνδα, πρέπει να γίνει αποσύνδεση από εσάς. 'Οι άλλοι θα είναι βίαιοι, εμείς εδώ θα είμαστε μη βίαιοι' - αυτή η αποσύνδεση πρέπει να γίνει. 'Οι άλλοι θα σκοτώνουν έμβια όντα, εμείς εδώ θα απέχουμε από τον φόνο έμβιων όντων' - αυτή η αποσύνδεση πρέπει να γίνει. 'Οι άλλοι θα παίρνουν το μη δοσμένο, εμείς εδώ θα απέχουμε από τη λήψη του μη δοσμένου' - αυτή η αποσύνδεση πρέπει να γίνει. 'Οι άλλοι δεν θα ασκούν την άγια ζωή, εμείς εδώ θα ασκούμε την άγια ζωή' - αυτή η αποσύνδεση πρέπει να γίνει. 'Οι άλλοι θα λένε ψέματα, εμείς εδώ θα απέχουμε από την ψευδολογία' - αυτή η αποσύνδεση πρέπει να γίνει. 'Οι άλλοι θα μιλούν διχαστικά,

εμείς εδώ θα απέχουμε από τη διχαστική ομιλία' - αυτή η αποσύνδεση πρέπει να γίνει. 'Οι άλλοι θα μιλούν σκληρά, εμείς εδώ θα απέχουμε από τη σκληρή ομιλία' - αυτή η αποσύνδεση πρέπει να γίνει. 'Οι άλλοι θα φλυαρούν, εμείς εδώ θα απέχουμε από τη φλυαρία' - αυτή η αποσύνδεση πρέπει να γίνει. 'Οι άλλοι θα είναι πλεονέκτες, εμείς εδώ θα είμαστε χωρίς πλεονεξία' - αυτή η αποσύνδεση πρέπει να γίνει. 'Οι άλλοι θα έχουν κακόβουλο νου, εμείς εδώ θα είμαστε χωρίς κακόβουλο νου' - αυτή η αποσύνδεση πρέπει να γίνει. 'Οι άλλοι θα έχουν λανθασμένη άποψη, εμείς εδώ θα έχουμε ορθή άποψη' - αυτή η αποσύνδεση πρέπει να γίνει. 'Οι άλλοι θα έχουν λανθασμένο λογισμό, εμείς εδώ θα έχουμε ορθό λογισμό' - αυτή η αποσύνδεση πρέπει να γίνει. 'Οι άλλοι θα έχουν λανθασμένη ομιλία, εμείς εδώ θα έχουμε ορθή ομιλία' - αυτή η αποσύνδεση πρέπει να γίνει. 'Οι άλλοι θα έχουν λανθασμένη πράξη, εμείς εδώ θα έχουμε ορθή πράξη' - αυτή η αποσύνδεση πρέπει να γίνει. 'Οι άλλοι θα έχουν λανθασμένο βιοπορισμό, εμείς εδώ θα έχουμε ορθό βιοπορισμό' - αυτή η αποσύνδεση πρέπει να γίνει. 'Οι άλλοι θα έχουν λανθασμένη προσπάθεια, εμείς εδώ θα έχουμε ορθή προσπάθεια' - αυτή η αποσύνδεση πρέπει να γίνει. 'Οι άλλοι θα έχουν λανθασμένη μνήμη, εμείς εδώ θα έχουμε ορθή μνήμη' - αυτή η αποσύνδεση πρέπει να γίνει. 'Οι άλλοι θα έχουν λανθασμένη αυτοσυγκέντρωση, εμείς εδώ θα έχουμε ορθή αυτοσυγκέντρωση' - αυτή η αποσύνδεση πρέπει να γίνει. 'Οι άλλοι θα έχουν λανθασμένη γνώση, εμείς εδώ θα έχουμε ορθή γνώση' - αυτή η αποσύνδεση πρέπει να γίνει. 'Οι άλλοι θα έχουν λανθασμένη απελευθέρωση, εμείς εδώ θα έχουμε ορθή απελευθέρωση' - αυτή η αποσύνδεση πρέπει να γίνει.

'Οι άλλοι θα είναι κυριευμένοι από νωθρότητα και υπνηλία, εμείς εδώ θα είμαστε απαλλαγμένοι από νωθρότητα και υπνηλία' - αυτή η αποσύνδεση πρέπει να γίνει. 'Οι άλλοι θα είναι ανήσυχoi, εμείς εδώ θα είμαστε χωρίς ανησυχία' - αυτή η αποσύνδεση πρέπει να γίνει. 'Οι άλλοι θα έχουν σκεπτικιστική αμφιβολία, εμείς εδώ θα έχουμε διαβεί τη σκεπτικιστική αμφιβολία' - αυτή η αποσύνδεση πρέπει να γίνει. 'Οι άλλοι θα είναι οργίλοι, εμείς εδώ θα είμαστε χωρίς οργή' - αυτή η αποσύνδεση πρέπει να γίνει. 'Οι άλλοι θα είναι μνησικάκοι, εμείς εδώ θα είμαστε χωρίς μνησικακία' - αυτή η αποσύνδεση πρέπει να γίνει. 'Οι άλλοι θα είναι υποτιμητικοί, εμείς εδώ θα είμαστε χωρίς υποτίμηση' - αυτή η αποσύνδεση πρέπει να γίνει. 'Οι άλλοι θα είναι ανταγωνιστικοί, εμείς εδώ θα είμαστε χωρίς ανταγωνισμό' - αυτή η αποσύνδεση πρέπει να γίνει. 'Οι άλλοι θα είναι ζηλόφθονοι, εμείς εδώ θα είμαστε χωρίς ζήλια' - αυτή η αποσύνδεση πρέπει να γίνει. 'Οι άλλοι θα είναι τσιγκούνηδες, εμείς εδώ θα είμαστε χωρίς τσιγκουνιά' - αυτή η αποσύνδεση πρέπει να γίνει. 'Οι άλλοι θα είναι δόλιοι, εμείς εδώ θα είμαστε χωρίς δολιότητα' - αυτή η αποσύνδεση πρέπει να γίνει. 'Οι άλλοι θα είναι απατηλοί, εμείς εδώ θα είμαστε χωρίς απάτη' - αυτή η αποσύνδεση πρέπει να γίνει. 'Οι άλλοι θα είναι ισχυρογνώμονες, εμείς εδώ θα είμαστε χωρίς ισχυρογνωμοσύνη' - αυτή η αποσύνδεση πρέπει να γίνει. 'Οι άλλοι θα είναι υπεροπτικοί, εμείς εδώ θα είμαστε χωρίς υπεροψία' - αυτή η αποσύνδεση πρέπει να γίνει. 'Οι άλλοι θα είναι δύσκολοι στην αποδοχή συμβουλής, εμείς εδώ θα είμαστε εύκολοι στην αποδοχή συμβουλής' - αυτή η αποσύνδεση πρέπει να γίνει. 'Οι άλλοι θα έχουν κακόβουλους φίλους, εμείς εδώ θα έχουμε καλούς φίλους' - αυτή η αποσύνδεση πρέπει να γίνει. 'Οι άλλοι θα είναι αμελείς, εμείς εδώ θα είμαστε επιμελείς' - αυτή η αποσύνδεση πρέπει να γίνει. 'Οι άλλοι θα είναι άπιστοι, εμείς εδώ θα έχουμε πίστη' - αυτή η αποσύνδεση πρέπει να γίνει. 'Οι άλλοι θα είναι αδιάντροποι, εμείς εδώ θα έχουμε ντροπή' - αυτή η αποσύνδεση πρέπει να γίνει. 'Οι άλλοι θα είναι χωρίς ηθικό φόβο, εμείς εδώ θα έχουμε ηθικό φόβο' - αυτή η αποσύνδεση πρέπει να γίνει. 'Οι

άλλοι θα είναι ολιγομαθείς, εμείς εδώ θα είμαστε πολυμαθείς' - αυτή η αποσύνδεση πρέπει να γίνει. 'Οι άλλοι θα είναι οκνηροί, εμείς εδώ θα καταβάλλουμε έντονη ενεργητικότητα' - αυτή η αποσύνδεση πρέπει να γίνει. 'Οι άλλοι θα είναι επιλήσμονες, εμείς εδώ θα είμαστε μνήμονες' - αυτή η αποσύνδεση πρέπει να γίνει. 'Οι άλλοι θα στερούνται σοφίας, εμείς εδώ θα είμαστε τέλειοι στη σοφία' - αυτή η αποσύνδεση πρέπει να γίνει. 'Οι άλλοι θα είναι αγκιστρωμένοι στις προσωπικές τους απόψεις, διατηρώντας τες με πείσμα και εγκαταλείποντάς τες με δυσκολία, εμείς εδώ θα είμαστε χωρίς αγκίστρωση στις προσωπικές μας απόψεις, χωρίς να τις διατηρούμε με πείσμα και εγκαταλείποντάς τες με ευκολία' - αυτή η αποσύνδεση πρέπει να γίνει.

84. «Ακόμη και την κλίση του νου, Τσουνδα, στις καλές νοητικές καταστάσεις τη θεωρώ πολύ ωφέλιμη, τι να πει κανείς για τις πράξεις που ακολουθούν με το σώμα και την ομιλία! Γι' αυτό, Τσουνδα, 'οι άλλοι θα είναι βίαιοι, εμείς εδώ θα είμαστε μη βίαιοι' - αυτή η κλίση του νου πρέπει να εγερθεί. 'Οι άλλοι θα σκοτώνουν έμβια όντα, εμείς εδώ θα απέχουμε από τον φόνο έμβιων όντων' - αυτή η κλίση του νου πρέπει να εγερθεί... 'Οι άλλοι θα είναι αγκιστρωμένοι στις προσωπικές τους απόψεις, διατηρώντας τες με πείσμα και εγκαταλείποντάς τες με δυσκολία, εμείς εδώ θα είμαστε χωρίς αγκίστρωση στις προσωπικές μας απόψεις, χωρίς να τις διατηρούμε με πείσμα και εγκαταλείποντάς τες με ευκολία' - αυτή η κλίση του νου πρέπει να εγερθεί.

85. «Όπως, Τσουνδα, θα υπήρχε ένας ανώμαλος δρόμος, και θα υπήρχε ένας άλλος ομαλός δρόμος για την αποφυγή του· ή όπως, Τσουνδα, θα υπήρχε ένα ανώμαλο πέρασμα ποταμού, και θα υπήρχε ένα άλλο ομαλό πέρασμα ποταμού για την αποφυγή του· ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, Τσουνδα, για το βίαιο αρσενικό άτομο η μη βία υπάρχει για αποφυγή, για το αρσενικό άτομο που σκοτώνει έμβια όντα η αποχή από τον φόνο έμβιων όντων υπάρχει για αποφυγή, για το αρσενικό άτομο που παίρνει το μη δοσμένο η αποχή από τη λήψη του μη δοσμένου υπάρχει για αποφυγή, για το αρσενικό άτομο που δεν ασκεί την άγια ζωή η αποχή από τη μη-άγια ζωή υπάρχει για αποφυγή, για το ψεύτικο αρσενικό άτομο η αποχή από την ψευδολογία υπάρχει για αποφυγή, για το αρσενικό άτομο με διχαστική ομιλία η αποχή από τη διχαστική ομιλία υπάρχει για αποφυγή, για το αρσενικό άτομο με σκληρή ομιλία η αποχή από τη σκληρή ομιλία υπάρχει για αποφυγή, για το αρσενικό άτομο που φλυαρεί η αποχή από τη φλυαρία υπάρχει για αποφυγή, για το πλεονέκτη αρσενικό άτομο η μη πλεονεξία υπάρχει για αποφυγή, για το αρσενικό άτομο με θυμωμένη συνείδηση ο μη θυμός υπάρχει για αποφυγή, για το αρσενικό άτομο με λανθασμένη άποψη η ορθή άποψη υπάρχει για αποφυγή, για το αρσενικό άτομο με λανθασμένο λογισμό ο ορθός λογισμός υπάρχει για αποφυγή, για το αρσενικό άτομο με λανθασμένη ομιλία η ορθή ομιλία υπάρχει για αποφυγή, για το αρσενικό άτομο με λανθασμένη πράξη η ορθή πράξη υπάρχει για αποφυγή, για το αρσενικό άτομο με λανθασμένο βιοπορισμό ο ορθός βιοπορισμός υπάρχει για αποφυγή, για το αρσενικό άτομο με λανθασμένη προσπάθεια η ορθή προσπάθεια υπάρχει για αποφυγή, για το αρσενικό άτομο με λανθασμένη μνήμη η ορθή μνήμη υπάρχει για αποφυγή, για το αρσενικό άτομο με λανθασμένη αυτοσυγκέντρωση η ορθή αυτοσυγκέντρωση υπάρχει για αποφυγή, για το αρσενικό άτομο με λανθασμένη γνώση η ορθή γνώση υπάρχει για αποφυγή, για το αρσενικό άτομο με λανθασμένη απελευθέρωση η ορθή απελευθέρωση υπάρχει για αποφυγή.

«Για το αρσενικό άτομο που κυριεύεται από νωθρότητα και υπνηλία η εξαφάνιση της νωθρότητας και υπνηλίας υπάρχει για αποφυγή, για το ανήσυχο αρσενικό άτομο η μη ανησυχία υπάρχει για αποφυγή, για το αρσενικό άτομο με σκεπτικιστική αμφιβολία η διάβαση της σκεπτικιστικής αμφιβολίας υπάρχει για αποφυγή, για το οργίλο αρσενικό άτομο η μη-οργή υπάρχει για αποφυγή, για το εχθρικό αρσενικό άτομο η μη-εχθρότητα υπάρχει για αποφυγή, για το περιφρονητικό αρσενικό άτομο η μη-περιφρόνηση υπάρχει για αποφυγή, για το θρασύ αρσενικό άτομο η μη-θρασύτητα υπάρχει για αποφυγή, για το ζηλόφθονο αρσενικό άτομο η μη-ζηλοφθονία υπάρχει για αποφυγή, για το τσιγκούνικο αρσενικό άτομο η μη-τσιγκουνιά υπάρχει για αποφυγή, για το δόλιο αρσενικό άτομο η μη-δολιότητα υπάρχει για αποφυγή, για το απατηλό αρσενικό άτομο η μη-εξαπάτηση υπάρχει για αποφυγή, για το ισχυρογνώμον αρσενικό άτομο η μη-ισχυρογνωμοσύνη υπάρχει για αποφυγή, για το υπεροπτικό αρσενικό άτομο η μη-υπεροψία υπάρχει για αποφυγή, για το αρσενικό άτομο που είναι δύσκολο στην αποδοχή συμβουλής η ευκολία στην αποδοχή συμβουλής υπάρχει για αποφυγή, για το αρσενικό άτομο με κακόβουλο φίλο η καλή φιλία υπάρχει για αποφυγή, για το αμελές αρσενικό άτομο η επιμέλεια υπάρχει για αποφυγή, για το άπιστο αρσενικό άτομο η πίστη υπάρχει για αποφυγή, για το αδιάντροπο αρσενικό άτομο η ντροπή υπάρχει για αποφυγή, για το αρσενικό άτομο χωρίς ηθικό φόβο ο ηθικός φόβος υπάρχει για αποφυγή, για το ολιγομαθές αρσενικό άτομο η πολυμαθία υπάρχει για αποφυγή, για το οκνηρό αρσενικό άτομο η διέγερση της ενεργητικότητας υπάρχει για αποφυγή, για το επιλήσμον αρσενικό άτομο η εφαρμογή της μνήμης υπάρχει για αποφυγή, για το αρσενικό άτομο που στερείται σοφίας η τελειότητα στη σοφία υπάρχει για αποφυγή, για το αρσενικό άτομο που είναι αγκιστρωμένο στις προσωπικές του απόψεις, διατηρώντας τες με πείσμα και εγκαταλείποντάς τες με δυσκολία, το να μην είναι αγκιστρωμένο στις προσωπικές του απόψεις, να μην τις διατηρεί με πείσμα και να τις εγκαταλείπει με ευκολία υπάρχει για αποφυγή.

86. «Όπως, Τσουνδα, όλες οι φαύλες νοητικές καταστάσεις οδηγούν προς τα κάτω, και όλες οι καλές νοητικές καταστάσεις οδηγούν προς τα πάνω, ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, Τσουνδα, για το βίαιο αρσενικό άτομο η μη βία υπάρχει για να οδηγηθεί προς τα πάνω, για το αρσενικό άτομο που σκοτώνει έμβια όντα η αποχή από τον φόνο έμβιων όντων υπάρχει για να οδηγηθεί προς τα πάνω... κ.λπ... για το αρσενικό άτομο που είναι αγκιστρωμένο στις προσωπικές του απόψεις, διατηρώντας τες με πείσμα και εγκαταλείποντάς τες με δυσκολία, το να μην είναι αγκιστρωμένο στις προσωπικές του απόψεις, να μην τις διατηρεί με πείσμα και να τις εγκαταλείπει με ευκολία υπάρχει για να οδηγηθεί προς τα πάνω.

87. «Αυτός, βεβαίως, Τσουνδα, που ο ίδιος είναι βυθισμένος στον βούρκο θα ανασύρει άλλον βυθισμένο στον βούρκο», αυτό είναι αδύνατον. «Αυτός, βεβαίως, Τσουνδα, που ο ίδιος δεν είναι βυθισμένος στον βούρκο θα ανασύρει άλλον βυθισμένο στον βούρκο», αυτό είναι δυνατόν. «Αυτός, βεβαίως, Τσουνδα, που ο ίδιος είναι αδάμαστος, απείθαρχος, χωρίς να έχει επιτύχει το τελικό Νιμπάνα, θα δαμάσει άλλον, θα τον πειθαρχήσει, θα τον οδηγήσει στο τελικό Νιμπάνα», αυτό είναι αδύνατον. «Αυτός, βεβαίως, Τσουνδα, που ο ίδιος είναι δαμασμένος, πειθαρχημένος, έχων επιτύχει το τελικό Νιμπάνα, θα δαμάσει άλλον, θα τον πειθαρχήσει, θα τον οδηγήσει στο τελικό Νιμπάνα», αυτό είναι δυνατόν. Ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, Τσουνδα, για το βίαιο αρσενικό άτομο η μη βία υπάρχει για το τελικό Νιμπάνα, για το αρσενικό άτομο που σκοτώνει έμβια όντα η αποχή από τον φόνο έμβιων όντων υπάρχει για το τελικό Νιμπάνα. Για το αρσενικό άτομο που παίρνει το μη δοσμένο η

αποχή από τη λήψη του μη δοσμένου υπάρχει για το τελικό Νιμπάνα. Για το αρσενικό άτομο που δεν ασκεί την άγια ζωή η αποχή από τη μη-άγια ζωή υπάρχει για το τελικό Νιμπάνα. Για το ψεύτικο αρσενικό άτομο η αποχή από την ψευδολογία υπάρχει για το τελικό Νιμπάνα. Για το αρσενικό άτομο με διχαστική ομιλία η αποχή από τη διχαστική ομιλία υπάρχει για το τελικό Νιμπάνα. Για το αρσενικό άτομο με σκληρή ομιλία η αποχή από τη σκληρή ομιλία υπάρχει για το τελικό Νιμπάνα. Για το αρσενικό άτομο που φλυαρεί η αποχή από τη φλυαρία υπάρχει για το τελικό Νιμπάνα. Για το πλεονέκτη αρσενικό άτομο η μη πλεονεξία υπάρχει για το τελικό Νιμπάνα. Για το αρσενικό άτομο με θυμωμένη συνείδηση ο μη θυμός υπάρχει για το τελικό Νιμπάνα. Για το αρσενικό άτομο με λανθασμένη άποψη η ορθή άποψη υπάρχει για το τελικό Νιμπάνα. Για το αρσενικό άτομο με λανθασμένο λογισμό ο ορθός λογισμός υπάρχει για το τελικό Νιμπάνα. Για το αρσενικό άτομο με λανθασμένη ομιλία η ορθή ομιλία υπάρχει για το τελικό Νιμπάνα. Για το αρσενικό άτομο με λανθασμένη πράξη η ορθή πράξη υπάρχει για το τελικό Νιμπάνα. Για το αρσενικό άτομο με λανθασμένο βιοπορισμό ο ορθός βιοπορισμός υπάρχει για το τελικό Νιμπάνα. Για το αρσενικό άτομο με λανθασμένη προσπάθεια η ορθή προσπάθεια υπάρχει για το τελικό Νιμπάνα. Για το αρσενικό άτομο με λανθασμένη μνήμη η ορθή μνήμη υπάρχει για το τελικό Νιμπάνα. Για το αρσενικό άτομο με λανθασμένη αυτοσυγκέντρωση η ορθή αυτοσυγκέντρωση υπάρχει για το τελικό Νιμπάνα. Για το αρσενικό άτομο με λανθασμένη γνώση η ορθή γνώση υπάρχει για το τελικό Νιμπάνα. Για το αρσενικό άτομο με λανθασμένη απελευθέρωση η ορθή απελευθέρωση υπάρχει για το τελικό Νιμπάνα.

«Για το αρσενικό άτομο που κυριεύεται από νωθρότητα και υπνηλία η εξαφάνιση της νωθρότητας και υπνηλίας υπάρχει για το τελικό Νιμπάνα. Για το ανήσυχο αρσενικό άτομο η μη ανησυχία υπάρχει για το τελικό Νιμπάνα. Για το αρσενικό άτομο με σκεπτικιστική αμφιβολία η διάβαση της σκεπτικιστικής αμφιβολίας υπάρχει για το τελικό Νιμπάνα. Για το οργίλο αρσενικό άτομο η μη-οργή υπάρχει για το τελικό Νιμπάνα. Για το εχθρικό αρσενικό άτομο η μη-εχθρότητα υπάρχει για το τελικό Νιμπάνα. Για το περιφρονητικό αρσενικό άτομο η μη-περιφρόνηση υπάρχει για το τελικό Νιμπάνα. Για το θρασύ αρσενικό άτομο η μη-θρασύτητα υπάρχει για το τελικό Νιμπάνα. Για το ζηλόφθονο αρσενικό άτομο η μη-ζηλοφθονία υπάρχει για το τελικό Νιμπάνα. Για το τσιγκούνικο αρσενικό άτομο η μη-τσιγκουνιά υπάρχει για το τελικό Νιμπάνα. Για το δόλιο αρσενικό άτομο η μη-δολιότητα υπάρχει για το τελικό Νιμπάνα. Για το απατηλό αρσενικό άτομο η μη-εξαπάτηση υπάρχει για το τελικό Νιμπάνα. Για το ισχυρογνώμον αρσενικό άτομο η μη-ισχυρογνωμοσύνη υπάρχει για το τελικό Νιμπάνα. Για το υπεροπτικό αρσενικό άτομο η μη-υπεροψία υπάρχει για το τελικό Νιμπάνα. Για το αρσενικό άτομο που είναι δύσκολο στην αποδοχή συμβουλής η ευκολία στην αποδοχή συμβουλής υπάρχει για το τελικό Νιμπάνα. Για το αρσενικό άτομο με κακόβουλο φίλο η καλή φιλία υπάρχει για το τελικό Νιμπάνα. Για το αμελές αρσενικό άτομο η επιμέλεια υπάρχει για το τελικό Νιμπάνα. Για το άπιστο αρσενικό άτομο η πίστη υπάρχει για το τελικό Νιμπάνα. Για το αδιάντροπο αρσενικό άτομο η ντροπή υπάρχει για το τελικό Νιμπάνα. Για το αρσενικό άτομο χωρίς ηθικό φόβο ο ηθικός φόβος υπάρχει για το τελικό Νιμπάνα. Για το ολιγομαθές αρσενικό άτομο η πολυμαθεία υπάρχει για το τελικό Νιμπάνα. Για το οκνηρό αρσενικό άτομο η διέγερση της ενεργητικότητας υπάρχει για το τελικό Νιμπάνα. Για το επιλήσμον αρσενικό άτομο η εφαρμογή της μνήμης υπάρχει για το τελικό Νιμπάνα. Για το αρσενικό άτομο που στερείται σοφίας η τελειότητα στη σοφία υπάρχει για το τελικό Νιμπάνα. Για το

αρσενικό άτομο που είναι αγκιστρωμένο στις προσωπικές του απόψεις, διατηρώντας τες με πείσμα και εγκαταλείποντάς τες με δυσκολία, το να μην είναι αγκιστρωμένο στις προσωπικές του απόψεις, να μην τις διατηρεί με πείσμα και να τις εγκαταλείπει με ευκολία υπάρχει για το τελικό Νιμπάνα.

88. «Έτσι λοιπόν, Τσουνδα, διδάχθηκε από μένα η επεξήγηση της αποσύνδεσης, διδάχθηκε η επεξήγηση της έγερσης της συνείδησης, διδάχθηκε η επεξήγηση της αποφυγής, διδάχθηκε η επεξήγηση του ανώτερου μέρους, διδάχθηκε η επεξήγηση του τελικού Νιμπάνα. Αυτό λοιπόν, Τσουνδα, που πρέπει να γίνει από τον Διδάσκαλο για τους μαθητές, αναζητώντας το καλό τους, με συμπόνια, από συμπόνια, αυτό έχει γίνει για εσάς από μένα. 'Αυτές, Τσουνδα, είναι οι βάσεις των δένδρων, αυτές είναι οι άδειες οικίες· διαλογίζεστε, Τσουνδα, μην αμελείτε, μη νιώσετε μετάνοια αργότερα' - αυτή είναι η παραίνεσή μας προς εσάς».

Αυτά είπε ο Ευλογημένος. Ο σεβάσμιος Μαχάτσουντα, ευχαριστημένος, αγαλλίασε με τα λόγια του Ευλογημένου.

Σαράντα τέσσερα εδάφια ειπώθηκαν, πέντε συνδέσεις διδάχθηκαν·
Αποσύνδεση ονομάζεται αυτή η ομιλία, βαθιά σαν τον ωκεανό.

Τέλος της ομιλίας για την αποσύνδεση, όγδοη.

9. Η ομιλία για την ορθή άποψη

89. Έτσι έχω ακούσει - Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στη Σαβάτθι, στο άλσος του Τζέτα, στο μοναστήρι του Ανάθαπίντικα. Εκεί ο σεβάσμιος Σαριπούττα απευθύνθηκε στους μοναχούς - «Φίλοι μοναχοί». «Φίλε», απάντησαν εκείνοι οι μοναχοί στον σεβάσμιο Σαριπούττα. Ο σεβάσμιος Σαριπούττα είπε αυτό -

«'Ορθή άποψη, ορθή άποψη', φίλοι, λέγεται. Με ποιον τρόπο άραγε, φίλοι, ένας ευγενής μαθητής έχει ορθή άποψη, η άποψή του είναι ευθεία, είναι προικισμένος με ακλόνητη πεποίθηση στη Διδασκαλία, έχει φτάσει σε αυτή την Άριστη Διδασκαλία;»

«Εμείς, φίλε, θα ερχόμασταν ακόμη και από μακριά κοντά στον σεβάσμιο Σαριπούττα για να κατανοήσουμε το νόημα αυτών που ειπώθηκαν. Καλώς, ας ευδοκήσει ο ίδιος ο σεβάσμιος Σαριπούττα να εξηγήσει το νόημα αυτών που ειπώθηκαν. Αφού ακούσουν από τον σεβάσμιο Σαριπούττα, οι μοναχοί θα το θυμούνται». «Τότε λοιπόν, φίλοι, ακούστε, προσέχετε καλά, θα μιλήσω». «Ναι, φίλε», απάντησαν εκείνοι οι μοναχοί στον σεβάσμιο Σαριπούττα. Ο σεβάσμιος Σαριπούττα είπε αυτό -

«Όταν, φίλοι, ένας ευγενής μαθητής κατανοεί το φαύλο και κατανοεί τη φαύλη ρίζα, κατανοεί το καλό και κατανοεί την καλή ρίζα - ακόμη και με αυτό, φίλοι, ένας ευγενής μαθητής έχει ορθή άποψη, η άποψή του είναι ευθεία, είναι προικισμένος με ακλόνητη πεποίθηση στη Διδασκαλία, έχει φτάσει σε αυτή την Άριστη Διδασκαλία. Τι όμως, φίλοι, είναι το φαύλο, τι είναι η φαύλη ρίζα, τι είναι το καλό, τι είναι η καλή ρίζα; Ο φόνος έμβιων όντων, φίλοι, είναι φαύλο· η λήψη του μη δοσμένου είναι φαύλο· η λανθασμένη σεξουαλική συμπεριφορά είναι φαύλο· η ψευδολογία είναι φαύλο· η διχαστική ομιλία είναι φαύλο· η σκληρή ομιλία είναι φαύλο· η φλυαρία είναι φαύλο· η πλεονεξία είναι φαύλο· ο θυμός είναι φαύλο· η λανθασμένη άποψη είναι φαύλο - αυτό λέγεται, φίλοι, φαύλο. Και τι, φίλοι, είναι η φαύλη ρίζα; Η απληστία είναι φαύλη ρίζα, το μίσος είναι φαύλη ρίζα, η αυταπάτη είναι φαύλη ρίζα - αυτή λέγεται, φίλοι, η φαύλη ρίζα.

«Και τι, φίλοι, είναι το καλό; Η αποχή από τον φόνο έμβιων όντων είναι καλό· η αποχή από τη λήψη του μη δοσμένου είναι καλό· η αποχή από τη λανθασμένη σεξουαλική συμπεριφορά είναι καλό· η αποχή από την ψευδολογία είναι καλό· η αποχή από τη διχαστική ομιλία είναι καλό· η αποχή από τη σκληρή ομιλία είναι καλό· η αποχή από τη φλυαρία είναι καλό· η μη πλεονεξία είναι καλό· ο μη θυμός είναι καλό· η ορθή άποψη είναι καλό - αυτό λέγεται, φίλοι, καλό. Και τι, φίλοι, είναι η καλή ρίζα; Η μη-απληστία είναι καλή ρίζα, το μη-μίσος είναι καλή ρίζα, η μη αυταπάτη είναι καλή ρίζα - αυτή λέγεται, φίλοι, η καλή ρίζα.

«Όταν, φίλοι, ένας ευγενής μαθητής κατανοεί έτσι το φαύλο, κατανοεί έτσι τη φαύλη ρίζα, κατανοεί έτσι το καλό, κατανοεί έτσι την καλή ρίζα, αυτός έχοντας εγκαταλείπει πλήρως την υπολανθάνουσα τάση για λαγνεία, έχοντας απομακρύνει την υπολανθάνουσα τάση για αποστροφή, έχοντας καταργήσει την υπολανθάνουσα τάση για αλαζονεία που βασίζεται στην άποψη 'είμαι', έχοντας εγκαταλείψει την άγνοια, έχοντας αναπτύξει την αληθινή γνώση, γίνεται αυτός που θέτει τέλος στον υπαρξιακό πόνο στην παρούσα ζωή - ακόμη και με αυτό, φίλοι, ένας ευγενής μαθητής έχει ορθή άποψη, η άποψή του είναι ευθεία, είναι προικισμένος με ακλόνητη πεποίθηση στη Διδασκαλία, έχει φτάσει σε αυτή την Άριστη Διδασκαλία».

90. «Καλώς, φίλε», εκείνοι οι μοναχοί, αφού δέχτηκαν με χαρά τη ρήση του σεβάσμιου Σαριπούττα και εξέφρασαν ευχαριστίες, ρώτησαν τον σεβάσμιο Σαριπούττα μια περαιτέρω ερώτηση - «Υπάρχει όμως, φίλε, και άλλη μέθοδος με την οποία ένας ευγενής μαθητής έχει ορθή άποψη, η άποψή του είναι ευθεία, είναι προικισμένος με ακλόνητη πεποίθηση στη Διδασκαλία, έχει φτάσει σε αυτή την Άριστη Διδασκαλία;»

«Υπάρχει, φίλοι. Όταν, φίλοι, ένας ευγενής μαθητής κατανοεί την τροφή και κατανοεί την προέλευση της τροφής και κατανοεί την παύση της τροφής και κατανοεί την πρακτική που οδηγεί στην παύση της τροφής - ακόμη και με αυτό, φίλοι, ένας ευγενής μαθητής έχει ορθή άποψη, η άποψή του είναι ευθεία, είναι προικισμένος με ακλόνητη πεποίθηση στη Διδασκαλία, έχει φτάσει σε αυτή την Άριστη Διδασκαλία. Ποια όμως, φίλοι, είναι η τροφή, ποια είναι η προέλευση της τροφής, ποια είναι η παύση της τροφής, ποια είναι η πρακτική που οδηγεί στην παύση της τροφής; Υπάρχουν, φίλοι, αυτές οι τέσσερις τροφές για τη διάρκεια των όντων που έχουν γεννηθεί ή για την υποστήριξη αυτών που αναζητούν να γεννηθούν. Ποιοι τέσσερις; Φαγώσιμη τροφή, χονδροειδής ή λεπτοφυής, η επαφή είναι η δεύτερη, η νοητική βούληση είναι η τρίτη, η συνείδηση είναι η τέταρτη. Από την προέλευση της επιθυμίας προέρχεται η προέλευση της τροφής, από την παύση της επιθυμίας προέρχεται η παύση της τροφής, αυτή ακριβώς η ευγενής οκταμελής οδός είναι η πρακτική που οδηγεί στην παύση της τροφής, δηλαδή - ορθή άποψη, ορθός λογισμός, ορθή ομιλία, ορθή πράξη, ορθός βιοπορισμός, ορθή προσπάθεια, ορθή μνήμη, ορθή αυτοσυγκέντρωση'.

«Όταν, φίλοι, ένας ευγενής μαθητής κατανοεί έτσι την τροφή, κατανοεί έτσι την προέλευση της τροφής, κατανοεί έτσι την παύση της τροφής, κατανοεί έτσι την πρακτική που οδηγεί στην παύση της τροφής, αυτός έχοντας εγκαταλείψει πλήρως την υπολανθάνουσα τάση για λαγνεία, έχοντας απομακρύνει την υπολανθάνουσα τάση για αποστροφή, έχοντας καταργήσει την υπολανθάνουσα τάση για αλαζονεία που βασίζεται στην άποψη 'είμαι', έχοντας εγκαταλείψει την άγνοια, έχοντας

αναπτύξει την αληθινή γνώση, γίνεται αυτός που θέτει τέλος στον υπαρξιακό πόνο στην παρούσα ζωή - ακόμη και με αυτό, φίλοι, ένας ευγενής μαθητής έχει ορθή άποψη, η άποψή του είναι ευθεία, είναι προικισμένος με ακλόνητη πεποίθηση στη Διδασκαλία, έχει φτάσει σε αυτή την Άριστη Διδασκαλία».

91. «Καλώς, φίλε», εκείνοι οι μοναχοί, αφού δέχτηκαν με χαρά τη ρήση του σεβάσμιου Σαριπούττα και εξέφρασαν ευχαριστίες, ρώτησαν τον σεβάσμιο Σαριπούττα μια περαιτέρω ερώτηση - «Υπάρχει όμως, φίλε, και άλλη μέθοδος με την οποία ένας ευγενής μαθητής έχει ορθή άποψη, η άποψή του είναι ευθεία, είναι προικισμένος με ακλόνητη πεποίθηση στη Διδασκαλία, έχει φτάσει σε αυτή την Άριστη Διδασκαλία;»

«Υπάρχει, φίλοι. Όταν, φίλοι, ένας ευγενής μαθητής κατανοεί τον υπαρξιακό πόνο και κατανοεί την προέλευση του υπαρξιακού πόνου και κατανοεί την παύση του υπαρξιακού πόνου και κατανοεί την πρακτική που οδηγεί στην παύση του υπαρξιακού πόνου - ακόμη και με αυτό, φίλοι, ένας ευγενής μαθητής έχει ορθή άποψη, η άποψή του είναι ευθεία, είναι προικισμένος με ακλόνητη πεποίθηση στη Διδασκαλία, έχει φτάσει σε αυτή την Άριστη Διδασκαλία. Τι όμως, φίλοι, είναι ο υπαρξιακός πόνος, ποια είναι η προέλευση του υπαρξιακού πόνου, ποια είναι η παύση του υπαρξιακού πόνου, ποια είναι η πρακτική που οδηγεί στην παύση του υπαρξιακού πόνου; Η γέννηση είναι υπαρξιακός πόνος, το γήρας είναι υπαρξιακός πόνος, ο θάνατος είναι υπαρξιακός πόνος, η λύπη, ο θρήνος, ο πόνος, η δυσαρέσκεια και το άγχος είναι υπαρξιακός πόνος, η συσχέτιση με τα μη αγαπημένα είναι υπαρξιακός πόνος, ο χωρισμός από τα αγαπημένα είναι υπαρξιακός πόνος, το να μην αποκτά κανείς αυτό που επιθυμεί είναι επίσης υπαρξιακός πόνος, συνοπτικά τα πέντε συναθροίσματα της προσκόλλησης είναι υπαρξιακός πόνος - αυτός λέγεται, φίλοι, ο υπαρξιακός πόνος. Και ποια, φίλοι, είναι η προέλευση του υπαρξιακού πόνου; Αυτή η επιθυμία που οδηγεί σε επαναγέννηση, συνοδευόμενη από απόλαυση και πάθος, που βρίσκει ευχαρίστηση εδώ κι εκεί, δηλαδή - ηδονική επιθυμία, επιθυμία για ύπαρξη, επιθυμία για μη ύπαρξη - αυτή λέγεται, φίλοι, η προέλευση του υπαρξιακού πόνου. Και ποια, φίλοι, είναι η παύση του υπαρξιακού πόνου; Η πλήρης αποστασιοποίηση και παύση αυτής της ίδιας της επιθυμίας χωρίς υπόλοιπο, η γενναιοδωρία, η παραίτηση, η ελευθερία, η μη προσκόλληση - αυτή λέγεται, φίλοι, η παύση του υπαρξιακού πόνου. Και ποια, φίλοι, είναι η πρακτική που οδηγεί στην παύση του υπαρξιακού πόνου; Αυτή ακριβώς η ευγενής οκταμελής οδός, δηλαδή - ορθή άποψη... κ.λπ... ορθή αυτοσυγκέντρωση - αυτή λέγεται, φίλοι, η πρακτική που οδηγεί στην παύση του υπαρξιακού πόνου.

«Όταν, φίλοι, ένας ευγενής μαθητής κατανοεί έτσι τον υπαρξιακό πόνο, κατανοεί έτσι την προέλευση του υπαρξιακού πόνου, κατανοεί έτσι την παύση του υπαρξιακού πόνου, κατανοεί έτσι την πρακτική που οδηγεί στην παύση του υπαρξιακού πόνου, αυτός έχοντας εγκαταλείπει πλήρως την υπολानθάνουσα τάση για λαγνεία, έχοντας απομακρύνει την υπολानθάνουσα τάση για αποστροφή, έχοντας καταργήσει την υπολानθάνουσα τάση για αλαζονεία που βασίζεται στην άποψη 'είμαι', έχοντας εγκαταλείψει την άγνοια, έχοντας αναπτύξει την αληθινή γνώση, γίνεται αυτός που θέτει τέλος στον υπαρξιακό πόνο στην παρούσα ζωή - ακόμη και με αυτό, φίλοι, ένας ευγενής μαθητής έχει ορθή άποψη, η άποψή του είναι ευθεία, είναι προικισμένος με ακλόνητη πεποίθηση στη Διδασκαλία, έχει φτάσει σε αυτή την Άριστη Διδασκαλία».

92. «Καλώς, φίλε», εκείνοι οι μοναχοί, αφού δέχτηκαν με χαρά τη ρήση του σεβάσμιου Σαριπούττα και εξέφρασαν ευχαριστίες, ρώτησαν τον σεβάσμιο

Σαριπούττα μια περαιτέρω ερώτηση - «Υπάρχει όμως, φίλε, και άλλη μέθοδος με την οποία ένας ευγενής μαθητής έχει ορθή άποψη, η άποψή του είναι ευθεία, είναι προικισμένος με ακλόνητη πεποίθηση στη Διδασκαλία, έχει φτάσει σε αυτή την Άριστη Διδασκαλία;»

«Υπάρχει, φίλοι. Όταν, φίλοι, ένας ευγενής μαθητής κατανοεί το γήρας και τον θάνατο και κατανοεί την προέλευση του γήρατος και του θανάτου και κατανοεί την παύση του γήρατος και του θανάτου και κατανοεί την πρακτική που οδηγεί στην παύση του γήρατος και του θανάτου - ακόμη και με αυτό, φίλοι, ένας ευγενής μαθητής έχει ορθή άποψη, η άποψή του είναι ευθεία, είναι προικισμένος με ακλόνητη πεποίθηση στη Διδασκαλία, έχει φτάσει σε αυτή την Άριστη Διδασκαλία. Τι όμως, φίλοι, είναι το γήρας και ο θάνατος, ποια είναι η προέλευση του γήρατος και του θανάτου, ποια είναι η παύση του γήρατος και του θανάτου, ποια είναι η πρακτική που οδηγεί στην παύση του γήρατος και του θανάτου; Η γήρανση εκείνων των διαφόρων όντων σε εκείνες τις διάφορες τάξεις όντων, το γέρασμα, το σπάσιμο των δοντιών, το γκριζάρισμα των μαλλιών, η ρυτίδωση του δέρματος, η μείωση της διάρκειας ζωής, η φθορά των ικανοτήτων - αυτό λέγεται, φίλοι, γήρας. Και τι, φίλοι, είναι ο θάνατος; Ο θάνατος εκείνων των διαφόρων όντων από εκείνες τις διάφορες τάξεις όντων, ο αποθαμός, η αποθαμή, η διάλυση, η εξαφάνιση, ο θάνατος, το πέρασμα, η λήξη του χρόνου, η διάλυση των συναθροισμάτων, η απόθεση του σώματος, το σταμάτημα της ζωτικής ικανότητας - αυτό λέγεται, φίλοι, θάνατος. Έτσι αυτό το γήρας και αυτός ο θάνατος - αυτό λέγεται, φίλοι, γήρας και θάνατος. Από την προέλευση της γέννησης προέρχεται η προέλευση του γήρατος και του θανάτου, από την παύση της γέννησης προέρχεται η παύση του γήρατος και του θανάτου, αυτή ακριβώς η ευγενής οκταμελής οδός είναι η πρακτική που οδηγεί στην παύση του γήρατος και του θανάτου, δηλαδή - ορθή άποψη... κ.λπ... ορθή αυτοσυγκέντρωση.

«Όταν, φίλοι, ένας ευγενής μαθητής κατανοεί έτσι το γήρας και τον θάνατο, κατανοεί έτσι την προέλευση του γήρατος και του θανάτου, κατανοεί έτσι την παύση του γήρατος και του θανάτου, κατανοεί έτσι την πρακτική που οδηγεί στην παύση του γήρατος και του θανάτου, αυτός έχοντας εγκαταλείψει πλήρως την υπολανθάνουσα τάση για λαγνεία... κ.λπ... γίνεται αυτός που θέτει τέλος στον υπαρξιακό πόνο - ακόμη και με αυτό, φίλοι, ένας ευγενής μαθητής έχει ορθή άποψη, η άποψή του είναι ευθεία, είναι προικισμένος με ακλόνητη πεποίθηση στη Διδασκαλία, έχει φτάσει σε αυτή την Άριστη Διδασκαλία».

93. «Καλώς, φίλε», τότε... κ.λπ... ρώτησαν - «Υπάρχει όμως, φίλε... κ.λπ... «Υπάρχει, φίλοι. Όταν, φίλοι, ένας ευγενής μαθητής κατανοεί τη γέννηση και κατανοεί την προέλευση της γέννησης και κατανοεί την παύση της γέννησης και κατανοεί την πρακτική που οδηγεί στην παύση της γέννησης - ακόμη και με αυτό, φίλοι, ένας ευγενής μαθητής έχει ορθή άποψη, η άποψή του είναι ευθεία, είναι προικισμένος με ακλόνητη πεποίθηση στη Διδασκαλία, έχει φτάσει σε αυτή την Άριστη Διδασκαλία. Ποια όμως, φίλοι, είναι η γέννηση, ποια είναι η προέλευση της γέννησης, ποια είναι η παύση της γέννησης, ποια είναι η πρακτική που οδηγεί στην παύση της γέννησης; Η γέννηση εκείνων των διαφόρων όντων σε εκείνες τις διάφορες τάξεις όντων, η γέννα, η σύλληψη, η επαναγέννηση, η εμφάνιση των συναθροισμάτων, η απόκτηση των αισθητήριων βάσεων - αυτή λέγεται, φίλοι, γέννηση. Από την προέλευση του γίνεσθαι προέρχεται η προέλευση της γέννησης, από την παύση του γίνεσθαι

προέρχεται η παύση της γέννησης, αυτή ακριβώς η ευγενής οκταμελής οδός είναι η πρακτική που οδηγεί στην παύση της γέννησης, δηλαδή - ορθή άποψη... κ.λπ... ορθή αυτοσυγκέντρωση.

«Όταν, φίλοι, ένας ευγενής μαθητής κατανοεί έτσι τη γέννηση, κατανοεί έτσι την προέλευση της γέννησης, κατανοεί έτσι την παύση της γέννησης, κατανοεί έτσι την πρακτική που οδηγεί στην παύση της γέννησης, αυτός έχοντας εγκαταλείψει πλήρως την υπολανθάνουσα τάση για λαγνεία... κ.λπ... γίνεται αυτός που θέτει τέλος στον υπαρξιακό πόνο - ακόμη και με αυτό, φίλοι, ένας ευγενής μαθητής έχει ορθή άποψη, η άποψή του είναι ευθεία, είναι προικισμένος με ακλόνητη πεποίθηση στη Διδασκαλία, έχει φτάσει σε αυτή την Άριστη Διδασκαλία».

94. «Καλώς, φίλε», τότε... κ.λπ... ρώτησαν - «Υπάρχει όμως, φίλε... κ.λπ... «Υπάρχει, φίλοι. Όταν, φίλοι, ένας ευγενής μαθητής κατανοεί το γίγνεσθαι και κατανοεί την προέλευση του γίγνεσθαι και κατανοεί την παύση του γίγνεσθαι και κατανοεί την πρακτική που οδηγεί στην παύση του γίγνεσθαι - ακόμη και με αυτό, φίλοι, ένας ευγενής μαθητής έχει ορθή άποψη, η άποψή του είναι ευθεία, είναι προικισμένος με ακλόνητη πεποίθηση στη Διδασκαλία, έχει φτάσει σε αυτή την Άριστη Διδασκαλία. Ποιο όμως, φίλοι, είναι το γίγνεσθαι, ποια είναι η προέλευση του γίγνεσθαι, ποια είναι η παύση του γίγνεσθαι, ποια είναι η πρακτική που οδηγεί στην παύση του γίγνεσθαι; Υπάρχουν αυτά τα τρία είδη γίγνεσθαι, φίλοι - ηδονική ύπαρξη, λεπτοφυής υλική ύπαρξη, άυλη ύπαρξη. Από την προέλευση της προσκόλλησης προέρχεται η προέλευση του γίγνεσθαι, από την παύση της προσκόλλησης προέρχεται η παύση του γίγνεσθαι, αυτή ακριβώς η ευγενής οκταμελής οδός είναι η πρακτική που οδηγεί στην παύση του γίγνεσθαι, δηλαδή - ορθή άποψη... κ.λπ... ορθή αυτοσυγκέντρωση.

«Όταν, φίλοι, ένας ευγενής μαθητής κατανοεί έτσι το γίγνεσθαι, κατανοεί έτσι την προέλευση του γίγνεσθαι, κατανοεί έτσι την παύση του γίγνεσθαι, κατανοεί έτσι την πρακτική που οδηγεί στην παύση του γίγνεσθαι, αυτός έχοντας εγκαταλείψει πλήρως την υπολανθάνουσα τάση για λαγνεία... κ.λπ... γίνεται αυτός που θέτει τέλος στον υπαρξιακό πόνο. Ακόμη και με αυτό, φίλοι, ένας ευγενής μαθητής έχει ορθή άποψη, η άποψή του είναι ευθεία, είναι προικισμένος με ακλόνητη πεποίθηση στη Διδασκαλία, έχει φτάσει σε αυτή την Άριστη Διδασκαλία».

95. «Καλώς, φίλε», τότε... κ.λπ... ρώτησαν - «Υπάρχει όμως, φίλε... κ.λπ... «Υπάρχει, φίλοι. Όταν, φίλοι, ένας ευγενής μαθητής κατανοεί την προσκόλληση και κατανοεί την προέλευση της προσκόλλησης και κατανοεί την παύση της προσκόλλησης και κατανοεί την πρακτική που οδηγεί στην παύση της προσκόλλησης - ακόμη και με αυτό, φίλοι, ένας ευγενής μαθητής έχει ορθή άποψη, η άποψή του είναι ευθεία, είναι προικισμένος με ακλόνητη πεποίθηση στη Διδασκαλία, έχει φτάσει σε αυτή την Άριστη Διδασκαλία. Ποια όμως, φίλοι, είναι η προσκόλληση, ποια είναι η προέλευση της προσκόλλησης, ποια είναι η παύση της προσκόλλησης, ποια είναι η πρακτική που οδηγεί στην παύση της προσκόλλησης; Υπάρχουν αυτές οι τέσσερις προσκολλήσεις, φίλοι - προσκόλληση στις ηδονικές ευχαριστήσεις, προσκόλληση στις απόψεις, αγκίστρωση σε ηθικούς κανόνες και αυστηρότητες, προσκόλληση στη διδαχή για μόνιμο εαυτό. Από την προέλευση της επιθυμίας προέρχεται η προέλευση της προσκόλλησης, από την παύση της επιθυμίας προέρχεται η παύση της προσκόλλησης, αυτή ακριβώς η ευγενής οκταμελής οδός είναι η πρακτική που οδηγεί στην παύση της προσκόλλησης, δηλαδή - ορθή άποψη... κ.λπ... ορθή αυτοσυγκέντρωση.

«Όταν, φίλοι, ένας ευγενής μαθητής κατανοεί έτσι την προσκόλληση, κατανοεί έτσι την προέλευση της προσκόλλησης, κατανοεί έτσι την παύση της προσκόλλησης, κατανοεί έτσι την πρακτική που οδηγεί στην παύση της προσκόλλησης, αυτός έχοντας εγκαταλείψει πλήρως την υπολανθάνουσα τάση για λαγνεία... κ.λπ... γίνεται αυτός που θέτει τέλος στον υπαρξιακό πόνο - ακόμη και με αυτό, φίλοι, ένας ευγενής μαθητής έχει ορθή άποψη, η άποψή του είναι ευθεία, είναι προικισμένος με ακλόνητη πεποίθηση στη Διδασκαλία, έχει φτάσει σε αυτή την Άριστη Διδασκαλία».

96. «Καλώς, φίλε», τότε... κ.λπ... ρώτησαν - «Υπάρχει όμως, φίλε... κ.λπ... «Υπάρχει, φίλοι. Όταν, φίλοι, ένας ευγενής μαθητής κατανοεί την επιθυμία και κατανοεί την προέλευση της επιθυμίας και κατανοεί την παύση της επιθυμίας και κατανοεί την πρακτική που οδηγεί στην παύση της επιθυμίας - ακόμη και με αυτό, φίλοι, ένας ευγενής μαθητής έχει ορθή άποψη, η άποψή του είναι ευθεία, είναι προικισμένος με ακλόνητη πεποίθηση στη Διδασκαλία, έχει φτάσει σε αυτή την Άριστη Διδασκαλία. Ποια όμως, φίλοι, είναι η επιθυμία, ποια είναι η προέλευση της επιθυμίας, ποια είναι η παύση της επιθυμίας, ποια είναι η πρακτική που οδηγεί στην παύση της επιθυμίας; Υπάρχουν αυτές οι έξι κατηγορίες επιθυμίας, φίλοι - επιθυμία για ορατή μορφή, επιθυμία για ήχο, επιθυμία για οσμή, επιθυμία για γεύση, επιθυμία για απτό αντικείμενο, επιθυμία για νοητικά αντικείμενα. Από την προέλευση του αισθήματος προέρχεται η προέλευση της επιθυμίας, από την παύση του αισθήματος προέρχεται η παύση της επιθυμίας, αυτή ακριβώς η ευγενής οκταμελής οδός είναι η πρακτική που οδηγεί στην παύση της επιθυμίας, δηλαδή - ορθή άποψη... κ.λπ... ορθή αυτοσυγκέντρωση.

«Όταν, φίλοι, ένας ευγενής μαθητής κατανοεί έτσι την επιθυμία, κατανοεί έτσι την προέλευση της επιθυμίας, κατανοεί έτσι την παύση της επιθυμίας, κατανοεί έτσι την πρακτική που οδηγεί στην παύση της επιθυμίας, αυτός έχοντας εγκαταλείψει πλήρως την υπολανθάνουσα τάση για λαγνεία... κ.λπ... γίνεται αυτός που θέτει τέλος στον υπαρξιακό πόνο - ακόμη και με αυτό, φίλοι, ένας ευγενής μαθητής έχει ορθή άποψη, η άποψή του είναι ευθεία, είναι προικισμένος με ακλόνητη πεποίθηση στη Διδασκαλία, έχει φτάσει σε αυτή την Άριστη Διδασκαλία».

97. «Καλώς, φίλε», τότε... κ.λπ... ρώτησαν - «Υπάρχει όμως, φίλε... κ.λπ... «Υπάρχει, φίλοι. Όταν, φίλοι, ένας ευγενής μαθητής κατανοεί το αίσθημα και κατανοεί την προέλευση του αισθήματος και κατανοεί την παύση του αισθήματος και κατανοεί την πρακτική που οδηγεί στην παύση του αισθήματος - ακόμη και με αυτό, φίλοι, ένας ευγενής μαθητής έχει ορθή άποψη, η άποψή του είναι ευθεία, είναι προικισμένος με ακλόνητη πεποίθηση στη Διδασκαλία, έχει φτάσει σε αυτή την Άριστη Διδασκαλία. Ποιο όμως, φίλοι, είναι το αίσθημα, ποια είναι η προέλευση του αισθήματος, ποια είναι η παύση του αισθήματος, ποια είναι η πρακτική που οδηγεί στην παύση του αισθήματος; Υπάρχουν αυτές οι έξι κατηγορίες αισθήματος, φίλοι - αίσθημα γεννημένο από την οφθαλμική επαφή, αίσθημα γεννημένο από ωτική επαφή, αίσθημα γεννημένο από ρινική επαφή, αίσθημα γεννημένο από γλωσσική επαφή, αίσθημα γεννημένο από σωματική επαφή, αίσθημα γεννημένο από νοητική επαφή. Από την προέλευση της επαφής προέρχεται η προέλευση του αισθήματος, από την παύση της επαφής προέρχεται η παύση του αισθήματος, αυτή ακριβώς η ευγενής οκταμελής οδός είναι η πρακτική που οδηγεί στην παύση του αισθήματος, δηλαδή - ορθή άποψη... κ.λπ... ορθή αυτοσυγκέντρωση.

«Όταν, φίλοι, ένας ευγενής μαθητής κατανοεί έτσι το αίσθημα, κατανοεί έτσι την

προέλευση του αισθήματος, κατανοεί έτσι την παύση του αισθήματος, κατανοεί έτσι την πρακτική που οδηγεί στην παύση του αισθήματος, αυτός έχοντας εγκαταλείψει πλήρως την υπολανθάνουσα τάση για λαγνεία... κ.λπ... γίνεται αυτός που θέτει τέλος στον υπαρξιακό πόνο - ακόμη και με αυτό, φίλοι, ένας ευγενής μαθητής έχει ορθή άποψη, η άποψή του είναι ευθεία, είναι προικισμένος με ακλόνητη πεποίθηση στη Διδασκαλία, έχει φτάσει σε αυτή την Άριστη Διδασκαλία».

98. «Καλώς, φίλε», τότε... κ.λπ... ρώτησαν - «Υπάρχει όμως, φίλε... κ.λπ... «Υπάρχει, φίλοι. Όταν, φίλοι, ένας ευγενής μαθητής κατανοεί την επαφή και κατανοεί την προέλευση της επαφής και κατανοεί την παύση της επαφής και κατανοεί την πρακτική που οδηγεί στην παύση της επαφής - ακόμη και με αυτό, φίλοι, ένας ευγενής μαθητής έχει ορθή άποψη, η άποψή του είναι ευθεία, είναι προικισμένος με ακλόνητη πεποίθηση στη Διδασκαλία, έχει φτάσει σε αυτή την Άριστη Διδασκαλία. Ποια όμως, φίλοι, είναι η επαφή, ποια είναι η προέλευση της επαφής, ποια είναι η παύση της επαφής, ποια είναι η πρακτική που οδηγεί στην παύση της επαφής; Υπάρχουν αυτές οι έξι κατηγορίες επαφής, φίλοι -οφθαλμική επαφή, ωτική επαφή, ρινική επαφή, γλωσσική επαφή, σωματική επαφή, νοητική επαφή. Από την προέλευση των έξι αισθητήριων βάσεων προέρχεται η προέλευση της επαφής, από την παύση των έξι αισθητήριων βάσεων προέρχεται η παύση της επαφής, αυτή ακριβώς η ευγενής οκταμελής οδός είναι η πρακτική που οδηγεί στην παύση της επαφής, δηλαδή - ορθή άποψη... κ.λπ... ορθή αυτοσυγκέντρωση.

«Όταν, φίλοι, ένας ευγενής μαθητής κατανοεί έτσι την επαφή, κατανοεί έτσι την προέλευση της επαφής, κατανοεί έτσι την παύση της επαφής, κατανοεί έτσι την πρακτική που οδηγεί στην παύση της επαφής, αυτός έχοντας εγκαταλείψει πλήρως την υπολανθάνουσα τάση για λαγνεία... κ.λπ... γίνεται αυτός που θέτει τέλος στον υπαρξιακό πόνο - ακόμη και με αυτό, φίλοι, ένας ευγενής μαθητής έχει ορθή άποψη, η άποψή του είναι ευθεία, είναι προικισμένος με ακλόνητη πεποίθηση στη Διδασκαλία, έχει φτάσει σε αυτή την Άριστη Διδασκαλία».

99. «Καλώς, φίλε», τότε... κ.λπ... ρώτησαν - «Υπάρχει όμως, φίλε... κ.λπ... «Υπάρχει, φίλοι. Όταν, φίλοι, ένας ευγενής μαθητής κατανοεί τις έξι αισθητήριες βάσεις και κατανοεί την προέλευση των έξι αισθητήριων βάσεων και κατανοεί την παύση των έξι αισθητήριων βάσεων και κατανοεί την πρακτική που οδηγεί στην παύση των έξι αισθητήριων βάσεων - ακόμη και με αυτό, φίλοι, ένας ευγενής μαθητής έχει ορθή άποψη, η άποψή του είναι ευθεία, είναι προικισμένος με ακλόνητη πεποίθηση στη Διδασκαλία, έχει φτάσει σε αυτή την Άριστη Διδασκαλία. Ποιες όμως, φίλοι, είναι οι έξι αισθητήριες βάσεις, ποια είναι η προέλευση των έξι αισθητήριων βάσεων, ποια είναι η παύση των έξι αισθητήριων βάσεων, ποια είναι η πρακτική που οδηγεί στην παύση των έξι αισθητήριων βάσεων; Υπάρχουν αυτές οι έξι αισθητήριες βάσεις, φίλοι - αισθητήρια βάση του ματιού, αισθητήρια βάση του αυτιού, αισθητήρια βάση της μύτης, αισθητήρια βάση της γλώσσας, αισθητήρια βάση του σώματος, αισθητήρια βάση του νου. Από την προέλευση της νοητικότητας και υλικότητας προέρχεται η προέλευση των έξι αισθητήριων βάσεων, από την παύση της νοητικότητας και υλικότητας προέρχεται η παύση των έξι αισθητήριων βάσεων, αυτή ακριβώς η ευγενής οκταμελής οδός είναι η πρακτική που οδηγεί στην παύση των έξι αισθητήριων βάσεων, δηλαδή - ορθή άποψη... κ.λπ... ορθή αυτοσυγκέντρωση.

«Όταν, φίλοι, ένας ευγενής μαθητής κατανοεί έτσι τις έξι αισθητήριες βάσεις, κατανοεί έτσι την προέλευση των έξι αισθητήριων βάσεων, κατανοεί έτσι την παύση

των έξι αισθητήριων βάσεων, κατανοεί έτσι την πρακτική που οδηγεί στην παύση των έξι αισθητήριων βάσεων, αυτός έχοντας εγκαταλείψει πλήρως την υπολανθάνουσα τάση για λαγνεία... κ.λπ... γίνεται αυτός που θέτει τέλος στον υπαρξιακό πόνο - ακόμη και με αυτό, φίλοι, ένας ευγενής μαθητής έχει ορθή άποψη, η άποψή του είναι ευθεία, είναι προικισμένος με ακλόνητη πεποίθηση στη Διδασκαλία, έχει φτάσει σε αυτή την Άριστη Διδασκαλία».

100. «Καλώς, φίλε», τότε... κ.λπ... ρώτησαν - «Υπάρχει όμως, φίλε... κ.λπ... «Υπάρχει, φίλοι. Όταν, φίλοι, ένας ευγενής μαθητής κατανοεί τη νοητικότητα και υλικότητα και κατανοεί την προέλευση της νοητικότητας και υλικότητας και κατανοεί την παύση της νοητικότητας και υλικότητας και κατανοεί την πρακτική που οδηγεί στην παύση της νοητικότητας και υλικότητας - ακόμη και με αυτό, φίλοι, ένας ευγενής μαθητής έχει ορθή άποψη, η άποψή του είναι ευθεία, είναι προικισμένος με ακλόνητη πεποίθηση στη Διδασκαλία, έχει φτάσει σε αυτή την Άριστη Διδασκαλία. Τι όμως, φίλοι, είναι η νοητικότητα και υλικότητα, ποια είναι η προέλευση της νοητικότητας και υλικότητας, ποια είναι η παύση της νοητικότητας και υλικότητας, ποια είναι η πρακτική που οδηγεί στην παύση της νοητικότητας και υλικότητας; Αίσθημα, αντίληψη, βούληση, επαφή, προσοχή - αυτή λέγεται, φίλοι, η νοητικότητα· και τα τέσσερα πρωταρχικά υλικά στοιχεία, και η παράγωγη υλικότητα των τεσσάρων πρωταρχικών υλικών στοιχείων - αυτή λέγεται, φίλοι, η υλικότητα. Έτσι αυτή η νοητικότητα και αυτή η υλικότητα - αυτή λέγεται, φίλοι, η νοητικότητα και υλικότητα. Από την προέλευση της συνείδησης προέρχεται η προέλευση της νοητικότητας και υλικότητας, από την παύση της συνείδησης προέρχεται η παύση της νοητικότητας και υλικότητας, αυτή ακριβώς η ευγενής οκταμελής οδός είναι η πρακτική που οδηγεί στην παύση της νοητικότητας και υλικότητας, δηλαδή - ορθή άποψη... κ.λπ... ορθή αυτοσυγκέντρωση.

«Όταν, φίλοι, ένας ευγενής μαθητής κατανοεί έτσι τη νοητικότητα και υλικότητα, κατανοεί έτσι την προέλευση της νοητικότητας και υλικότητας, κατανοεί έτσι την παύση της νοητικότητας και υλικότητας, κατανοεί έτσι την πρακτική που οδηγεί στην παύση της νοητικότητας και υλικότητας, αυτός έχοντας εγκαταλείψει πλήρως την υπολανθάνουσα τάση για λαγνεία... κ.λπ... γίνεται αυτός που θέτει τέλος στον υπαρξιακό πόνο - ακόμη και με αυτό, φίλοι, ένας ευγενής μαθητής έχει ορθή άποψη, η άποψή του είναι ευθεία, είναι προικισμένος με ακλόνητη πεποίθηση στη Διδασκαλία, έχει φτάσει σε αυτή την Άριστη Διδασκαλία».

101. «Καλώς, φίλε», τότε... κ.λπ... ρώτησαν - «Υπάρχει όμως, φίλε... κ.λπ... «Υπάρχει, φίλοι. Όταν, φίλοι, ένας ευγενής μαθητής κατανοεί τη συνείδηση και κατανοεί την προέλευση της συνείδησης και κατανοεί την παύση της συνείδησης και κατανοεί την πρακτική που οδηγεί στην παύση της συνείδησης - ακόμη και με αυτό, φίλοι, ένας ευγενής μαθητής έχει ορθή άποψη, η άποψή του είναι ευθεία, είναι προικισμένος με ακλόνητη πεποίθηση στη Διδασκαλία, έχει φτάσει σε αυτή την Άριστη Διδασκαλία. Ποια όμως, φίλοι, είναι η συνείδηση, ποια είναι η προέλευση της συνείδησης, ποια είναι η παύση της συνείδησης, ποια είναι η πρακτική που οδηγεί στην παύση της συνείδησης; Υπάρχουν αυτές οι έξι κατηγορίες συνείδησης, φίλοι - οφθαλμική συνείδηση, ωτική συνείδηση, ρινική συνείδηση, γλωσσική συνείδηση, σωματική συνείδηση, νοητική συνείδηση. Από την προέλευση των δραστηριοτήτων προέρχεται η προέλευση της συνείδησης, από την παύση των δραστηριοτήτων προέρχεται η

παύση της συνείδησης, αυτή ακριβώς η ευγενής οκταμελής οδός είναι η πρακτική που οδηγεί στην παύση της συνείδησης, δηλαδή - ορθή άποψη... κ.λπ... ορθή αυτοσυγκέντρωση.

«Όταν, φίλοι, ένας ευγενής μαθητής κατανοεί έτσι τη συνείδηση, κατανοεί έτσι την προέλευση της συνείδησης, κατανοεί έτσι την παύση της συνείδησης, κατανοεί έτσι την πρακτική που οδηγεί στην παύση της συνείδησης, αυτός έχοντας εγκαταλείψει πλήρως την υπολανθάνουσα τάση για λαγνεία... κ.λπ... γίνεται αυτός που θέτει τέλος στον υπαρξιακό πόνο - ακόμη και με αυτό, φίλοι, ένας ευγενής μαθητής έχει ορθή άποψη, η άποψή του είναι ευθεία, είναι προικισμένος με ακλόνητη πεποίθηση στη Διδασκαλία, έχει φτάσει σε αυτή την Άριστη Διδασκαλία».

102. «Καλώς, φίλε», τότε... κ.λπ... ρώτησαν - «Υπάρχει όμως, φίλε... κ.λπ... «Υπάρχει, φίλοι. Όταν, φίλοι, ένας ευγενής μαθητής κατανοεί τις δραστηριότητες και κατανοεί την προέλευση των δραστηριοτήτων και κατανοεί την παύση των δραστηριοτήτων και κατανοεί την πρακτική που οδηγεί στην παύση των δραστηριοτήτων - ακόμη και με αυτό, φίλοι, ένας ευγενής μαθητής έχει ορθή άποψη, η άποψή του είναι ευθεία, είναι προικισμένος με ακλόνητη πεποίθηση στη Διδασκαλία, έχει φτάσει σε αυτή την Άριστη Διδασκαλία. Ποιες όμως, φίλοι, είναι οι δραστηριότητες, ποια είναι η προέλευση των δραστηριοτήτων, ποια είναι η παύση των δραστηριοτήτων, ποια είναι η πρακτική που οδηγεί στην παύση των δραστηριοτήτων; Υπάρχουν αυτά τα τρία είδη δραστηριοτήτων, φίλοι - σωματική δραστηριότητα, λεκτική δραστηριότητα, νοητική δραστηριότητα. Από την προέλευση της άγνοιας προέρχεται η προέλευση των δραστηριοτήτων, από την παύση της άγνοιας προέρχεται η παύση των δραστηριοτήτων, αυτή ακριβώς η ευγενής οκταμελής οδός είναι η πρακτική που οδηγεί στην παύση των δραστηριοτήτων, δηλαδή - ορθή άποψη... κ.λπ... ορθή αυτοσυγκέντρωση.

«Όταν, φίλοι, ένας ευγενής μαθητής κατανοεί έτσι τις δραστηριότητες, κατανοεί έτσι την προέλευση των δραστηριοτήτων, κατανοεί έτσι την παύση των δραστηριοτήτων, κατανοεί έτσι την πρακτική που οδηγεί στην παύση των δραστηριοτήτων, αυτός έχοντας εγκαταλείψει πλήρως την υπολανθάνουσα τάση για λαγνεία, έχοντας απομακρύνει την υπολανθάνουσα τάση για αποστροφή, έχοντας καταργήσει την υπολανθάνουσα τάση για αλαζονεία που βασίζεται στην άποψη 'είμαι', έχοντας εγκαταλείψει την άγνοια, έχοντας αναπτύξει την αληθινή γνώση, γίνεται αυτός που θέτει τέλος στον υπαρξιακό πόνο στην παρούσα ζωή - ακόμη και με αυτό, φίλοι, ένας ευγενής μαθητής έχει ορθή άποψη, η άποψή του είναι ευθεία, είναι προικισμένος με ακλόνητη πεποίθηση στη Διδασκαλία, έχει φτάσει σε αυτή την Άριστη Διδασκαλία».

103. «Καλώς, φίλε», τότε... κ.λπ... ρώτησαν - «Υπάρχει όμως, φίλε... κ.λπ... «Υπάρχει, φίλοι. Όταν, φίλοι, ένας ευγενής μαθητής κατανοεί την άγνοια και κατανοεί την προέλευση της άγνοιας και κατανοεί την παύση της άγνοιας και κατανοεί την πρακτική που οδηγεί στην παύση της άγνοιας - ακόμη και με αυτό, φίλοι, ένας ευγενής μαθητής έχει ορθή άποψη, η άποψή του είναι ευθεία, είναι προικισμένος με ακλόνητη πεποίθηση στη Διδασκαλία, έχει φτάσει σε αυτή την Άριστη Διδασκαλία. Ποια όμως, φίλοι, είναι η άγνοια, ποια είναι η προέλευση της άγνοιας, ποια είναι η παύση της άγνοιας, ποια είναι η πρακτική που οδηγεί στην παύση της άγνοιας; Ό,τι, φίλοι, είναι αγνωσία για τον υπαρξιακό πόνο, αγνωσία για την προέλευση του υπαρξιακού πόνου, αγνωσία για την παύση του υπαρξιακού πόνου, αγνωσία για την

πρακτική που οδηγεί στην παύση του υπαρξιακού πόνου - αυτή λέγεται, φίλοι, η άγνοια. Από την προέλευση των νοητικών διαφθορών προέρχεται η προέλευση της άγνοιας, από την παύση των νοητικών διαφθορών προέρχεται η παύση της άγνοιας, αυτή ακριβώς η ευγενής οκταμελής οδός είναι η πρακτική που οδηγεί στην παύση της άγνοιας, δηλαδή - ορθή άποψη... κ.λπ... ορθή αυτοσυγκέντρωση.

«Όταν, φίλοι, ένας ευγενής μαθητής κατανοεί έτσι την άγνοια, κατανοεί έτσι την προέλευση της άγνοιας, κατανοεί έτσι την παύση της άγνοιας, κατανοεί έτσι την πρακτική που οδηγεί στην παύση της άγνοιας, αυτός έχοντας εγκαταλείψει πλήρως την υπολανθάνουσα τάση για λαγνεία, έχοντας απομακρύνει την υπολανθάνουσα τάση για αποστροφή, έχοντας καταργήσει την υπολανθάνουσα τάση για αλαζονεία που βασίζεται στην άποψη 'είμαι', έχοντας εγκαταλείψει την άγνοια, έχοντας αναπτύξει την αληθινή γνώση, γίνεται αυτός που θέτει τέλος στον υπαρξιακό πόνο στην παρούσα ζωή - ακόμη και με αυτό, φίλοι, ένας ευγενής μαθητής έχει ορθή άποψη, η άποψή του είναι ευθεία, είναι προικισμένος με ακλόνητη πεποίθηση στη Διδασκαλία, έχει φτάσει σε αυτή την Άριστη Διδασκαλία».

104. «Καλώς, φίλε», εκείνοι οι μοναχοί, αφού δέχτηκαν με χαρά τη ρήση του σεβάσμιου Σαριπούττα και εξέφρασαν ευχαριστίες, ρώτησαν τον σεβάσμιο Σαριπούττα μια περαιτέρω ερώτηση - «Υπάρχει όμως, φίλε, και άλλη μέθοδος με την οποία ένας ευγενής μαθητής έχει ορθή άποψη, η άποψή του είναι ευθεία, είναι προικισμένος με ακλόνητη πεποίθηση στη Διδασκαλία, έχει φτάσει σε αυτή την Άριστη Διδασκαλία;»

«Υπάρχει, φίλοι. Όταν, φίλοι, ένας ευγενής μαθητής κατανοεί τη νοητική διαφθορά και κατανοεί την προέλευση της νοητικής διαφθοράς και κατανοεί την παύση της νοητικής διαφθοράς και κατανοεί την πρακτική που οδηγεί στην παύση της νοητικής διαφθοράς - ακόμη και με αυτό, φίλοι, ένας ευγενής μαθητής έχει ορθή άποψη, η άποψή του είναι ευθεία, είναι προικισμένος με ακλόνητη πεποίθηση στη Διδασκαλία, έχει φτάσει σε αυτή την Άριστη Διδασκαλία. Ποια όμως, φίλοι, είναι η νοητική διαφθορά, ποια είναι η προέλευση της νοητικής διαφθοράς, ποια είναι η παύση της νοητικής διαφθοράς, ποια είναι η πρακτική που οδηγεί στην παύση της νοητικής διαφθοράς; Υπάρχουν αυτές οι τρεις νοητικές διαφθορές, φίλοι - νοητική διαφθορά της φιληδονίας, νοητική διαφθορά της προσκόλλησης στην ύπαρξη, νοητική διαφθορά της άγνοιας. Από την προέλευση της άγνοιας προέρχεται η προέλευση της νοητικής διαφθοράς, από την παύση της άγνοιας προέρχεται η παύση της νοητικής διαφθοράς, αυτή ακριβώς η ευγενής οκταμελής οδός είναι η πρακτική που οδηγεί στην παύση της νοητικής διαφθοράς, δηλαδή - ορθή άποψη... κ.λπ... ορθή αυτοσυγκέντρωση.

«Όταν, φίλοι, ένας ευγενής μαθητής κατανοεί έτσι τη νοητική διαφθορά, κατανοεί έτσι την προέλευση της νοητικής διαφθοράς, κατανοεί έτσι την παύση της νοητικής διαφθοράς, κατανοεί έτσι την πρακτική που οδηγεί στην παύση της νοητικής διαφθοράς, αυτός έχοντας εγκαταλείψει πλήρως την υπολανθάνουσα τάση για λαγνεία, έχοντας απομακρύνει την υπολανθάνουσα τάση για αποστροφή, έχοντας καταργήσει την υπολανθάνουσα τάση για αλαζονεία που βασίζεται στην άποψη 'είμαι', έχοντας εγκαταλείψει την άγνοια, έχοντας αναπτύξει την αληθινή γνώση, γίνεται αυτός που θέτει τέλος στον υπαρξιακό πόνο στην παρούσα ζωή - ακόμη και με αυτό, φίλοι, ένας ευγενής μαθητής έχει ορθή άποψη, η άποψή του είναι ευθεία, είναι προικισμένος με ακλόνητη πεποίθηση στη Διδασκαλία, έχει φτάσει σε αυτή την

Άριστη Διδασκαλία».

Αυτό είπε ο σεβάσμιος Σαριπούττα. Οι μοναχοί, ευχαριστημένοι, αγαλλίασαν με τα λόγια του σεβασμίου Σαριπούττα.

Τέλος της ομιλίας για την ορθή άποψη, ένατη.

10. Η μεγάλη ομιλία για την εφαρμογή της μνήμης

105. Έτσι έχω ακούσει - Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στους Κούρου· Καμμασαντάμμα ήταν το όνομα μιας κωμόπολης των Κούρου. Εκεί ο Ευλογημένος απευθύνθηκε στους μοναχούς: «Μοναχοί». «Σεβάσμιε κύριε», απάντησαν εκείνοι οι μοναχοί στον Ευλογημένο. Ο Ευλογημένος είπε αυτό:

Σύνοψη

106. «Αυτή είναι η μονόδρομη οδός, μοναχοί, για τον εξαγνισμό των όντων, για την υπέρβαση της λύπης και του θρήνου, για την πάροδο του πόνου και της δυσαρέσκειας, για την επίτευξη της πραγματικής μεθόδου, για την πραγμάτωση του Νιμπάνα, δηλαδή οι τέσσερις εφαρμογές της μνήμης.

«Ποιες τέσσερις; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός διαμένει παρατηρώντας το σώμα στο σώμα, ενεργητικός, με πλήρη επίγνωση, μνήμων, έχοντας απομακρύνει την πλεονεξία και τη δυσαρέσκεια για τον κόσμο· στα αισθήματα διαμένει παρατηρώντας τα αισθήματα, ενεργητικός, με πλήρη επίγνωση, μνήμων, έχοντας απομακρύνει την πλεονεξία και τη δυσαρέσκεια για τον κόσμο· στη συνείδηση διαμένει παρατηρώντας τη συνείδηση, ενεργητικός, με πλήρη επίγνωση, μνήμων, έχοντας απομακρύνει την πλεονεξία και τη δυσαρέσκεια για τον κόσμο· στα νοητικά φαινόμενα παρατηρών τα νοητικά φαινόμενα διαμένει, ενεργητικός, με πλήρη επίγνωση, μνήμων, έχοντας απομακρύνει την πλεονεξία και τη δυσαρέσκεια για τον κόσμο.

Τέλος της σύνοψης.

Παρατήρηση του σώματος - ενότητα της αναπνοής

107. «Και πώς, μοναχοί, ένας μοναχός διαμένει παρατηρώντας το σώμα στο σώμα; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός, έχοντας πάει στο δάσος ή στη βάση ενός δένδρου ή σε μια άδεια οικία, κάθετα διασταυρώνοντας τα πόδια του, κρατώντας το σώμα του ευθύ, εδραιώνοντας τη μνήμη μπροστά στο πρόσωπο. Αυτός μνήμων εισπνέει, μνήμων εκπνέει. Εισπνέοντας μακρά κατανοεί: «εισπνέω μακρά», εκπνέοντας μακρά κατανοεί: «εκπνέω μακρά», εισπνέοντας σύντομα κατανοεί: «εισπνέω σύντομα», εκπνέοντας σύντομα κατανοεί: «εκπνέω σύντομα», εξασκείται: «βιώνοντας ολόκληρο το σώμα της αναπνοής θα εισπνεύσω», εξασκείται: «βιώνοντας ολόκληρο το σώμα της αναπνοής θα εκπνεύσω», εξασκείται: «γαληνεύοντας τη σωματική δραστηριότητα θα εισπνεύσω», εξασκείται: «γαληνεύοντας τη σωματική δραστηριότητα θα εκπνεύσω».

«Όπως, μοναχοί, ένας επιδέξιος τερνευτής ή ο μαθητευόμενος τερνευτή, τραβώντας μακρά κατανοεί: «τραβώ μακρά», τραβώντας σύντομα κατανοεί: «τραβώ σύντομα»· ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, μοναχοί, ένας μοναχός εισπνέοντας μακρά κατανοεί: «εισπνέω μακρά», εκπνέοντας μακρά κατανοεί: «εκπνέω μακρά», εισπνέοντας σύντομα κατανοεί: «εισπνέω σύντομα», εκπνέοντας σύντομα κατανοεί: «εκπνέω σύντομα»· εξασκείται: «βιώνοντας ολόκληρο το σώμα της αναπνοής θα εισπνεύσω»,

εξασκείται: «βιώνοντας ολόκληρο το σώμα της αναπνοής θα εκπνεύσω»· εξασκείται: «γαληνεύοντας τη σωματική δραστηριότητα θα εισπνεύσω», εξασκείται: «γαληνεύοντας τη σωματική δραστηριότητα θα εκπνεύσω». Έτσι διαμένει παρατηρώντας το σώμα στο σώμα εσωτερικά, ή διαμένει παρατηρώντας το σώμα στο σώμα εξωτερικά, ή διαμένει παρατηρώντας το σώμα στο σώμα εσωτερικά και εξωτερικά· ή διαμένει παρατηρώντας στο σώμα τη φύση της έγερσης, ή διαμένει παρατηρώντας στο σώμα τη φύση της παρακμής, ή διαμένει παρατηρώντας στο σώμα τη φύση της έγερσης και της παρακμής. Η η μνήμη του είναι εδραιωμένη ότι «υπάρχει σώμα». Μόνο στον βαθμό της γνώσης, στον βαθμό της μνήμης· και διαμένει ανεξάρτητος, και δεν προσκολλάται σε τίποτα στον κόσμο. Έτσι επίσης, μοναχοί, ένας μοναχός διαμένει παρατηρώντας το σώμα στο σώμα.

Τέλος του τμήματος της αναπνοής.

Παρατήρηση του σώματος - ενότητα των στάσεων του σώματος

108. «Επιπλέον, μοναχοί, ένας μοναχός όταν περπατάει κατανοεί 'περπατάω', ή όταν στέκεται κατανοεί 'στέκομαι', ή όταν κάθεται κατανοεί 'κάθομαι', ή όταν είναι ξαπλωμένος κατανοεί 'είμαι ξαπλωμένος'. Η με όποιον τρόπο το σώμα του είναι τοποθετημένο, έτσι το κατανοεί. Έτσι διαμένει παρατηρώντας το σώμα στο σώμα εσωτερικά, ή διαμένει παρατηρώντας το σώμα στο σώμα εξωτερικά, ή διαμένει παρατηρώντας το σώμα στο σώμα εσωτερικά και εξωτερικά· ή διαμένει παρατηρώντας στο σώμα τη φύση της έγερσης, ή διαμένει παρατηρώντας στο σώμα τη φύση της παρακμής, ή διαμένει παρατηρώντας στο σώμα τη φύση της έγερσης και της παρακμής. Η η μνήμη του είναι εδραιωμένη ότι «υπάρχει σώμα». Μόνο στον βαθμό της γνώσης, στον βαθμό της μνήμης· και διαμένει ανεξάρτητος, και δεν προσκολλάται σε τίποτα στον κόσμο. Έτσι επίσης, μοναχοί, ένας μοναχός διαμένει παρατηρώντας το σώμα στο σώμα.

Τέλος του τμήματος των στάσεων του σώματος.

Παρατήρηση του σώματος - ενότητα της πλήρους επίγνωσης

109. «Επιπλέον, μοναχοί, ένας μοναχός ενεργεί με πλήρη επίγνωση όταν προχωρεί και όταν επιστρέφει, ενεργεί με πλήρη επίγνωση όταν κοιτάζει μπροστά και όταν κοιτάζει γύρω, ενεργεί με πλήρη επίγνωση όταν λυγίζει και όταν τεντώνει, ενεργεί με πλήρη επίγνωση όταν φορά τον διπλό χιτώνα, το κύπελλο και τον χιτώνα, ενεργεί με πλήρη επίγνωση όταν τρώει, πίνει, μασά και γεύεται, ενεργεί με πλήρη επίγνωση όταν αφοδεύει και ουρεί, ενεργεί με πλήρη επίγνωση όταν περπατά, στέκεται, κάθεται, κοιμάται, είναι ξύπνιος, μιλά και σιωπά. Έτσι διαμένει παρατηρώντας το σώμα στο σώμα εσωτερικά, ή... κ.λπ... Έτσι επίσης, μοναχοί, ένας μοναχός διαμένει παρατηρώντας το σώμα στο σώμα.

Τέλος του τμήματος της πλήρους επίγνωσης.

Παρατήρηση του σώματος - ενότητα της προσοχής στην αηδία

110. «Επιπλέον, μοναχοί, ένας μοναχός ανασκοπεί αυτό το ίδιο το σώμα από τα πέλματα των ποδιών προς τα πάνω και από τις άκρες των τριχών της κεφαλής προς τα κάτω, περιβαλλόμενο από δέρμα, γεμάτο από διάφορα είδη ακαθαρσιών - «υπάρχουν σε αυτό το σώμα τρίχες της κεφαλής, τρίχες του σώματος, νύχια, δόντια,

δέρμα, σάρκα, τένοντες, οστά, μυελός των οστών, νεφρά, καρδιά, συκώτι, υπεζωκότας, σπλήνα, πνεύμονες, έντερα, μεσεντέριο, περιεχόμενα του στομάχου, κόπρανα, χολή, φλέγμα, πύον, αίμα, ιδρώτας, λίπος, δάκρυα, στέαρ, σάλιο, βλέννα, αρθρικό υγρό, ούρα».

«Όπως, μοναχοί, ένας σάκος με δύο ανοίγματα γεμάτος με διάφορα είδη σπόρων, δηλαδή - ρύζι σάλι, ρύζι βίχι, φασόλια μούνγκα, φασόλια μάσα, σουσάμι, καθαρισμένο ρύζι. Ένας άνθρωπος με καλή όραση, αφού τον άνοιγε, θα τον ανασκοπούσε -«αυτό είναι ρύζι σάλι, αυτό είναι ρύζι βίχι, αυτά είναι φασόλια μούνγκα, αυτά είναι φασόλια μάσα, αυτό είναι σουσάμι, αυτό είναι καθαρισμένο ρύζι». Ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, μοναχοί, ένας μοναχός ανασκοπεί αυτό το ίδιο το σώμα από τα πέλματα των ποδιών προς τα πάνω και από τις άκρες των τριχών της κεφαλής προς τα κάτω, περιβαλλόμενο από δέρμα, γεμάτο από διάφορα είδη ακαθαρσιών - «υπάρχουν σε αυτό το σώμα τρίχες της κεφαλής, τρίχες του σώματος... κ.λπ... ούρα».

«Έτσι διαμένει παρατηρώντας το σώμα στο σώμα εσωτερικά, ή... κ.λπ... Έτσι επίσης, μοναχοί, ένας μοναχός διαμένει παρατηρώντας το σώμα στο σώμα.

Τέλος του τμήματος της προσοχής στην αηδία.

Παρατήρηση του σώματος - ενότητα της προσοχής στα στοιχεία

111. «Επιπλέον, μοναχοί, ένας μοναχός ανασκοπεί αυτό το ίδιο το σώμα, όπως βρίσκεται, όπως είναι τοποθετημένο, ως προς τα στοιχεία - "υπάρχουν σε αυτό το σώμα το στερεό στοιχείο, το υγρό στοιχείο, το θερμό στοιχείο, το στοιχείο του αέρα".

«Όπως, μοναχοί, ένας επιδέξιος χασάπης ή ο μαθητευόμενος χασάπης, αφού σφάξει μια αγελάδα και την τεμαχίσει σε κομμάτια σε μια τετράδρομη διασταύρωση, θα καθόταν. Ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, μοναχοί, ένας μοναχός ανασκοπεί αυτό το ίδιο το σώμα, όπως βρίσκεται, όπως είναι τοποθετημένο, ως προς τα στοιχεία - "υπάρχουν σε αυτό το σώμα το στερεό στοιχείο, το υγρό στοιχείο, το θερμό στοιχείο, το στοιχείο του αέρα". Έτσι διαμένει παρατηρώντας το σώμα στο σώμα εσωτερικά, ή... κ.λπ... Έτσι επίσης, μοναχοί, ένας μοναχός διαμένει παρατηρώντας το σώμα στο σώμα.

Τέλος του τμήματος της προσοχής στα στοιχεία.

Παρατήρηση του σώματος - ενότητα των εννέα νεκροταφικών μελετών

112. «Επιπλέον, μοναχοί, ένας μοναχός όπως θα έβλεπε ένα σώμα πεταμένο στο νεκροταφείο, νεκρό μία ημέρα ή νεκρό δύο ημέρες ή νεκρό τρεις ημέρες, φουσκωμένο, μελανιασμένο, γεμάτο πύον. Αυτός συγκρίνει αυτό το ίδιο το σώμα - 'και αυτό το σώμα έχει τέτοια φύση, θα γίνει έτσι, δεν θα ξεφύγει από αυτό'. Έτσι διαμένει παρατηρώντας το σώμα στο σώμα εσωτερικά, ή... κ.λπ... Έτσι επίσης, μοναχοί, ένας μοναχός διαμένει παρατηρώντας το σώμα στο σώμα.

«Επιπλέον, μοναχοί, ένας μοναχός όπως θα έβλεπε ένα σώμα πεταμένο στο νεκροταφείο, τρωγόμενο από κοράκια ή τρωγόμενο από γεράκια ή τρωγόμενο από γύπες ή τρωγόμενο από ερωδιούς ή τρωγόμενο από σκύλους ή τρωγόμενο από τίγρεις ή τρωγόμενο από λεοπαρδάλεις ή τρωγόμενο από τσακάλια ή τρωγόμενο από διάφορα είδη πλασμάτων. Αυτός συγκρίνει αυτό το ίδιο το σώμα - 'και αυτό το σώμα

έχει τέτοια φύση, θα γίνει έτσι, δεν θα ξεφύγει από αυτό'. Έτσι διαμένει παρατηρώντας το σώμα στο σώμα εσωτερικά, ή... κ.λπ... Έτσι επίσης, μοναχοί, ένας μοναχός διαμένει παρατηρώντας το σώμα στο σώμα.

«Επιπλέον, μοναχοί, ένας μοναχός όπως θα έβλεπε ένα σώμα πεταμένο στο νεκροταφείο, έναν σκελετό με σάρκα και αίμα, συνδεδεμένο με τένοντες... κ.λπ... έναν σκελετό χωρίς σάρκα αλειμμένο με αίμα, συνδεδεμένο με τένοντες... κ.λπ... έναν σκελετό χωρίς σάρκα και αίμα, συνδεδεμένο με τένοντες... κ.λπ... κόκαλα αποσυνδεδεμένα, σκορπισμένα προς όλες τις κατευθύνσεις, αλλού ένα κόκαλο του χεριού, αλλού ένα κόκαλο του ποδιού, αλλού ένα κόκαλο του αστραγάλου, αλλού ένα κόκαλο της κνήμης, αλλού ένα κόκαλο του μηρού, αλλού ένα κόκαλο της λεκάνης, αλλού ένα πλευρό, αλλού ένα κόκαλο της σπονδυλικής στήλης, αλλού ένα κόκαλο του ώμου, αλλού ένα κόκαλο του λαιμού, αλλού ένα κόκαλο της σιαγόνας, αλλού ένα δόντι, αλλού το κρανίο. Αυτός συγκρίνει αυτό το ίδιο το σώμα - 'και αυτό το σώμα έχει τέτοια φύση, θα γίνει έτσι, δεν θα ξεφύγει από αυτό'. Έτσι διαμένει παρατηρώντας το σώμα στο σώμα εσωτερικά, ή... κ.λπ... Έτσι επίσης, μοναχοί, ένας μοναχός διαμένει παρατηρώντας το σώμα στο σώμα.

«Επιπλέον, μοναχοί, ένας μοναχός όπως θα έβλεπε ένα σώμα πεταμένο στο νεκροταφείο, κόκαλα λευκά με χρώμα σαν κοχύλι... κ.λπ... κόκαλα σωριασμένα, περασμένα πάνω από ένα χρόνο... κ.λπ... κόκαλα σαπισμένα, γίνονται σκόνη. Αυτός συγκρίνει αυτό το ίδιο το σώμα - 'και αυτό το σώμα έχει τέτοια φύση, θα γίνει έτσι, δεν θα ξεφύγει από αυτό'. Έτσι διαμένει παρατηρώντας το σώμα στο σώμα εσωτερικά, ή διαμένει παρατηρώντας το σώμα στο σώμα εξωτερικά, ή διαμένει παρατηρώντας το σώμα στο σώμα εσωτερικά και εξωτερικά· ή διαμένει παρατηρώντας στο σώμα τη φύση της έγερσης, ή διαμένει παρατηρώντας στο σώμα τη φύση της παρακμής, ή διαμένει παρατηρώντας στο σώμα τη φύση της έγερσης και της παρακμής. Ή η μνήμη του είναι εδραιωμένη ότι «υπάρχει σώμα». Μόνο στον βαθμό της γνώσης, στον βαθμό της μνήμης· και διαμένει ανεξάρτητος, και δεν προσκολλάται σε τίποτα στον κόσμο. Έτσι επίσης, μοναχοί, ένας μοναχός διαμένει παρατηρώντας το σώμα στο σώμα.

Τέλος του τμήματος των εννέα νεκροταφικών μελετών.

Τέλος των δεκατεσσάρων παρατηρήσεων του σώματος.

Παρατήρηση των αισθημάτων

113. «Και πώς, μοναχοί, ένας μοναχός διαμένει παρατηρώντας τα αισθήματα στα αισθήματα; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός βιώνοντας ευχάριστο αίσθημα κατανοεί: «βιώνω ευχάριστο αίσθημα»· ή βιώνοντας δυσάρεστο αίσθημα κατανοεί: «βιώνω δυσάρεστο αίσθημα»· ή βιώνοντας ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο αίσθημα κατανοεί: «βιώνω ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο αίσθημα»· ή βιώνοντας σαρκικό ευχάριστο αίσθημα κατανοεί: «βιώνω σαρκικό ευχάριστο αίσθημα»· ή βιώνοντας πνευματικό ευχάριστο αίσθημα κατανοεί: «βιώνω πνευματικό ευχάριστο αίσθημα»· ή βιώνοντας σαρκικό δυσάρεστο αίσθημα κατανοεί: «βιώνω σαρκικό δυσάρεστο αίσθημα»· ή βιώνοντας πνευματικό δυσάρεστο αίσθημα κατανοεί: «βιώνω πνευματικό δυσάρεστο αίσθημα»· ή βιώνοντας σαρκικό ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο αίσθημα κατανοεί: «βιώνω σαρκικό ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο αίσθημα»· ή βιώνοντας πνευματικό ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο αίσθημα

κατανοεί: «βιώνω πνευματικό ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο αίσθημα»· έτσι διαμένει παρατηρώντας τα αισθήματα στα αισθήματα εσωτερικά, ή διαμένει παρατηρώντας τα αισθήματα στα αισθήματα εξωτερικά, ή διαμένει παρατηρώντας τα αισθήματα στα αισθήματα εσωτερικά και εξωτερικά· ή διαμένει παρατηρώντας στα αισθήματα τη φύση της έγερσης, ή διαμένει παρατηρώντας στα αισθήματα τη φύση της παρακμής, ή διαμένει παρατηρώντας στα αισθήματα τη φύση της έγερσης και της παρακμής. Ή η μνήμη του είναι εδραιωμένη ότι «υπάρχει αίσθημα». Μόνο στον βαθμό της γνώσης, στον βαθμό της μνήμης· και διαμένει ανεξάρτητος, και δεν προσκολλάται σε τίποτα στον κόσμο. Έτσι επίσης, μοναχοί, ένας μοναχός διαμένει παρατηρώντας τα αισθήματα στα αισθήματα.

Τέλος της παρατήρησης των αισθημάτων.

Παρατήρηση του νου

114. «Και πώς, μοναχοί, ένας μοναχός διαμένει παρατηρώντας τη συνείδηση στη συνείδηση; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός κατανοεί τον νου με πάθος ως «νους με πάθος», ή κατανοεί τον νου χωρίς πάθος ως «νους χωρίς πάθος»· κατανοεί τον νου με μίσος ως «νους με μίσος», ή κατανοεί τον νου χωρίς μίσος ως «νους χωρίς μίσος»· κατανοεί τον νου με αυταπάτη ως «νους με αυταπάτη», ή κατανοεί τον νου χωρίς αυταπάτη ως «νους χωρίς αυταπάτη»· κατανοεί τον συσταλμένο νου ως «συσταλμένος νους», ή κατανοεί τον διασπασμένο νου ως «διασπασμένος νους»· κατανοεί τον εξυψωμένο νου ως «εξυψωμένος νους», ή κατανοεί τον μη εξυψωμένο νου ως «μη εξυψωμένος νους»· κατανοεί τον υπερβατικό νου ως «υπερβατικός νους», ή κατανοεί τον μη υπερβατικό νου ως «μη υπερβατικός νους»· κατανοεί τον αυτοσυγκεντρωμένο νου ως «αυτοσυγκεντρωμένος νους», ή κατανοεί τον μη αυτοσυγκεντρωμένο νου ως «μη αυτοσυγκεντρωμένος νους»· κατανοεί τον απελευθερωμένο νου ως «απελευθερωμένος νους», ή κατανοεί τον μη απελευθερωμένο νου ως «μη απελευθερωμένος νους». Έτσι διαμένει παρατηρώντας τη συνείδηση στη συνείδηση εσωτερικά, ή διαμένει παρατηρώντας τη συνείδηση στη συνείδηση εξωτερικά, ή διαμένει παρατηρώντας τη συνείδηση στη συνείδηση εσωτερικά και εξωτερικά· ή διαμένει παρατηρώντας στη συνείδηση τη φύση της έγερσης, ή διαμένει παρατηρώντας στη συνείδηση τη φύση της παρακμής, ή διαμένει παρατηρώντας στη συνείδηση τη φύση της έγερσης και της παρακμής. Ή η μνήμη του είναι εδραιωμένη ότι «υπάρχει συνείδηση». Μόνο στον βαθμό της γνώσης, στον βαθμό της μνήμης· και διαμένει ανεξάρτητος, και δεν προσκολλάται σε τίποτα στον κόσμο. Έτσι επίσης, μοναχοί, ένας μοναχός διαμένει παρατηρώντας τη συνείδηση στη συνείδηση.

Τέλος της παρατήρησης του νου.

Παρατήρηση των νοητικών αντικειμένων - ενότητα των εμποδίων

115. «Και πώς, μοναχοί, ένας μοναχός διαμένει παρατηρώντας τα νοητικά φαινόμενα στα νοητικά φαινόμενα; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός διαμένει παρατηρώντας τα νοητικά φαινόμενα στα νοητικά φαινόμενα σε σχέση με τα πέντε νοητικά εμπόδια. Και πώς, μοναχοί, ένας μοναχός διαμένει παρατηρώντας τα νοητικά φαινόμενα στα νοητικά φαινόμενα σε σχέση με τα πέντε νοητικά εμπόδια;

«Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός όταν υπάρχει εσωτερικά ηδονική επιθυμία κατανοεί 'υπάρχει σε μένα εσωτερικά ηδονική επιθυμία', ή όταν δεν υπάρχει εσωτερικά

ηδονική επιθυμία κατανοεί 'δεν υπάρχει σε μένα εσωτερικά ηδονική επιθυμία'· και κατανοεί πώς συμβαίνει η έγερση της μη εγερμένης ηδονικής επιθυμίας, και κατανοεί πώς συμβαίνει η εγκατάλειψη της εγερμένης ηδονικής επιθυμίας, και κατανοεί πώς συμβαίνει η μη-έγερση στο μέλλον της εγκαταλειφθείσας ηδονικής επιθυμίας.

«Όταν υπάρχει εσωτερικά θυμός κατανοεί 'υπάρχει σε μένα εσωτερικά θυμός', ή όταν δεν υπάρχει εσωτερικά θυμός κατανοεί 'δεν υπάρχει σε μένα εσωτερικά θυμός'· και κατανοεί πώς συμβαίνει η έγερση του μη εγερμένου θυμού, και κατανοεί πώς συμβαίνει η εγκατάλειψη του εγερμένου θυμού, και κατανοεί πώς συμβαίνει η μη-έγερση στο μέλλον του εγκαταλειφθέντος θυμού.

«Όταν υπάρχει εσωτερικά νωθρότητα και υπνηλία κατανοεί 'υπάρχει σε μένα εσωτερικά νωθρότητα και υπνηλία', ή όταν δεν υπάρχει εσωτερικά νωθρότητα και υπνηλία κατανοεί 'δεν υπάρχει σε μένα εσωτερικά νωθρότητα και υπνηλία', και κατανοεί πώς συμβαίνει η έγερση της μη εγερμένης νωθρότητας και υπνηλίας, και κατανοεί πώς συμβαίνει η εγκατάλειψη της εγερμένης νωθρότητας και υπνηλίας, και κατανοεί πώς συμβαίνει η μη-έγερση στο μέλλον της εγκαταλειφθείσας νωθρότητας και υπνηλίας.

«Όταν υπάρχει εσωτερικά ανησυχία και τύψη κατανοεί 'υπάρχει σε μένα εσωτερικά ανησυχία και τύψη', ή όταν δεν υπάρχει εσωτερικά ανησυχία και τύψη κατανοεί 'δεν υπάρχει σε μένα εσωτερικά ανησυχία και τύψη'· και κατανοεί πώς συμβαίνει η έγερση της μη εγερμένης ανησυχίας και τύψης, και κατανοεί πώς συμβαίνει η εγκατάλειψη της εγερμένης ανησυχίας και τύψης, και κατανοεί πώς συμβαίνει η μη-έγερση στο μέλλον της εγκαταλειφθείσας ανησυχίας και τύψης.

«Όταν υπάρχει εσωτερικά σκεπτικιστική αμφιβολία κατανοεί 'υπάρχει σε μένα εσωτερικά σκεπτικιστική αμφιβολία', ή όταν δεν υπάρχει εσωτερικά σκεπτικιστική αμφιβολία κατανοεί 'δεν υπάρχει σε μένα εσωτερικά σκεπτικιστική αμφιβολία'· και κατανοεί πώς συμβαίνει η έγερση της μη εγερμένης σκεπτικιστικής αμφιβολίας, και κατανοεί πώς συμβαίνει η εγκατάλειψη της εγερμένης σκεπτικιστικής αμφιβολίας, και κατανοεί πώς συμβαίνει η μη-έγερση στο μέλλον της εγκαταλειφθείσας σκεπτικιστικής αμφιβολίας.

«Έτσι διαμένει παρατηρώντας τα νοητικά φαινόμενα στα νοητικά φαινόμενα εσωτερικά, ή διαμένει παρατηρώντας τα νοητικά φαινόμενα στα νοητικά φαινόμενα εξωτερικά, ή διαμένει παρατηρώντας τα νοητικά φαινόμενα στα νοητικά φαινόμενα εσωτερικά και εξωτερικά· ή διαμένει παρατηρώντας στα νοητικά φαινόμενα τη φύση της έγερσης, ή διαμένει παρατηρώντας στα νοητικά φαινόμενα τη φύση της παρακμής, ή διαμένει παρατηρώντας στα νοητικά φαινόμενα τη φύση της έγερσης και της παρακμής. Ή η μνήμη του είναι εδραιωμένη ότι 'υπάρχουν νοητικά φαινόμενα'. Μόνο στον βαθμό της γνώσης, στον βαθμό της μνήμης· και διαμένει ανεξάρτητος, και δεν προσκολλάται σε τίποτα στον κόσμο. Έτσι επίσης, μοναχός, ένας μοναχός διαμένει παρατηρώντας τα νοητικά φαινόμενα στα νοητικά φαινόμενα σε σχέση με τα πέντε νοητικά εμπόδια.

Τέλος της ενότητας για τα νοητικά εμπόδια.

Παρατήρηση των νοητικών αντικειμένων - ενότητα των συναθροισμάτων

116. «Επιπλέον, μοναχοί, ένας μοναχός διαμένει παρατηρώντας τα νοητικά φαινόμενα στα νοητικά φαινόμενα σε σχέση με τα πέντε συναθροίσματα της προσκόλλησης. Και πώς, μοναχοί, ένας μοναχός διαμένει παρατηρώντας τα νοητικά φαινόμενα στα νοητικά φαινόμενα σε σχέση με τα πέντε συναθροίσματα της προσκόλλησης; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός - "Έτσι είναι η ύλη, έτσι είναι η προέλευση της ύλης, έτσι είναι η πάροδος της ύλης· έτσι είναι το αίσθημα, έτσι είναι η προέλευση του αισθήματος, έτσι είναι η πάροδος του αισθήματος· έτσι είναι η αντίληψη, έτσι είναι η προέλευση της αντίληψης, έτσι είναι η πάροδος της αντίληψης· έτσι είναι οι δραστηριότητες, έτσι είναι η προέλευση των δραστηριοτήτων, έτσι είναι η πάροδος των δραστηριοτήτων· έτσι είναι η συνείδηση, έτσι είναι η προέλευση της συνείδησης, έτσι είναι η πάροδος της συνείδησης". έτσι διαμένει παρατηρώντας τα νοητικά φαινόμενα στα νοητικά φαινόμενα εσωτερικά, ή διαμένει παρατηρώντας τα νοητικά φαινόμενα στα νοητικά φαινόμενα εξωτερικά, ή διαμένει παρατηρώντας τα νοητικά φαινόμενα στα νοητικά φαινόμενα εσωτερικά και εξωτερικά· ή διαμένει παρατηρώντας στα νοητικά φαινόμενα τη φύση της έγερσης, ή διαμένει παρατηρώντας στα νοητικά φαινόμενα τη φύση της παρακμής, ή διαμένει παρατηρώντας στα νοητικά φαινόμενα τη φύση της έγερσης και της παρακμής. Ή η μνήμη του είναι εδραιωμένη ότι 'υπάρχουν νοητικά φαινόμενα'. Μόνο στον βαθμό της γνώσης, στον βαθμό της μνήμης· και διαμένει ανεξάρτητος, και δεν προσκολλάται σε τίποτα στον κόσμο. Έτσι επίσης, μοναχοί, ένας μοναχός διαμένει παρατηρώντας τα νοητικά φαινόμενα στα νοητικά φαινόμενα σε σχέση με τα πέντε συναθροίσματα της προσκόλλησης.

Τέλος της ενότητας για τα συναθροίσματα.

Παρατήρηση των νοητικών αντικειμένων - ενότητα των αισθητήριων βάσεων

117. «Επιπλέον, μοναχοί, ένας μοναχός διαμένει παρατηρώντας τα νοητικά φαινόμενα στα νοητικά φαινόμενα σε σχέση με τις έξι εσωτερικές και εξωτερικές αισθητήριες βάσεις. Και πώς, μοναχοί, ένας μοναχός διαμένει παρατηρώντας τα νοητικά φαινόμενα στα νοητικά φαινόμενα σε σχέση με τις έξι εσωτερικές και εξωτερικές αισθητήριες βάσεις;

«Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός κατανοεί το μάτι και κατανοεί τα υλικά φαινόμενα, και κατανοεί τον νοητικό δεσμό που εγείρεται εξαρτώμενος από αυτά τα δύο, και κατανοεί πώς συμβαίνει η έγερση του μη εγερμένου νοητικού δεσμού, και κατανοεί πώς συμβαίνει η εγκατάλειψη του εγερμένου νοητικού δεσμού, και κατανοεί πώς συμβαίνει η μη-έγερση στο μέλλον του εγκαταλειφθέντος νοητικού δεσμού.

«Κατανοεί το αυτί και κατανοεί τους ήχους, και κατανοεί τον νοητικό δεσμό που εγείρεται εξαρτώμενος από αυτά τα δύο, και κατανοεί πώς συμβαίνει η έγερση του μη εγερμένου νοητικού δεσμού, και κατανοεί πώς συμβαίνει η εγκατάλειψη του εγερμένου νοητικού δεσμού, και κατανοεί πώς συμβαίνει η μη-έγερση στο μέλλον του εγκαταλειφθέντος νοητικού δεσμού.

«Κατανοεί τη μύτη και κατανοεί τις οσμές, και κατανοεί τον νοητικό δεσμό που εγείρεται εξαρτώμενος από αυτά τα δύο, και κατανοεί πώς συμβαίνει η έγερση του μη εγερμένου νοητικού δεσμού, και κατανοεί πώς συμβαίνει η εγκατάλειψη του εγερμένου νοητικού δεσμού, και κατανοεί πώς συμβαίνει η μη-έγερση στο μέλλον του εγκαταλειφθέντος νοητικού δεσμού.

«Κατανοεί τη γλώσσα και κατανοεί τις γεύσεις, και κατανοεί τον νοητικό δεσμό που εγείρεται εξαρτώμενος από αυτά τα δύο, και κατανοεί πώς συμβαίνει η έγερση του μη εγερμένου νοητικού δεσμού, και κατανοεί πώς συμβαίνει η εγκατάλειψη του εγερμένου νοητικού δεσμού, και κατανοεί πώς συμβαίνει η μη-έγερση στο μέλλον του εγκαταλειφθέντος νοητικού δεσμού.

«Κατανοεί το σώμα και κατανοεί τα απτά αντικείμενα, και κατανοεί τον νοητικό δεσμό που εγείρεται εξαρτώμενος από αυτά τα δύο, και κατανοεί πώς συμβαίνει η έγερση του μη εγερμένου νοητικού δεσμού, και κατανοεί πώς συμβαίνει η εγκατάλειψη του εγερμένου νοητικού δεσμού, και κατανοεί πώς συμβαίνει η μη-έγερση στο μέλλον του εγκαταλειφθέντος νοητικού δεσμού.

«Κατανοεί τον νου και κατανοεί τα νοητικά αντικείμενα, και κατανοεί τον νοητικό δεσμό που εγείρεται εξαρτώμενος από αυτά τα δύο, και κατανοεί πώς συμβαίνει η έγερση του μη εγερμένου νοητικού δεσμού, και κατανοεί πώς συμβαίνει η εγκατάλειψη του εγερμένου νοητικού δεσμού, και κατανοεί πώς συμβαίνει η μη-έγερση στο μέλλον του εγκαταλειφθέντος νοητικού δεσμού.

«Έτσι διαμένει παρατηρώντας τα νοητικά φαινόμενα στα νοητικά φαινόμενα εσωτερικά, ή διαμένει παρατηρώντας τα νοητικά φαινόμενα στα νοητικά φαινόμενα εξωτερικά, ή διαμένει παρατηρώντας τα νοητικά φαινόμενα στα νοητικά φαινόμενα εσωτερικά και εξωτερικά· ή διαμένει παρατηρώντας στα νοητικά φαινόμενα τη φύση της έγερσης, ή διαμένει παρατηρώντας στα νοητικά φαινόμενα τη φύση της παρακμής, ή διαμένει παρατηρώντας στα νοητικά φαινόμενα τη φύση της έγερσης και της παρακμής. Ή η μνήμη του είναι εδραιωμένη ότι 'υπάρχουν νοητικά φαινόμενα'. Μόνο στον βαθμό της γνώσης, στον βαθμό της μνήμης· και διαμένει ανεξάρτητος, και δεν προσκολλάται σε τίποτα στον κόσμο. Έτσι επίσης, μοναχοί, ένας μοναχός διαμένει παρατηρώντας τα νοητικά φαινόμενα στα νοητικά φαινόμενα σε σχέση με τις έξι εσωτερικές και εξωτερικές αισθητήριες βάσεις.

Τέλος της ενότητας για τις αισθητήριες βάσεις.

Παρατήρηση των νοητικών αντικειμένων - ενότητα των παραγόντων της φώτισης

118. «Επιπλέον, μοναχοί, ένας μοναχός διαμένει παρατηρώντας τα νοητικά φαινόμενα στα νοητικά φαινόμενα σε σχέση με τους επτά παράγοντες της φώτισης. Και πώς, μοναχοί, ένας μοναχός διαμένει παρατηρώντας τα νοητικά φαινόμενα στα νοητικά φαινόμενα σε σχέση με τους επτά παράγοντες της φώτισης; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός όταν υπάρχει εσωτερικά ο παράγοντας φώτισης της μνήμης κατανοεί 'υπάρχει σε μένα εσωτερικά ο παράγοντας φώτισης της μνήμης', ή όταν δεν υπάρχει εσωτερικά ο παράγοντας φώτισης της μνήμης κατανοεί 'δεν υπάρχει σε μένα εσωτερικά ο παράγοντας φώτισης της μνήμης', και κατανοεί πώς συμβαίνει η έγερση του μη εγερμένου παράγοντα φώτισης της μνήμης, και κατανοεί πώς συμβαίνει η εκπλήρωση μέσω της ανάπτυξης του εγερμένου παράγοντα φώτισης της μνήμης.

«Όταν υπάρχει εσωτερικά ο παράγοντας φώτισης της διερεύνησης των φαινομένων κατανοεί 'υπάρχει σε μένα εσωτερικά ο παράγοντας φώτισης της διερεύνησης των φαινομένων', ή όταν δεν υπάρχει εσωτερικά ο παράγοντας φώτισης της διερεύνησης των φαινομένων κατανοεί 'δεν υπάρχει σε μένα εσωτερικά ο παράγοντας φώτισης της διερεύνησης των φαινομένων', και κατανοεί πώς συμβαίνει η έγερση του μη

εγερμένου παράγοντα φώτισης της διερεύνησης των φαινομένων, και κατανοεί πώς συμβαίνει η εκπλήρωση μέσω της ανάπτυξης του εγερμένου παράγοντα φώτισης της διερεύνησης των φαινομένων.

«Όταν υπάρχει εσωτερικά ο παράγοντας φώτισης της ενεργητικότητας κατανοεί 'υπάρχει σε μένα εσωτερικά ο παράγοντας φώτισης της ενεργητικότητας', ή όταν δεν υπάρχει εσωτερικά ο παράγοντας φώτισης της ενεργητικότητας κατανοεί 'δεν υπάρχει σε μένα εσωτερικά ο παράγοντας φώτισης της ενεργητικότητας', και κατανοεί πώς συμβαίνει η έγερση του μη εγερμένου παράγοντα φώτισης της ενεργητικότητας, και κατανοεί πώς συμβαίνει η εκπλήρωση μέσω της ανάπτυξης του εγερμένου παράγοντα φώτισης της ενεργητικότητας.

«Όταν υπάρχει εσωτερικά ο παράγοντας φώτισης της αγαλλίασης κατανοεί 'υπάρχει σε μένα εσωτερικά ο παράγοντας φώτισης της αγαλλίασης', ή όταν δεν υπάρχει εσωτερικά ο παράγοντας φώτισης της αγαλλίασης κατανοεί 'δεν υπάρχει σε μένα εσωτερικά ο παράγοντας φώτισης της αγαλλίασης', και κατανοεί πώς συμβαίνει η έγερση του μη εγερμένου παράγοντα φώτισης της αγαλλίασης, και κατανοεί πώς συμβαίνει η εκπλήρωση μέσω της ανάπτυξης του εγερμένου παράγοντα φώτισης της αγαλλίασης.

«Όταν υπάρχει εσωτερικά ο παράγοντας φώτισης της γαλήνης κατανοεί 'υπάρχει σε μένα εσωτερικά ο παράγοντας φώτισης της γαλήνης', ή όταν δεν υπάρχει εσωτερικά ο παράγοντας φώτισης της γαλήνης κατανοεί 'δεν υπάρχει σε μένα εσωτερικά ο παράγοντας φώτισης της γαλήνης', και κατανοεί πώς συμβαίνει η έγερση του μη εγερμένου παράγοντα φώτισης της γαλήνης, και κατανοεί πώς συμβαίνει η εκπλήρωση μέσω της ανάπτυξης του εγερμένου παράγοντα φώτισης της γαλήνης.

«Όταν υπάρχει εσωτερικά ο παράγοντας φώτισης της αυτοσυγκέντρωσης κατανοεί 'υπάρχει σε μένα εσωτερικά ο παράγοντας φώτισης της αυτοσυγκέντρωσης', ή όταν δεν υπάρχει εσωτερικά ο παράγοντας φώτισης της αυτοσυγκέντρωσης κατανοεί 'δεν υπάρχει σε μένα εσωτερικά ο παράγοντας φώτισης της αυτοσυγκέντρωσης', και κατανοεί πώς συμβαίνει η έγερση του μη εγερμένου παράγοντα φώτισης της αυτοσυγκέντρωσης, και κατανοεί πώς συμβαίνει η εκπλήρωση μέσω της ανάπτυξης του εγερμένου παράγοντα φώτισης της αυτοσυγκέντρωσης.

«Όταν υπάρχει εσωτερικά ο παράγοντας φώτισης της αταραξίας κατανοεί 'υπάρχει σε μένα εσωτερικά ο παράγοντας φώτισης της αταραξίας', ή όταν δεν υπάρχει εσωτερικά ο παράγοντας φώτισης της αταραξίας κατανοεί 'δεν υπάρχει σε μένα εσωτερικά ο παράγοντας φώτισης της αταραξίας', και κατανοεί πώς συμβαίνει η έγερση του μη εγερμένου παράγοντα φώτισης της αταραξίας, και κατανοεί πώς συμβαίνει η εκπλήρωση μέσω της ανάπτυξης του εγερμένου παράγοντα φώτισης της αταραξίας.

«Έτσι διαμένει παρατηρώντας τα νοητικά φαινόμενα στα νοητικά φαινόμενα εσωτερικά, ή διαμένει παρατηρώντας τα νοητικά φαινόμενα στα νοητικά φαινόμενα εξωτερικά, ή διαμένει παρατηρώντας τα νοητικά φαινόμενα στα νοητικά φαινόμενα εσωτερικά και εξωτερικά· ή διαμένει παρατηρώντας στα νοητικά φαινόμενα τη φύση της έγερσης, ή διαμένει παρατηρώντας στα νοητικά φαινόμενα τη φύση της παρακμής, ή διαμένει παρατηρώντας στα νοητικά φαινόμενα τη φύση της έγερσης και της παρακμής. Ή η μνήμη του είναι εδραιωμένη ότι 'υπάρχουν νοητικά φαινόμενα'. Μόνο στον βαθμό της γνώσης, στον βαθμό της μνήμης· και διαμένει

ανεξάρτητος, και δεν προσκολλάται σε τίποτα στον κόσμο. Έτσι επίσης, μοναχοί, ένας μοναχός διαμένει παρατηρώντας τα νοητικά φαινόμενα στα νοητικά φαινόμενα σε σχέση με τους επτά παράγοντες της φώτισης.

Τέλος της ενότητας για τους παράγοντες της φώτισης.

Παρατήρηση των νοητικών αντικειμένων - ενότητα των αληθειών

119. «Επιπλέον, μοναχοί, ένας μοναχός διαμένει παρατηρώντας τα νοητικά φαινόμενα στα νοητικά φαινόμενα σε σχέση με τις τέσσερις ευγενείς αλήθειες. Και πώς, μοναχοί, ένας μοναχός διαμένει παρατηρώντας τα νοητικά φαινόμενα στα νοητικά φαινόμενα σε σχέση με τις τέσσερις ευγενείς αλήθειες; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός κατανοεί όπως πραγματικά είναι: «αυτός είναι ο υπαρξιακός πόνος», κατανοεί όπως πραγματικά είναι: «αυτή είναι η προέλευση του υπαρξιακού πόνου», κατανοεί όπως πραγματικά είναι: «αυτή είναι η παύση του υπαρξιακού πόνου», κατανοεί όπως πραγματικά είναι: «αυτή είναι η πρακτική που οδηγεί στην παύση του υπαρξιακού πόνου».

Τέλος του πρώτου μέρους της απαγγελίας.

Ανάλυση της αλήθειας του υπαρξιακού πόνου

120. «Και ποια είναι, μοναχοί, η ευγενής αλήθεια του υπαρξιακού πόνου; Η γέννηση είναι υπαρξιακός πόνος, το γήρας είναι υπαρξιακός πόνος, ο θάνατος είναι υπαρξιακός πόνος, η λύπη, ο θρήνος, ο πόνος, η δυσaréσκεια και το άγχος είναι υπαρξιακός πόνος, η συσχέτιση με τα μη αγαπημένα είναι υπαρξιακός πόνος, ο χωρισμός από τα αγαπημένα είναι υπαρξιακός πόνος, το να μην αποκτά κανείς αυτό που επιθυμεί είναι επίσης υπαρξιακός πόνος, συνοπτικά τα πέντε συναθροίσματα της προσκόλλησης είναι υπαρξιακός πόνος.

121. «Και ποια, μοναχοί, είναι η γέννηση; Η γέννηση εκείνων των διαφόρων όντων σε εκείνες τις διάφορες τάξεις όντων, η γέννα, η σύλληψη, η επαναγέννηση, η εμφάνιση των συναθροισμάτων, η απόκτηση των αισθητήριων βάσεων, αυτή ονομάζεται, μοναχοί, γέννηση.

122. «Και ποιο, μοναχοί, είναι το γήρας; Η γήρανση εκείνων των διαφόρων όντων σε εκείνες τις διάφορες τάξεις όντων, το γέρασμα, το σπάσιμο των δοντιών, το γκριζάρισμα των μαλλιών, η ρυτίδωση του δέρματος, η μείωση της διάρκειας ζωής, η φθορά των ικανοτήτων, αυτό ονομάζεται, μοναχοί, γήρας.

123. «Και τι είναι, μοναχοί, ο θάνατος; Ο θάνατος εκείνων των διαφόρων όντων από εκείνες τις διάφορες τάξεις όντων, ο αποθαμός, η αποθαμή, η διάλυση, η εξαφάνιση, ο θάνατος, το πέρασμα, η λήξη του χρόνου, η διάλυση των συναθροισμάτων, η απόθεση του σώματος, το σταμάτημα της ζωτικής ικανότητας, αυτό ονομάζεται, μοναχοί, θάνατος.

124. «Και ποια, μοναχοί, είναι η λύπη; Όποιος, μοναχοί, διακατέχεται από κάποια καταστροφή, πληγείς από κάποια οδυνηρή κατάσταση, η λύπη, το θρηνείν, η κατάσταση θλίψης, η εσωτερική λύπη, η βαθιά εσωτερική λύπη, αυτή ονομάζεται, μοναχοί, λύπη.

125. «Και ποιος, μοναχοί, είναι ο θρήνος; Όποιος, μοναχοί, διακατέχεται από κάποια καταστροφή, πληγείς από κάποια οδυνηρή κατάσταση, ο οδυρμός, ο θρήνος, το

οδύρεσθαι, το θρηνείν, η κατάσταση οδυρμού, η κατάσταση θρήνου, αυτός ονομάζεται, μοναχοί, θρήνος.

126. «Και τι είναι, μοναχοί, ο πόνος; Ο σωματικός πόνος, μοναχοί, η σωματική δυσφορία, το δυσάρεστο αίσθημα πόνου που γεννιέται από τη σωματική επαφή, αυτό ονομάζεται, μοναχοί, πόνος.

127. «Και ποια είναι, μοναχοί, η δυσαρέσκεια; Ο νοητικός πόνος, μοναχοί, η νοητική δυσφορία, το δυσάρεστο αίσθημα πόνου που γεννιέται από τη νοητική επαφή, αυτό ονομάζεται, μοναχοί, δυσαρέσκεια.

128. «Και ποιο, μοναχοί, είναι το άγχος; Όποιος, μοναχοί, διακατέχεται από κάποια καταστροφή, πληγείς από κάποια οδυνηρή κατάσταση, η αγωνία, το άγχος, η κατάσταση αγωνίας, η κατάσταση άγχους, αυτό ονομάζεται, μοναχοί, άγχος.

129. «Και ποια, μοναχοί, είναι η συσχέτιση με τα μη αγαπημένα που είναι υπαρξιακός πόνος; Εδώ, σε κάποιον υπάρχουν ανεπιθύμητες, δυσάρεστες, μη ευχάριστες υλικές μορφές, ήχοι, οσμές, γεύσεις, απτά αντικείμενα και νοητικά φαινόμενα, ή υπάρχουν εκείνοι που επιθυμούν τη βλάβη του, που επιθυμούν το κακό του, που επιθυμούν τη δυσφορία του, που επιθυμούν την έλλειψη ελευθερίας του από τις δεσμεύσεις, η συνάντηση, η συγκέντρωση, η σύνδεση, η ανάμειξη με αυτούς, αυτή ονομάζεται, μοναχοί, η συσχέτιση με τα μη αγαπημένα που είναι υπαρξιακός πόνος.

130. «Και ποιος, μοναχοί, είναι ο χωρισμός από τα αγαπημένα που είναι υπαρξιακός πόνος; Εδώ, σε κάποιον υπάρχουν επιθυμητές, ελκυστικές, ευχάριστες υλικές μορφές, ήχοι, οσμές, γεύσεις, απτά αντικείμενα και νοητικά φαινόμενα, ή υπάρχουν εκείνοι που επιθυμούν το καλό του, που επιθυμούν την ευημερία του, που επιθυμούν την άνεσή του, που επιθυμούν την ελευθερία του από τις δεσμεύσεις, είτε μητέρα είτε πατέρα είτε αδελφός είτε αδελφή είτε φίλοι είτε υπουργοί είτε συγγενείς και ομόαιμοι, η μη συνάντηση, η μη συγκέντρωση, η μη σύνδεση, η μη ανάμειξη με αυτούς, αυτός ονομάζεται, μοναχοί, ο χωρισμός από τα αγαπημένα που είναι υπαρξιακός πόνος.

131. «Και τι είναι, μοναχοί, το να μην αποκτά κανείς αυτό που επιθυμεί είναι επίσης υπαρξιακός πόνος; Στα όντα που είναι υποκείμενα στη γέννηση, μοναχοί, εγείρεται έτσι η επιθυμία - "Αχ, μακάρι να μην ήμασταν υποκείμενοι στη γέννηση, και μακάρι να μην ερχόταν σε μας η γέννηση". Όμως αυτό δεν μπορεί να επιτευχθεί με την επιθυμία· αυτό επίσης, το να μην αποκτά κανείς αυτό που επιθυμεί, είναι υπαρξιακός πόνος. Στα όντα που είναι υποκείμενα στο γήρας, μοναχοί, εγείρεται έτσι η επιθυμία - "Αχ, μακάρι να μην ήμασταν υποκείμενοι στο γήρας, και μακάρι να μην ερχόταν σε μας το γήρας". Όμως αυτό δεν μπορεί να επιτευχθεί με την επιθυμία· αυτό επίσης, το να μην αποκτά κανείς αυτό που επιθυμεί, είναι υπαρξιακός πόνος. Στα όντα που είναι υποκείμενα στην ασθένεια, μοναχοί, εγείρεται έτσι η επιθυμία - "Αχ, μακάρι να μην ήμασταν υποκείμενοι στην ασθένεια, και μακάρι να μην ερχόταν σε μας η ασθένεια". Όμως αυτό δεν μπορεί να επιτευχθεί με την επιθυμία· αυτό επίσης, το να μην αποκτά κανείς αυτό που επιθυμεί, είναι υπαρξιακός πόνος. Στα όντα που είναι υποκείμενα στον θάνατο, μοναχοί, εγείρεται έτσι η επιθυμία - "Αχ, μακάρι να μην ήμασταν υποκείμενοι στον θάνατο, και μακάρι να μην ερχόταν σε μας ο θάνατος". Όμως αυτό δεν μπορεί να επιτευχθεί με την επιθυμία· αυτό επίσης, το να μην αποκτά κανείς

αυτό που επιθυμεί, είναι υπαρξιακός πόνος. Στα όντα που είναι υποκείμενα στη λύπη, τον θρήνο, τον πόνο, τη δυσαρέσκεια και το άγχος, μοναχοί, εγείρεται έτσι η επιθυμία - "Αχ, μακάρι να μην ήμασταν υποκείμενοι στη λύπη, τον θρήνο, τον πόνο, τη δυσαρέσκεια και το άγχος, και μακάρι να μην έρχονταν σε μας η λύπη, ο θρήνος, ο πόνος, η δυσαρέσκεια και το άγχος". Όμως αυτό δεν μπορεί να επιτευχθεί με την επιθυμία· αυτό επίσης, το να μην αποκτά κανείς αυτό που επιθυμεί, είναι υπαρξιακός πόνος.

132. «Και ποια είναι, μοναχοί, συνοπτικά τα πέντε συναθροίσματα της προσκόλλησης που είναι υπαρξιακός πόνος; Δηλαδή: το συνάθροισμα της προσκόλλησης στην ύλη, το συνάθροισμα της προσκόλλησης στο αίσθημα, το συνάθροισμα της προσκόλλησης στην αντίληψη, το συνάθροισμα της προσκόλλησης στις δραστηριότητες, το συνάθροισμα της προσκόλλησης στη συνείδηση. Αυτά ονομάζονται, μοναχοί, συνοπτικά τα πέντε συναθροίσματα της προσκόλλησης που είναι υπαρξιακός πόνος. Αυτή ονομάζεται, μοναχοί, η ευγενής αλήθεια του υπαρξιακού πόνου.

Ανάλυση της αλήθειας της προέλευσης

133. «Και ποια είναι, μοναχοί, η ευγενής αλήθεια της προέλευσης του υπαρξιακού πόνου; Αυτή η επιθυμία που οδηγεί σε επαναγέννηση, συνοδευόμενη από απόλαυση και πάθος, που βρίσκει ευχαρίστηση εδώ κι εκεί. Δηλαδή: η ηδονική επιθυμία, η επιθυμία για ύπαρξη, η επιθυμία για μη ύπαρξη.

«Και αυτή η επιθυμία, μοναχοί, πού εγείρεται όταν εγείρεται, πού εγκαθίσταται όταν εγκαθίσταται; Ό,τι στον κόσμο έχει αγαπητή φύση και ευχάριστη φύση, εκεί αυτή η επιθυμία εγείρεται όταν εγείρεται, εκεί εγκαθίσταται όταν εγκαθίσταται.

«Και τι στον κόσμο έχει αγαπητή φύση και ευχάριστη φύση; Το μάτι στον κόσμο έχει αγαπητή φύση και ευχάριστη φύση, εκεί αυτή η επιθυμία εγείρεται όταν εγείρεται, εκεί εγκαθίσταται όταν εγκαθίσταται. Το αυτί στον κόσμο... κ.λπ... η μύτη στον κόσμο... η γλώσσα στον κόσμο... το σώμα στον κόσμο... ο νους στον κόσμο έχει αγαπητή φύση και ευχάριστη φύση, εκεί αυτή η επιθυμία εγείρεται όταν εγείρεται, εκεί εγκαθίσταται όταν εγκαθίσταται.

«Οι υλικές μορφές στον κόσμο... οι ήχοι στον κόσμο... οι οσμές στον κόσμο... οι γεύσεις στον κόσμο... τα απτά αντικείμενα στον κόσμο... τα νοητικά φαινόμενα στον κόσμο έχουν αγαπητή φύση και ευχάριστη φύση, εκεί αυτή η επιθυμία εγείρεται όταν εγείρεται, εκεί εγκαθίσταται όταν εγκαθίσταται.

«Η οφθαλμική συνείδηση στον κόσμο... η ωτική συνείδηση στον κόσμο... η ρινική συνείδηση στον κόσμο... η γλωσσική συνείδηση στον κόσμο... η σωματική συνείδηση στον κόσμο... η νοητική συνείδηση στον κόσμο έχει αγαπητή φύση και ευχάριστη φύση, εκεί αυτή η επιθυμία εγείρεται όταν εγείρεται, εκεί εγκαθίσταται όταν εγκαθίσταται.

«Η οφθαλμική επαφή στον κόσμο... η ωτική επαφή στον κόσμο... η ρινική επαφή στον κόσμο... η γλωσσική επαφή στον κόσμο... η σωματική επαφή στον κόσμο... η νοητική επαφή στον κόσμο έχει αγαπητή φύση και ευχάριστη φύση, εκεί αυτή η επιθυμία εγείρεται όταν εγείρεται, εκεί εγκαθίσταται όταν εγκαθίσταται.

Το αίσθημα γεννημένο από την οφθαλμική επαφή στον κόσμο... το αίσθημα γεννημένο από ωτική επαφή στον κόσμο... το αίσθημα γεννημένο από ρινική επαφή στον κόσμο... το αίσθημα γεννημένο από γλωσσική επαφή στον κόσμο... το αίσθημα γεννημένο από σωματική επαφή στον κόσμο... το αίσθημα γεννημένο από νοητική επαφή στον κόσμο είναι αγαπητό και ευχάριστο· εδώ αυτή η επιθυμία όταν εγείρεται εγείρεται, εδώ όταν εδραιώνεται εδραιώνεται.

Η αντίληψη της υλικής μορφής στον κόσμο... η αντίληψη του ήχου στον κόσμο... η αντίληψη της οσμής στον κόσμο... η αντίληψη της γεύσης στον κόσμο... η αντίληψη του απτού αντικειμένου στον κόσμο... η αντίληψη των νοητικών φαινομένων στον κόσμο είναι αγαπητή και ευχάριστη· εδώ αυτή η επιθυμία όταν εγείρεται εγείρεται, εδώ όταν εδραιώνεται εδραιώνεται.

Η πρόθεση για την υλική μορφή στον κόσμο... η πρόθεση για τον ήχο στον κόσμο... η πρόθεση για την οσμή στον κόσμο... η πρόθεση για τη γεύση στον κόσμο... η πρόθεση για το απτό αντικείμενο στον κόσμο... η πρόθεση για τα νοητικά φαινόμενα στον κόσμο είναι αγαπητή και ευχάριστη· εδώ αυτή η επιθυμία όταν εγείρεται εγείρεται, εδώ όταν εδραιώνεται εδραιώνεται.

Η επιθυμία για ορατή μορφή στον κόσμο... η επιθυμία για ήχο στον κόσμο... η επιθυμία για οσμή στον κόσμο... η επιθυμία για γεύση στον κόσμο... η επιθυμία για απτό αντικείμενο στον κόσμο... η επιθυμία για νοητικά αντικείμενα στον κόσμο είναι αγαπητή και ευχάριστη· εδώ αυτή η επιθυμία όταν εγείρεται εγείρεται, εδώ όταν εδραιώνεται εδραιώνεται.

Ο λογισμός για την υλική μορφή στον κόσμο... ο λογισμός για τον ήχο στον κόσμο... ο λογισμός για την οσμή στον κόσμο... ο λογισμός για τη γεύση στον κόσμο... ο λογισμός για το απτό αντικείμενο στον κόσμο... ο λογισμός για τα νοητικά φαινόμενα στον κόσμο είναι αγαπητός και ευχάριστος· εδώ αυτή η επιθυμία όταν εγείρεται εγείρεται, εδώ όταν εδραιώνεται εδραιώνεται.

«Ο συλλογισμός για την ύλη στον κόσμο... ο συλλογισμός για τον ήχο στον κόσμο... ο συλλογισμός για την οσμή στον κόσμο... ο συλλογισμός για τη γεύση στον κόσμο... ο συλλογισμός για το απτό αντικείμενο στον κόσμο... ο συλλογισμός για τα νοητικά φαινόμενα στον κόσμο είναι αγαπητός και ευχάριστος· εδώ αυτή η επιθυμία όταν εγείρεται εγείρεται, εδώ όταν εγκαθίσταται εγκαθίσταται. Αυτό ονομάζεται, μοναχοί, η ευγενής αλήθεια της προέλευσης του υπαρξιακού πόνου.

Ανάλυση της αλήθειας της παύσης

134. «Και ποια είναι, μοναχοί, η ευγενής αλήθεια της παύσης του υπαρξιακού πόνου; Η πλήρης αποστασιοποίηση και παύση αυτής της ίδιας της επιθυμίας χωρίς υπόλοιπο, η γενναιοδωρία, η παραίτηση, η ελευθερία, η μη προσκόλληση.

«Και αυτή η επιθυμία, μοναχοί, πού εγκαταλείπεται όταν εγκαταλείπεται, πού καταπαύει όταν καταπαύει; Ό,τι στον κόσμο έχει αγαπητή φύση και ευχάριστη φύση, εκεί αυτή η επιθυμία εγκαταλείπεται όταν εγκαταλείπεται, εκεί καταπαύει όταν καταπαύει.

«Και τι στον κόσμο έχει αγαπητή φύση και ευχάριστη φύση; Το μάτι στον κόσμο έχει αγαπητή φύση και ευχάριστη φύση, εκεί αυτή η επιθυμία εγκαταλείπεται όταν εγκαταλείπεται, εκεί καταπαύει όταν καταπαύει. Το αυτί στον κόσμο... κ.λπ... η μύτη

στον κόσμο... η γλώσσα στον κόσμο... το σώμα στον κόσμο... ο νους στον κόσμο έχει αγαπητή φύση και ευχάριστη φύση, εκεί αυτή η επιθυμία εγκαταλείπεται όταν εγκαταλείπεται, εκεί καταπαύει όταν καταπαύει.

«Οι υλικές μορφές στον κόσμο... οι ήχοι στον κόσμο... οι οσμές στον κόσμο... οι γεύσεις στον κόσμο... τα απτά αντικείμενα στον κόσμο... τα νοητικά φαινόμενα στον κόσμο έχουν αγαπητή φύση και ευχάριστη φύση, εκεί αυτή η επιθυμία εγκαταλείπεται όταν εγκαταλείπεται, εκεί καταπαύει όταν καταπαύει.

«Η οφθαλμική συνείδηση στον κόσμο... η ωτική συνείδηση στον κόσμο... η ρινική συνείδηση στον κόσμο... η γλωσσική συνείδηση στον κόσμο... η σωματική συνείδηση στον κόσμο... η νοητική συνείδηση στον κόσμο έχει αγαπητή φύση και ευχάριστη φύση, εκεί αυτή η επιθυμία εγκαταλείπεται όταν εγκαταλείπεται, εκεί καταπαύει όταν καταπαύει.

«Η οφθαλμική επαφή στον κόσμο... η ωτική επαφή στον κόσμο... η ρινική επαφή στον κόσμο... η γλωσσική επαφή στον κόσμο... η σωματική επαφή στον κόσμο... η νοητική επαφή στον κόσμο έχει αγαπητή φύση και ευχάριστη φύση, εκεί αυτή η επιθυμία εγκαταλείπεται όταν εγκαταλείπεται, εκεί καταπαύει όταν καταπαύει.

Το αίσθημα γεννημένο από την οφθαλμική επαφή στον κόσμο... το αίσθημα γεννημένο από ωτική επαφή στον κόσμο... το αίσθημα γεννημένο από ρινική επαφή στον κόσμο... το αίσθημα γεννημένο από γλωσσική επαφή στον κόσμο... το αίσθημα γεννημένο από σωματική επαφή στον κόσμο... το αίσθημα γεννημένο από νοητική επαφή στον κόσμο είναι αγαπητό και ευχάριστο· εδώ αυτή η επιθυμία όταν εγκαταλείπεται εγκαταλείπεται, εδώ όταν καταπαύει καταπαύει.

Η αντίληψη της υλικής μορφής στον κόσμο... η αντίληψη του ήχου στον κόσμο... η αντίληψη της οσμής στον κόσμο... η αντίληψη της γεύσης στον κόσμο... η αντίληψη του απτού αντικειμένου στον κόσμο... η αντίληψη των νοητικών φαινομένων στον κόσμο είναι αγαπητή και ευχάριστη· εδώ αυτή η επιθυμία όταν εγκαταλείπεται εγκαταλείπεται, εδώ όταν καταπαύει καταπαύει.

Η πρόθεση για την υλική μορφή στον κόσμο... η πρόθεση για τον ήχο στον κόσμο... η πρόθεση για την οσμή στον κόσμο... η πρόθεση για τη γεύση στον κόσμο... η πρόθεση για το απτό αντικείμενο στον κόσμο... η πρόθεση για τα νοητικά φαινόμενα στον κόσμο είναι αγαπητή και ευχάριστη· εδώ αυτή η επιθυμία όταν εγκαταλείπεται εγκαταλείπεται, εδώ όταν καταπαύει καταπαύει.

Η επιθυμία για ορατή μορφή στον κόσμο... η επιθυμία για ήχο στον κόσμο... η επιθυμία για οσμή στον κόσμο... η επιθυμία για γεύση στον κόσμο... η επιθυμία για απτό αντικείμενο στον κόσμο... η επιθυμία για νοητικά αντικείμενα στον κόσμο είναι αγαπητή και ευχάριστη· εδώ αυτή η επιθυμία όταν εγκαταλείπεται εγκαταλείπεται, εδώ όταν καταπαύει καταπαύει.

Ο λογισμός για την υλική μορφή στον κόσμο... ο λογισμός για τον ήχο στον κόσμο... ο λογισμός για την οσμή στον κόσμο... ο λογισμός για τη γεύση στον κόσμο... ο λογισμός για το απτό αντικείμενο στον κόσμο... ο λογισμός για τα νοητικά φαινόμενα στον κόσμο είναι αγαπητός και ευχάριστος· εδώ αυτή η επιθυμία όταν εγκαταλείπεται εγκαταλείπεται, εδώ όταν καταπαύει καταπαύει.

«Ο συλλογισμός για την ύλη στον κόσμο... ο συλλογισμός για τον ήχο στον κόσμο... ο συλλογισμός για την οσμή στον κόσμο... ο συλλογισμός για τη γεύση στον κόσμο... ο συλλογισμός για το από αντικείμενο στον κόσμο... ο συλλογισμός για τα νοητικά φαινόμενα στον κόσμο είναι αγαπητός και ευχάριστος. Εδώ αυτή η επιθυμία εγκαταλείπεται όταν εγκαταλείπεται, εδώ καταπαύει όταν καταπαύει. Αυτό ονομάζεται, μοναχοί, η ευγενής αλήθεια της παύσης του υπαρξιακού πόνου.

Ανάλυση της αλήθειας της οδού

135. «Και ποια είναι, μοναχοί, η ευγενής αλήθεια της πρακτικής που οδηγεί στην παύση του υπαρξιακού πόνου; Αυτή ακριβώς η ευγενής οκταμελής οδός, δηλαδή - ορθή άποψη, ορθός λογισμός, ορθή ομιλία, ορθή πράξη, ορθός βιοπορισμός, ορθή προσπάθεια, ορθή μνήμη, ορθή αυτοσυγκέντρωση.

«Και ποια είναι, μοναχοί, η ορθή άποψη; Η γνώση για τον υπαρξιακό πόνο, μοναχοί, η γνώση για την προέλευση του υπαρξιακού πόνου, η γνώση για την παύση του υπαρξιακού πόνου, η γνώση για την πρακτική που οδηγεί στην παύση του υπαρξιακού πόνου. Αυτή ονομάζεται, μοναχοί, ορθή άποψη.

«Και ποιος είναι, μοναχοί, ο ορθός λογισμός; Ο λογισμός της απάρνησης, ο λογισμός του μη θυμού, ο λογισμός της μη βίας. Αυτός ονομάζεται, μοναχοί, ορθός λογισμός.

«Και ποια είναι, μοναχοί, η ορθή ομιλία; Η αποχή από την ψευδολογία, η αποχή από τη διχαστική ομιλία, η αποχή από τη σκληρή ομιλία, η αποχή από τη φλυαρία. Αυτή ονομάζεται, μοναχοί, ορθή ομιλία.

«Και ποια είναι, μοναχοί, η ορθή πράξη; Η αποχή από τον φόνο έμβιων όντων, η αποχή από τη λήψη του μη δοσμένου, η αποχή από τη λανθασμένη σεξουαλική συμπεριφορά. Αυτή ονομάζεται, μοναχοί, ορθή πράξη.

«Και ποιος είναι, μοναχοί, ο ορθός βιοπορισμός; Εδώ, μοναχοί, ένας ευγενής μαθητής, έχοντας εγκαταλείψει τον λανθασμένο βιοπορισμό, κερδίζει τη ζωή του με ορθό βιοπορισμό. Αυτός ονομάζεται, μοναχοί, ορθός βιοπορισμός.

«Και ποια είναι, μοναχοί, η ορθή προσπάθεια; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός για τη μη-έγερση των μη εγερμένων κακών φαύλων νοητικών καταστάσεων γεννά θέληση, προσπαθεί, ξεκινά ενεργητικότητα, καταβάλλει διαρκή προσπάθεια στη συνείδηση, αγωνίζεται· για την εγκατάλειψη των εγερμένων κακών φαύλων νοητικών καταστάσεων γεννά θέληση, προσπαθεί, ξεκινά ενεργητικότητα, καταβάλλει διαρκή προσπάθεια στη συνείδηση, αγωνίζεται· για την έγερση των μη εγερμένων καλών νοητικών καταστάσεων γεννά θέληση, προσπαθεί, ξεκινά ενεργητικότητα, καταβάλλει διαρκή προσπάθεια στη συνείδηση, αγωνίζεται· για τη διάρκεια, τη μη φθορά, την αύξηση, την επέκταση, την ανάπτυξη και την εκπλήρωση των εγερμένων καλών νοητικών καταστάσεων γεννά θέληση, προσπαθεί, ξεκινά ενεργητικότητα, καταβάλλει διαρκή προσπάθεια στη συνείδηση, αγωνίζεται. Αυτή ονομάζεται, μοναχοί, ορθή προσπάθεια.

«Και ποια είναι, μοναχοί, η ορθή μνήμη; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός στο σώμα παρατηρών το σώμα διαμένει, ενεργητικός, με πλήρη επίγνωση, μνήμων, έχοντας απομακρύνει την πλεονεξία και τη δυσαρέσκεια για τον κόσμο· στα αισθήματα παρατηρών τα αισθήματα διαμένει, ενεργητικός, με πλήρη επίγνωση, μνήμων, έχοντας απομακρύνει την πλεονεξία και τη δυσαρέσκεια για τον κόσμο· στη

συνείδηση παρατηρών τη συνείδηση διαμένει, ενεργητικός, με πλήρη επίγνωση, μνήμων, έχοντας απομακρύνει την πλεονεξία και τη δυσαρέσκεια για τον κόσμο· στα νοητικά φαινόμενα παρατηρών τα νοητικά φαινόμενα διαμένει, ενεργητικός, με πλήρη επίγνωση, μνήμων, έχοντας απομακρύνει την πλεονεξία και τη δυσαρέσκεια για τον κόσμο. Αυτή ονομάζεται, μοναχοί, ορθή μνήμη.

«Και ποια είναι, μοναχοί, η ορθή αυτοσυγκέντρωση; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός, αποστασιοποιημένος από τις ηδονές, αποστασιοποιημένος από τις φάυλες νοητικές καταστάσεις, έχοντας επιτύχει την πρώτη διαλογιστική έκσταση, που συνοδεύεται από λογισμό και συλλογισμό, με αγαλλίαση και ευτυχία που γεννιούνται από την αποστασιοποίηση, διαμένει. Με τον κατευνασμό του λογισμού και του συλλογισμού, έχοντας επιτύχει τη δεύτερη διαλογιστική έκσταση, που χαρακτηρίζεται από εσωτερική ηρεμία και ενότητα του νου, χωρίς λογισμό και συλλογισμό, με αγαλλίαση και ευτυχία που γεννιούνται από την αυτοσυγκέντρωση, διαμένει. Με την απαλλαγή από την αγαλλίαση, παραμένει με αταραξία, μνήμων και με πλήρη επίγνωση, και βιώνει σωματική ευτυχία, αυτό που οι ευγενείς περιγράφουν ως 'αυτός που έχει αταραξία και μνήμη, που διαμένει στην ευτυχία', έχοντας επιτύχει την τρίτη διαλογιστική έκσταση, διαμένει. Με την εγκατάλειψη της ευχαρίστησης και του πόνου, και με την προηγούμενη πάροδο της ευαρέσκειας και της δυσαρέσκειας, έχοντας επιτύχει την τέταρτη διαλογιστική έκσταση, που χαρακτηρίζεται από ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο και την εξάγνιση της μνήμης λόγω της αταραξίας, διαμένει. Αυτή ονομάζεται, μοναχοί, ορθή αυτοσυγκέντρωση. Αυτή ονομάζεται, μοναχοί, η ευγενής αλήθεια της πρακτικής που οδηγεί στην παύση του υπαρξιακού πόνου.

136. «Έτσι διαμένει παρατηρώντας τα νοητικά φαινόμενα στα νοητικά φαινόμενα εσωτερικά, ή διαμένει παρατηρώντας τα νοητικά φαινόμενα στα νοητικά φαινόμενα εξωτερικά, ή διαμένει παρατηρώντας τα νοητικά φαινόμενα στα νοητικά φαινόμενα εσωτερικά και εξωτερικά· ή διαμένει παρατηρώντας στα νοητικά φαινόμενα τη φύση της έγερσης, ή διαμένει παρατηρώντας στα νοητικά φαινόμενα τη φύση της παρακμής, ή διαμένει παρατηρώντας στα νοητικά φαινόμενα τη φύση της έγερσης και της παρακμής. Ή η μνήμη του είναι εδραιωμένη ότι 'υπάρχουν νοητικά φαινόμενα'. Μόνο στον βαθμό της γνώσης, στον βαθμό της μνήμης· και διαμένει ανεξάρτητος, και δεν προσκολλάται σε τίποτα στον κόσμο. Έτσι επίσης, μοναχοί, ένας μοναχός διαμένει παρατηρώντας τα νοητικά φαινόμενα στα νοητικά φαινόμενα σε σχέση με τις τέσσερις ευγενείς αλήθειες.

Τέλος του τμήματος για τις αλήθειες.

Τέλος της παρατήρησης των νοητικών αντικειμένων.

137. «Όποιος, μοναχοί, αναπτύξει έτσι αυτές τις τέσσερις εφαρμογές της μνήμης για επτά χρόνια, ένα από δύο αποτελέσματα αναμένεται γι' αυτόν: η τελική απελευθερωτική γνώση στην παρούσα ζωή· ή, αν υπάρχει υπόλειμμα προσκόλλησης, η μη-επιστροφή.

«Ας αφήσουμε, μοναχοί, τα επτά χρόνια. Όποιος, μοναχοί, αναπτύξει έτσι αυτές τις τέσσερις εφαρμογές της μνήμης για έξι χρόνια... κ.λπ... πέντε χρόνια... τέσσερα χρόνια... τρία χρόνια... δύο χρόνια... ένα χρόνο... ας αφήσουμε, μοναχοί, το ένα χρόνο. Όποιος, μοναχοί, αναπτύξει έτσι αυτές τις τέσσερις εφαρμογές της μνήμης

για επτά μήνες, ένα από δύο αποτελέσματα αναμένεται γι' αυτόν: η τελική απελευθερωτική γνώση στην παρούσα ζωή· ή, αν υπάρχει υπόλειμμα προσκόλλησης, η μη-επιστροφή. Ας αφήσουμε, μοναχοί, τους επτά μήνες. Όποιος, μοναχοί, αναπτύξει έτσι αυτές τις τέσσερις εφαρμογές της μνήμης για έξι μήνες... κ.λπ... πέντε μήνες... τέσσερις μήνες... τρεις μήνες... δύο μήνες... ένα μήνα... μισό μήνα... ας αφήσουμε, μοναχοί, τον μισό μήνα. Όποιος, μοναχοί, αναπτύξει έτσι αυτές τις τέσσερις εφαρμογές της μνήμης για επτά ημέρες, ένα από δύο αποτελέσματα αναμένεται γι' αυτόν: η τελική απελευθερωτική γνώση στην παρούσα ζωή· ή, αν υπάρχει υπόλειμμα προσκόλλησης, η μη-επιστροφή».

138. «Αυτή είναι η μονόδρομη οδός, μοναχοί, για τον εξαγνισμό των όντων, για την υπέρβαση της λύπης και του θρήνου, για την πάροδο του πόνου και της δυσαρέσκειας, για την επίτευξη της πραγματικής μεθόδου, για την πραγμάτωση του Νιμπάνα, δηλαδή οι τέσσερις εφαρμογές της μνήμης». Έτσι αυτό που ειπώθηκε, εξαρτώμενο από αυτό ειπώθηκε».

Αυτά είπε ο Ευλογημένος. Οι μοναχοί, ευχαριστημένοι, αγαλλίασαν με τα λόγια του Ευλογημένου.

Τέλος της ομιλίας Μαχασατιπατθάνα, δέκατη.

Τέλος του κεφαλαίου Μουλαπαριγιάγια, πρώτο.

Αυτή είναι η σύνοψή του -

Ρίζα, καλή αυτοσυγκράτηση, κληρονόμοι της Διδασκαλίας, φόβος, χωρίς νοητική κηλίδα, τι μπορεί να επιθυμηθεί, ύφασμα·
Αποσύνδεση, ορθή άποψη, εφαρμογή της μνήμης, το εξαίρετο κεφάλαιο, ασύγκριτο, καλά ολοκληρωμένο.

ΠΑΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΑΥΤΗ ΤΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Η παρούσα μετάφραση αποτελεί μέρος του PaliVerse Project, της πρώτης πλήρους και ενιαίας αγγλικής μετάφρασης του Κανόνα Πάλι, μαζί με τα Σχόλια (Aṭṭhakathā) και τα Υποσχόλια (Ṭīkā) και συνοδεύεται από διαδραστικά εργαλεία μελέτης. Το PaliVerse είναι ένα έργο σε εξέλιξη. Οι μεταφράσεις που δημιουργούνται με τεχνητή νοημοσύνη βελτιώνονται συνεχώς μέσω αναθεωρήσεων και σχολίων από ειδικούς. Το παρόν κείμενο αποτελεί την πιο πρόσφατη μετάφραση κατά την ημερομηνία λήψης.

Ημερομηνία δημιουργίας PDF: 14 Σεπτεμβρίου 2026

ΠΩΣ ΝΑ ΠΑΡΑΘΕΣΕΤΕ ΤΗΝ ΠΗΓΗ

PaliVerse (2026). Ο Τριμερής Κανόνας. Ο Κανόνας των Ομιλιών. 2. Η συλλογή των μεσαίου μήκους ομιλιών. 1. Οι πρώτες πενήντα ομιλίες. 1. Το κεφάλαιο της ομιλίας για τη ρίζα όλων των φαινομένων έχει ανακτηθεί από το paliverse.org

© 2026 The PaliVerse Project · Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος
Κέντρο Μελέτης και Πρακτικής Βουδισμού Τεραβάδα
Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία εγγεγραμμένη στην Ελλάδα
Το παρόν PDF μπορεί να διανέμεται ελεύθερα για σκοπούς μελέτης και πρακτικής.

PaliVerse.org